

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 22 februari 2010

§ 3 Interpellation om stadens bristfälliga planresurser på stadsbyggnadskontoret vilket förhindrar ett omfattande bostadsbyggande i Stockholm (nr 2009:46)

Anförande nr 1

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag hänvisar till det skriftliga svaret.

Anförande nr 2

J a n V a l e s k o g (s): Detta verkar bli den enda interpellationen som behandlas här i dag. Det kanske blir fler som hoppar in i debatten så att vi kan utnyttja timmen.

Jag tackar för svaret, men jag tycker att borgarrådet saknar sjukdomsinsikt på det här området. Fast den tunga statliga myndigheten Boverket säger att det finns restriktioner på plansidan i Stockholms stad som negativt påverkar byggandet, som de säger, kan inte borgarrådet ta åt sig detta. Hon kan inte ta åt sig att olika byggherrar under de senaste åren har klagat mycket kraftigt på planresurserna i flera av länets kommuner, och inte minst i Stockholms stad. Borgarrådet kan inte ta åt sig att förvaltningen berättar att varje planärende i genomsnitt ligger ett helt år i byrålådan innan någon tar tag i det. Man undrar vad det beror på att borgarrådet inte kan ta till sig den här verkligheten.

I årets budget minskade anslaget till stadsbyggnadskontoret med ett par miljoner kronor reallt sett. Hur kan man samtidigt öka kapaciteten på plansidan, som borgarrådet av och till påstår? Det enda glädjande som borgarrådet brukar visa upp är siffrorna över antalet påbörjade bostäder, och det gör hon genom att ta upp de projekt som beslutades under 2006 under den förra majoriteten. I verkligheten har den borgerliga majoriteten endast påbörjat drygt 6 000 bostäder under 2007 och 2008. Det är ett ganska dåligt resultat.

Den här frågan gäller alltså planresurserna. Det verkar uppenbarligen vara så att alla utom borgarrådet ser bristen på tillgängliga planresurser som ett problem. Det gäller Boverket, länsstyrelsen, stadsbyggnadskontoret och byggherrarna. Ärendebalansen är dålig. Vi kanske kan få en aktuell siffra av borgarrådet, men att den är dålig visar det faktum att man på kontoret säger att varje ärende får ligga ett år innan någon tar tag i det. I dessa tider måste man väl ändå uppfatta det som ett stort problem när vi verkligen har behov av så många projekt som möjligt kommer i gång. Vi har en relativt hög arbetslöshet, och de här projekten behöver komma fram.

Man kan utan vidare säga att för varje månad som borgarrådet drar benen efter sig när det gäller resursfrågan på stadsbyggnadskontoret blir tusentals byggjobbbara arbetslösa helt i onödan. Dessutom minskar borgarrådet resurserna till stadsbyggnadskontoret ytterligare mitt i den här konjunkturen. Man häpnar verkligen över inställningen på det här området.

Det är egentligen svårt för mig att ställa någon följdfråga till borgarrådet när det gäller planresurserna eftersom, som jag sade inledningsvis, borgarrådet verkar sakna

sjukdomsinsikt, men jag ska ändå göra ett försök. Tycker borgarrådet att över ett års väntan i byrålådan på stadsbyggnadskontoret för ett angeläget bostadsbyggnadsprojekt är rimligt? Det är min fråga.

Anförande nr 3

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande och Jan Valeskog! Att man kan raljera och hävda saker utan någon som helst substans är ju en av skillnaderna mellan att sitta i opposition och att vara ansvarig för frågorna. Vi har tagit åt oss massor av den kritik som framför allt branschen har framfört, det vill säga att det tar för lång tid att få en handläggare på stadsbyggnadskontoret och att det är för segt i processerna. Du ställde tidigare en fråga till finansborgarrådet om varför man inte fick bordlägga ärenden längre i vissa nämnder. Det är bland annat så vi försöker minska tidsåtgången när det gäller planerna.

Å ena sidan är du emot det vi gör nu, och å andra sidan var du emot det vi pratade om förra gången. Det är alltid lätt att vara i opposition. Faktum kvarstår. Under den här mandatperioden har vi lanserat en särskilt byggoffensiv som framför allt har haft till uppgift att mota den lågkonjunktur som Stockholm också har fått del av i den gigantiska kollapsen på finansmarknaden. Den offensiven har handlat om flera saker, dels en halvering av tomträttsavgälden för nyproduktion av hyresrätter, dels extraresurser till stadsbyggnadskontorets plansida för att öka intensiteten och minska det som du kallar för plankön. 2009 gick över 6 miljoner extra till det arbetet, och 2010 går 3 miljoner kronor till det.

Det handlar också om att göra en genomlysning på stadsbyggnadskontoret för att se att man verkligen gör det man behöver göra. Den genomlysningen visar nu att stadsbyggnadskontoret kan jobba mer effektivt i andra delar av sin verksamhet och därmed lägga mer resurser på det som verkligen är kärnuppgiften, det vill säga att ta fram planer och bygglovshandlingar.

Under den här mandatperioden har vi påbörjat i storleksordningen 14 700 nya bostäder. Vårt mål under den här mandatperioden har varit 15 000. Att du kallar det att dra benen efter sig får stå för dig. Jag tror att de allra flesta som nu märker att det har varit en byggboom i Stockholm, trots att vi har haft en lågkonjunktur, har en helt annan uppfattning. De så kallade arbetslösa byggjobbarna som du pratar om finns inte i Stockholms stad. Var tredje ny bostad som byggs i landet byggs här i Stockholms stad. Är det några som har haft en hög byggtakt under de gångna åren är det majoriteten i Stockholms stad. Vi har gjort det tillsammans med branschen.

Dessutom jobbar vi väldigt mycket för att ytterligare öka effektiviteten. Under det här året kommer vi att ta fram 150 planer.

Anförande nr 4

J a n V a l e s k o g (s): Det är intressant att höra att mellan raderna medger borgarrådet att det uppenbarligen finns problem på plansidan. Du pratar om extraresurser och att det kommer att hända saker. I svaret förnekar du fullständigt att det finns några problem. Samtidigt kunde jag berätta om texter som Boverket har skrivit och om länsstyrelsens syn på det hela, och framför allt är byggherrarna

otroligt oroliga. Dessutom ligger ärenden i över ett år i byrålådan och ingenting händer. Borgarråd är olika kända för att vara ödmjuka, och i det här fallet kunde jag i alla fall märka en viss förändring gentemot ditt skriftliga svar. Samtidigt räcker det uppenbarligen inte. Klagomålen finns kvar.

Det blir ett extra stöd till plansidan på flera miljoner samtidigt som man minskar anslaget till stadsbyggnadskontoret med ett par tre miljoner reallt sätt i budgeten för 2010. Jag får inte det att gå ihop.

Det här men hur många lägenheter som påbörjas och hur många markanvisningar det är har varit en ganska tröttsam följetong genom alla år, men faktum är att 2007 och 2008 var det bara drygt 6 000 lägenheter som påbörjades. Räkna man antalet markanvisningar – och det är kanske mer ett tecken på politisk dådkraft än planerna – ligger de under 6 000 de här två åren. Det är riktigt dåliga siffror. Det är klart att det har en påverkan. Även om konjunkturen för byggnadsarbetare är något bättre i Stockholm än på andra ställen är det fortfarande arbetslöshet. Det är många som skulle behöva de här tusentals jobben som skulle komma om borgarrådet hade mer fart och mer resurser till stadsbyggnadskontoret.

Jag fick den här tidningen i dag. Den visar en bild på direktören för stadsbyggnadskontoret som säger att det är en islossning och att det ska bli bättre de närmaste åren. Det visar bara att de här åren, när ni inte har kunnat prioritera resurser till stadsbyggnadskontoret för att få i gång bostadsbyggandet, har varit tämligen förlorade år.

Vi kan jämföra med den förra mandatperioden när hela staden, alla förvaltningar och till och med den centrala organisationen, verkligen stod på tå för att klara ett omfattande bostadsbyggande. Den statistiken drar du sedan nytta av när du debatterar. Det har varit betydligt defensivare de här åren. Alla klagar vart enda år. Vi har haft den här interpellationsdebatten för ett par år sedan också. Det var lika illa då, och det fortsätter. Nu ska det, enligt kontorets chef, bli islossning under de närmaste åren. Den här mandatperioden har ju varit förlorad. Den har du i praktiken haft ansvar för när det gäller resurserna. Det är väldigt trist att konstatera.

Anförande nr 5

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det är ingen nyhet att det finns en hel del synpunkter på hur planprocessen ser ut i Stockholms stad. Det har bland annat att göra med hur PBL är utformad. Den har mig veterligen inte någon socialdemokratisk regering någonsin visat intresse för att göra någonting åt så att man kan förbättra, förändra och snabba på hela planprocessen, vilket är grunden till varför saker och ting tar tid.

Under den här mandatperioden har vi haft som mål att halvera planprocessen. Det är ett jätteambitiöst mål. Varför har vi haft det målet? Ja, inte är det för att det har fungerat perfekt tidigare, utan just därför att det inte har fungerat perfekt. Det är för långa väntetider. Det är fortfarande för långa väntetider, om man vill prata i de termerna. Annars kan man prata om att man står i kö och så vidare.

Stockholms stad ska självfallet ha ambitionen att vi inte ska ha någon plankö. Är man intresserad av att investera pengar i nya byggprojekt eller etablera sitt företag

här måste vi ha en verksamhet som är dimensionerad för att jobba med de projekten. Sedan tar alla projekt olika lång tid efter som det är olika stora projekt. Vi har nu stora stadsutvecklingsområden som ligger i pipeline för planändring. Det är omfattande byggnationer med flera hundra lägenheter i varje detaljplan. Det är naturligt att en sådan detaljplan tar längre tid än andra mindre planer.

Anledningen till att du har ställt de här frågorna är ju att du hävdar att det inte byggs i Stockholm. Min poäng är det som jag inledde med att säga, nämligen att det är humbug. Du far med osanning när du säger att det inte byggs. Vi har påbörjat i storleksordningen 14 700 bostäder under den här mandatperioden. Vi har samma mätinstrument som ni hade under den förra mandatperioden, det vill säga när mandatperioden börjar och när mandatperioden slutar. Vi har lanserat en byggoffensiv som innebär att privata byggherrar, även i den lågkonjunktur som vi har befunnit oss i, har kunnat producera hyresrätter i en stad där det faktiskt inte har producerats hyresrätter under lång tid. Vi kommer att färdigställa drygt 6 000 hyresrätter under den här mandatperioden.

Det största problemet, Jan Valeskog, är att under den här mandatperioden har det rödgröna experimentet, som säger att de kan regera Stockholm bättre, tillsammans eller var för sig sagt nej till i storleksordningen 7 200 bostäder. Jag undrar vem du ska bygga alla bostäder med, Jan Valeskog. Du har uppenbarligen inte några kompisar på den rödgröna sidan som vill göra det tillsammans med dig. Vi levererar. Det kommer ni inte att kunna göra.

Anförande nr 6

J a n V a l e s k o g (s): Jag är inte så imponerad av den där sifferexercisen. Vi har verkligen inte sagt nej till 7 200 lägenheter. Vi har tvärtom sagt ja till i princip allt.

Det är lite tröttsamt för omgivningen att höra detta om hur man räknar, men jag tycker att man ska titta på det som ni har kunnat påverka. Åren 2007 och 2008 var det alltså drygt 6 000 påbörjade lägenheter och under 6 000 markanvisningar, vilket kanske är ett ännu bättre mått på initiativkraften. Det är usla siffror. Därmed har jag inte sagt att ni inte bygger någonting, men det är alltför lite. Det är inte bara vi som säger det, utan det säger även byggherrarna, länsstyrelsen och Boverket. Till med direktören själv bekräftar i den här artikeln att det har varit eländigt men säger att det ska bli bättre de närmaste åren.

Det innebär att det är fyra bortkastade år när det gäller hur resurserna på stadsbyggnadskontoret används. Det har inte varit prioriterat. Ni har inte haft någon central organisation. Förvaltningen har inte stått på tå för att genomföra detta. De har framför allt inte haft resurser, och det bevisar de här klagomålen. Någon sorts självkritik borde väl finnas någonstans. Jag tyckte att jag hörde något mellan raderna i det muntliga svaret, i motsats till i det skriftliga svaret, om att det har varit bristfälliga resurser. Det gäller inte bara Stockholms stad, och det drabbar länet särskilt hårt när Stockholms stad inte kan sköta sig, vilket ni inte har gjort under de här åren.

Det spelar ingen roll om man har ambitionen att halvera planprocessen, som borgarrådet säger, när man vet att varje ärende ligger ett år i lådan innan någon rör det. Det är en väldigt lång tid. Det beror naturligtvis på att ni har dragit ned resurserna med 2–3 miljoner även 2010 även om ni säger att ni har gjort interna omfördelningar av väldigt mycket pengar. Jag har svårt att förstå hur det kan gå ihop.

Ni har inte skött den här delen bra. Det visar de här siffrorna och alla klagomålen. Det hade varit klädsamt om det hade funnits någon sorts ödmjukhet nu när mandatperioden är på väg mot sitt slut. Ni har inte prioriterat de här frågorna.

Anförande nr 7

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Var tredje ny bostad som byggs i Sverige byggs i Stockholms stad i dag. Vi har målsättningen att under de här fyra åren bygga 15 000 nya bostäder. I dagsläget har vi uppnått 14 700 nya bostäder. Vi har gjort extrasatsningar på stadsbyggnadskontorets planhandläggning med nästan 10 miljoner kronor de senaste åren för att se till att vi kan ta fram bra planer för att nya och gamla stockholmare ska få nya lägenheter att bo i. Jag tycker att vi har kommit väldigt långt när det gäller att uppfylla det löfte som vi gav till stockholmarna.

Att sedan Jan Valeskog är frustrerad över att det går väldigt bra och försöker koka soppa på spik här i fullmäktige har jag all förståelse för. Du berör inte dessa 7 200 nej med annat än att det var inte du ansvarig för. Nej, men du har ju partikamrater som sitter i stadsbyggnadsnämnden och tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet röstar nej till i storleksordningen 7 200 nya bostäder. Denna statistik går att ta del av. Det är bara att läsa protokollen från de mötena. Det är ganska problematiskt. Det blir inte speciellt trovärdigt att stå i kommunfullmäktige, den högsta instansen i Stockholms stad, och slå på stora trumman och säga att alliansen inte levererar.

Jag trodde att vi och Socialdemokraterna var överens om ett mål på 15 000 nya bostäder under den här mandatperiodens fyra år. Vi verkar ro den målsättningen i hamn. Jag är lite oroad över att ni inte kan säga: Vad bra, då tar vi nya tag inför nästa mandatperiod och ser till att det kanske blir ännu fler eller håller fast vid det målet. Ni har ju också haft 15 000 som ett mål. Vi är på väg att nå det. Vi har avsatt extraresurser till stadsbyggnadskontoret. Ni har ett rödgrönt alternativ som säger nej till i storleksordningen hälften av allt som vi har åstadkommit. Då är det inte trovärdigt att kritisera alliansmajoriteten.

*§ 6 Muntlig frågestund**Fråga nr1. Fotboll vintertid*

Anförande nr 8

Borgarrådet M o g e r t (s): Min fråga handlar i grunden om de allsvenska damlagen och deras tillgång till planer, föga förvånande. Det är ungefär 40 dagar kvar till den allsvenska premiären i damfotboll. Jag vet inte om ni har noterat det, men det är ganska mycket snö ute, och på det påverkar möjligheterna att spela boll. Man måste ta bort snön för att kunna spela. Som vi vet är förutsättningarna för damfotbollen och herrfotbollen ganska olika. Det betyder att damfotbollen behöver stadens hjälp för att damerna ska ha någonstans att träna.

Vi har i år förstått att Stadshagens IP för första gången så länge jag vet inte ska använda sina elslingor, sin konstvärme, och vi har fått höra att staden inte är villig att hjälpa föreningarna att röja.

Varför slår du inte på elslingorna, Madeleine Sjöstedt? Varför ser du inte till att snöröja planerna så att de kan träna?

Anförande nr 9

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Fru ordförande! Precis som Roger Mogert har noterat har vi den värsta vintern på kanske långt över 150 år, och det påverkar många av oss i Stockholms stad. Jag tror att det borgarråd som har hand om snöröjningen vet mycket väl hur det låter bland vissa medborgare. Många har svårt att komma ut och så vidare. Detta drabbar naturligtvis också idrotten på ett negativt sätt.

Beträffande Stadshagens IP har vi ett energisparmål i Stockholm som vi tar på väldigt stort allvar. Även Socialdemokraterna har ställt sig bakom det, har jag tolkat det som. Att inte värma upp Stadshagens IP har varit en del av strategin för att spara energi i staden för att på det sättet värna vårt klimat och vår miljö som vi tror att vi alla vill slå vakt om.

Vi har vetat länge att Stadshagens IP inte kommer att värmas upp i vinter, och därför inledde idrottsförvaltningen för över ett år sedan samtal med de olika fotbollsklubbarna om att detta inte skulle ske. Det har fått som effekt att de allsvenska herrklubbarna har sökt sig till andra ställen, medan damerna antagligen hoppades på att vi skulle få en lika mild vinter som vi haft tidigare, vilket har gjort det möjligt att spela på många håll.

Från stadens sida ämnar jag inte säga ja till att slå på värmen på Stadshagens IP. Jag förutsätter att Roger Mogert inte heller tycker att det är en bra idé. Det tycker inte damerna heller, vi har nämligen samtalat med dem. Det finns inget krav från de allsvenska damklubbarna att slå på värmen på Stadshagens IP. De förstår att detta vore en väldigt dåligt åtgärd för klimatet och för miljön. Det är inte det de efterfrågar över huvud taget.

Däremot vill man naturligtvis ha konstgräsplaner. Vi har erbjudit det vi förmår, det vill säga att skotta sådana planer där vi vågar gå på så att garantin håller och att även skotta grusplaner för att göra det möjligt.

Vi jobbar på och försöker hålla en dialog med damfotbollen, men jag beklagar att det har blivit på det här sättet.

Anförande nr 10

Borgarrådet M o g e r t (s): Nu ska jag börja med att säga att Stadshagens IP har varit uppvärmd sedan jag kunde gå. Vi värmer fortfarande ställen i staden som inte är fotbollsplaner. Jag kommer senast från Södermalm där vi värmer gator och torg och värmer upp marken. Det måste vara ännu sämre för miljön, så jag förstår inte riktigt resonemanget.

Jag läste brevet från idrottsklubbarna. De ber om två saker. De ber om att vi slår på värmen i Stadshagens IP, och de ber om hjälp med snöröjningen. Du har erbjudit dem en plan som de bedömer är för farlig att spela på. Det är för hög skaderisk.

Jag undrar: Varför kan du inte sträck ut handen? Argumentet från er är: Det snöar så mycket. Men det är klart att det är därför som de behöver hjälp.

Om 40 dagar börjar damallsvenskan, och vi kommer att vara den enda kommun i landet som inte har kunnat erbjuda våra allsvenska klubbar någonstans att träna på. Tycker du att det är rimligt?

Anförande nr 11

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag tycker att det är viktigt att de allsvenska damklubbarna får vettiga villkor. Att inte slå värmen på Stadshagens IP drabbar alla lika. De gator som värms i Stockholm, till exempel Drottninggatan, värms med spillvärme, och jag tror inte att det går att jämföra trafiken på Drottninggatan en lördag, söndag eller vardag med den trafik som det är på en konstgräsplan.

Jag blir oerhört förvånad över Socialdemokraternas agerande i den här frågan. Carin Jämtin sade: Det finns inget samband mellan klimatmålen och att uppvärma Stadshagens IP. Hon är nog ganska ensam om den uppfattningen. Jag undrar om det är en allmän uppfattning inom Socialdemokraterna att det inte påverkar miljön att man värmer upp kalla ytor dagar som i dag då det är minus 21 grader ute. Skulle det vara rimligt att dra på elen på ett sådant ställe?

Jag upprepar att vi har haft samtal med damfotbollen, de kräver inte någon uppvärmd Stadshagens IP. Vi försöker att skotta där det går, men det är extrema förhållanden, och det tror jag alla som är ute och fejsar verkligheten inser.

Anförande nr 12

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! All mänsklig verksamhet påverkar miljön. Det är fundamentet.

Vad du gör är att du väljer en mänsklig verksamhet, mer exakt damfotboll, och så säger du: Det här kan vi inte ha, för det påverkar miljön. Jag skulle kunna hålla

framme simhallar till exempel, stora teaterlokaler och den här salen – nu värmer man inte så att det stör direkt, men lite går det väl ändå åt att värma upp den här salen. Det tycker vi är värt. Men av någon anledning väljer du att säga: Damfotbollen måste offra för att rädda klimatet.

Det är märkligt, och det får mig att tro att det kanske är någonting annat. Det kanske är skattesänkningar och de besparingar som har följt av det som gör att du inte kan hjälpa damerna.

Anförande nr 13

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag vet inte om Roger Mogert tror att Stadshagens IP är en damfotbollsplats. Det är den inte, utan den är öppen för alla att spela på. Att den är stängd innebär att det drabbar alla absolut lika. Det kan man tycka är dåligt, jag tycker att det är bra. Jag tycker att det är vettigt att vi vidtar åtgärder för att hålla våra miljökostnader eller miljöpåverkan nere.

Jag kan konstatera att om vi hade värmt upp Stadshagens IP den här vintern hade det kostat 2–3 miljoner. Det är en halv konstgräsplan. Jag tror att det skulle vara en oerhört ovetting investering. Jag har bara hört Roger Mogert och Carin Jämtin kräva detta. De flesta inser att det vore huvudlöst i dagsläget att dra på värmen på Stadshagens IP. Det finns många saker som vi måste göra i Stockholms stad för att upprätthålla en god miljö och ett gott klimat, och där ingår inte att slösa energi på våra idrottsanläggningar på vintern.

Fråga nr 2. Snöröjning

Anförande nr 14

K a r i n H a n q v i s t (s): Fru ordförande! Jag fortsätter på temat snö, is och snöröjning, men nu handlar det som gator och trottoarer.

Jag vill fråga dig, Ulla Hamilton, helt kort om du möjligen ångrar att ni centraliserade uppföljningen av snöröjningen i staden.

Anförande nr 15

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Nej.

Anförande nr 16

K a r i n H a n q v i s t (s): Då får du nu utveckla det lite mer, för jag vill påstå att det var bättre förr med snöröjningen. Vi har faktiskt hört, med hänvisning till föregående debatt, att det här är den värsta vintern på 150 år. Det tror jag inte, och det är många i salen som inte håller med om. Jag har sett filmer från 40-talet då det var betydligt värre. 150 år tror jag är att ta i. Det är ingen extrem vinter i år egentligen vad beträffar snömängden.

Tidigare hade vi på varje stadsdelsnämnd möjlighet att följa upp, eftersom vi hade lokala avtal och lokala entreprenörer, hur det fungerade. Men så sker inte i dag.

Vad är din kommentar till detta att man inte kan följa upp på samma noggranna sätt som man gjorde tidigare?

Anförande nr 17

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Nu fanns ett skäl till att vi ändrade på detta, och det var att det inte fungerade. Det tycks Karin Hanqvist ha glömt bort fullständigt.

Vi har en extrem vinter. Vi har inte varit med på länge om att det oavbrutet varit minusgrader under nästan två månader. Vi har inte varit med om att vi har fått en meter snö i innerstaden på sex veckor, samtidigt som vi har haft ett regelverk som innebär att man inte får forsla bort hur mycket snö som helst. Givetvis påverkas snöhanteringen då. Det är ett ganska nytt regelverk. Staden har varit tvungen att jobba gentemot Naturvårdsverket för att utöka dispens från snötippning. Nu har vi fått ytterligare en dispens. Det återstår att se om det kommer att räcka. Jag tror inte att det kommer att räcka så länge, för nu har vi fått en halv meter snö till sedan vi lämnade in ansökan.

Anförande nr 18

K a r i n H a n q v i s t (s): Jag upplever inte att vi har en och en halv meter snö i staden.

Jag vill ändå påstå att det fungerade bättre, inte i alla stadsdelar. Jag minns att Sten Nordin klagade på att det inte fungerade i innerstaden. Men i ytterstaden fungerade det betydligt bättre. Jag kan berätta för dig att i min stadsdelsnämnd kom det folk som tackade oss för att vi snöröjde. Vi hade folk från förvaltningen som åkte ut och kollade och hade tummen på ögat på våra entreprenörer.

I dag ser det helt annorlunda ut, trottoarerna framför allt är oframkomliga på många ställen, i Bromma och många andra stadsdelar.

Jag undrar om du inte har någon kontakt med trafikkontoret, som säger att det inte är någon extrem vinter.

Anförande nr 19

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är just trafikkontoret som säger att det är en extrem vinter. De får medhåll från meteorologer och andra som har bättre kunskap i de här sakerna än uppenbarligen Karin Hanqvist.

När det kommer så här mycket snö på en gång handlar det om att man faktiskt måste prioritera. Vad är det som är absolut viktigast att se till funkar? I dag har vi en situation där kollektivtrafiken inte fungerar på grund av kylan, men hittills har vi varit väldigt förskonade från det i Stockholm, till skillnad från många andra städer runt om i Sverige där man inte haft en fungerande busstrafik när snön har kommit. Det beror på att vi från Stockholms sida har sett till att prioritera att de stora vägarna snöröjs ordentligt och att det fungerar väl att komma fram för kollektivtrafik, ambulans och andra utryckningsfordon och för nyttotrafiken. Det kommer snö hela tiden, och då måste man göra om proceduren från början. Det är det som har varit en del av problematiken.

Fråga nr 3. Fastigheter på Pettersbergsvägen i Mälarhöjden

Anförande nr 20

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag har tre frågor till borgarrådet Alvendal. Det är om borgarrådet kommer att fortsätta att driva frågan om bebyggelse vid Pettersbergsvägen. Kommer man att ta hänsyn till den lokala opinion som finns mot bebyggelsen? Kommer man att ta hänsyn till miljöaspekter?

Det här är nämligen en byggnation där man ska bygga sex lägenheter ute på vattnet på pelare. Det kommer att innebära att man kommer att förändra strandpromenaden nere mot Mälaren. Tillgängligheten försämras, och man har tagit på bort strandskyddet, som man alltså inte har tagit hänsyn till.

Det är väldigt allvarligt att man planerar bebyggelse utmed strandpromenaden, som ligger så nära Sättra naturreservat.

Anförande nr 21

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fru ordförande! När ärendet var uppe senast inför en utställning hade stadsbyggnadsnämndens majoritet efterlyst ett antal ytterligare svar på en del frågor. Dels handlade det om dagvattenledningen som ju utmynnar på den här platsen. Den har för övrigt gått sönder, och Stockholm Vatten har inte lagat den än. Frågan var vem det är som ska vara ansvarig för att helt enkelt förlänga dagvattenledningen, eftersom man behöver göra det? Precis som du säger är det sex båthus som ska läggas utefter vattenlinjen och strandkanten i enlighet med förslaget. Det var den ena frågan.

Den andra frågan handlade om bottensediment och vattenarbeten och på vilket sätt som man tror att det finns bottensediment, vad det innebär och i så fall, vilka vattenarbeten som behöver göras och vad det får för effekt. Sedan var det ytterligare en fråga. I samband med anläggning av sex båthus måste man se till att det anläggs en brygga, en allmän brygga. Då finns det fortfarande frågetecken kring allmänhetens tillgänglighet och den långsiktiga skötseln av den bryggan.

Det här är frågor som stadsbyggnadsnämnden än så länge inte har fått svar på. Vi har en samrådsprocess där alla möjliga aktörer i Stockholm har möjlighet att lämna synpunkter. Självklart kan även de närboende lämna synpunkter. Jag har fått uppfattningen att det är blandade känslor på Pettersbergsvägen. Det finns de som är för och de som är emot. Meningen att strandpromenaden och tillgängligheten till gröna områden på något sätt skulle försämras delar inte jag.

Den här processen är inte slut än, utan det kommer att gå till stadsbyggnadsnämnden för ett slutligt ställningstagande.

Anförande nr 22

M a l t e S i g e m a l m (s): Det är därför jag tar upp frågan. Jag tycker att man ska avbryta processen redan nu. De här sex lägenheterna kommer inte att bidra till att man skapar mer boende, till exempel en lägenhet åt någon som står i Stockholms bostadsförmedlings kö.

Jag har här en miljörapport från Maringeologiska institutet vid Uppsala universitet som gjordes för några år sedan. De uttalar att det är miljögifter som ligger på botten utanför de tilltänkta pelarna. De påpekar också att den gamla dagvattenledningen har ett upptagningsområde i stort sett för dagvatten för hela Sätra och Bredäng. Det är starkt förorenat, och folk som bor i närheten har tidigare talat om för miljö- och hälsoskydds nämnden att det luktar fruktansvärt illa från vattnet när det är mycket regn och mycket vatten som kommer från tunneln.

Du är inte helt omedveten om att det finns en principöverenskommelse med Stockholm Vatten och Thorsten Nilsson om att han ska vara med och finansiera utbyggnaden av dagvattentunneln.

Anförande nr 23

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Tack och lov är det inte så att alla bostadsprojekt i den här staden gäller hyresrätter som kanske förmedlas via Bostadsförmedlingen, utan vi ser till att ha en blandad produktion av hyresrätter och bostadsrätter och i det här fallet småhus. De är inte speciellt vanligt att vi har möjlighet i Stockholms stad att bygga småhus. Ännu mer ovanligt är det att kunna göra det i ett sjönära läge.

Jag tror att de här bostäderna för dem som kommer att bo i dem, om det här blir en verklighet, kommer att bli fantastiska.

Att det luktar illa är väl inte ett argument. Det är 20–30 familjer som bor där redan i omkringliggande fastigheter. Det är konstigt att de inte sålt sina fastigheter och sprungit därifrån och sagt: Fy, här kan vi inte bo! Nej, det är ett fantastiskt område.

Som jag sade finns det en hel del kvar att utreda. Vi har inte fattat ett beslut än, och jag delar inte uppfattningen att man ska avbryta planprocessen. Det är ett antal frågor som behöver svar innan man kan fatta beslut.

Anförande nr 24

M a l t e S i g e m a l m (s): Det vi vet, och det är därför jag menar att planprocessen bör avbrytas, är att utanför det här området är det mycket miljögifter som ligger på sjöbotten. Bara 30 centimeter under ligger det otroligt mycket miljögifter som kommit från dagvattenledningen.

Strandskyddet ifrågasätts, och man frångår från principen om strandskydd. Tillgängligheten för allmänheten att passera nedanför Pettersbergsvägen förbi husen blir sämre. Man naggar Sätra naturreservat i kanten. Dessutom frångås också det som står i stadens vattenprogram som ni själva har varit med om att ta fram; att stadens fria vattenspeglar och obebyggda stränder inte ska bebyggas och att man ska ha promenadstråk.

Du förespråkar promenadstråk i andra sammanhang. Varför ska man inte låta folk gå förbi Pettersbergsvägen utan att bli stoppade av sex fastigheter som Thorsten själv driver? 2 000 personer har skrivit på en skrift mot den här byggnationen. Avbryt den!

Anförande nr 25

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det råder ingen osäkerhet om vad Socialdemokraterna och Malte Sigemalm tycker i den här frågan.

Låt mig vara väldigt tydlig. Den här planen naggar inte Sättras naturreservat i kanten. Det är inte så, Malte Sigemalm, att man inte längre kommer att kunna ta en promenad till Sättras naturreservat. Det är inte så att de här sex villorna stoppar vare sig dig eller mig från att promenera mer än de flera hundar bostäder och villor som redan finns på Pettersbergsvägen. Det här blir en förlängning i så fall av Pettersbergsvägen som kommer att komma sex glada och lyckliga familjer till del som kan få köpa nya bostäder.

Är det inte så att du också hört att det finns andra människor i området som tycker att det här är bra? Det är alltid i sådana här processer när vi planerar för byggen så att vissa är för och vissa är mot. Vad vi vet är att miljögifterna finns utanför dagvattenledningarna, och de går långt utanför det aktuella planområdet.

Fråga nr 4. Framtiden för Årsta koloniområde

Anförande nr 26

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag skulle vilja ställa en fråga till Kristina Alvendal om Årstafältets koloniområde. Du vet att det anlades i total politisk enighet för sju år sedan. Sedan efter valet gick Mikael Söderlund, moderat, ut med en arkitekttävling för bebyggelse av Årstafältet. I den tävlingen fanns inget skydd för koloniområdet inlagt.

Nu står man inför, vad jag förstår, en flyttning av koloniområdet. Men jag har inte riktigt klart förstått alla uppgifter i tidningen. Det lär ha stått att det ska få ligga kvar. Vad ligger i det begreppet?

Jag tror att det är väldigt viktigt att man inte tar bort ett koloniområde som för sju år sedan fick femårskontrakt och säger att de ska flytta inom samma område. Just nu börjar till exempel äppelträden bära frukt. Om man ska flytta måste man börja om igen. Det är många som känner att det skulle bli väldigt tungt. Det är tufft att odla ett sådant område.

Anförande nr 27

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det är helt riktigt som du säger. För ungefär en dryg vecka sedan började samrådet om det nya Årstafältet. I det förslag som går ut på samråd finns det med att de ungefär 80 koloniträdgårdar som finns i dag på ett eller annat sätt omlokaliseras inom detta område. Utöver det är innebörden och ambitionen att de ska bli fler.

Det här är en väldigt uppskattad verksamhet, och jag vet att du tycker också det. Därför vill vi gärna, och vi har gett uppdraget till stadsbyggnadskontoret och arkitekterna, se om det går att få flera koloniträdgårdar och kanske bygga en hel del av rekreationsverksamhet som kommer att finnas i Årstaparken eller i framtida Årstafältet, till exempel växthus och en stadsbondgård. Det finns fler som är

intresserade av den typen av verksamhet. Det kan man blanda med en spännande kolonilottsverksamhet. Det tror jag är positivt.

Än så länge är det här i ett väldigt tidigt skede. Du är en mycket rutinerad politiker och vet att saker och ting bör få ha sin gång. Synpunkter får komma in, och så får vi ser var vi hamnar. Men det är helt riktigt att det måste ske i dialog med de 80-tal som i dag har möjlighet att ha koloniträdgård i området.

Anförande nr 28

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag tar fasta på att det ska ske i samråd med kolonisterna. Jag vet att det tar väldigt lång tid. Stugor byter ibland ägare. Man vill sätta ett äppelträd till exempel. Det tas väldigt ofta upp som exempel av kolonisterna. Vem köper en stuga nu om man vet att den inte får vara kvar? Vem vågar plantera ett äppelträd? Det kanske just är ett äppelträd som man vill ha. Många drömmer om att ha det.

Det är väldigt osäkert även om man vet att man får flytta inom området. Man har lagt ned tid, arbete och gjort jordförbättringar varje år. Jag vet att de själva fick bekosta, 10 000 kronor per lottinnehavare, framdragning av vatten och el till området. De har lagt ned så väldigt mycket arbete.

Alltså: En dialog med kolonisterna om att få vara kvar tycker jag låter bra, liksom fler trädgårdar. Det är så man gör i Göteborg.

Anförande nr 29

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tror som sagt att många stockholmare, inte bara kolonilottinnehavare, uppskattar den verksamheten. Dessutom kommer de att uppskatta möjligheten att besöka det utvecklade Årstafältet och det förändrade Årstafältet, som därmed blir mer publikt.

En dialog är väldigt viktig med alla inblandade när det gäller Årstafältet generellt. Det blir ett öppet möte senare i veckan, och det kommer att vara många sådana. Självklart kommer även en dialog att äga rum med kolonilottsägarna och med dem som hyr och brukar marken. Däremot är det viktigt att komma ihåg att där kolonilotterna ligger i dag, precis vid tvärspårvägen, är ett väldigt attraktivt läge i en ny stadsdel. Därför är frågan: Hur löser vi detta på bästa sätt även för dem som i dag har en kolonilott där?

Anförande nr 30

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Det är ett sextiotial stugor som är berörda, och så är det odlingslotter. Det finns en sinnenas trädgård där, och det är väldigt fint. De har gjort det väldigt mysigt där, men nu är de oroliga.

Du säger att man ska ha en ladugård där. Hade vi inte det med i vårt förslag från början, som ni tog bort?

Ibland gör man kanske saker som inte är så där väldigt bra. Men ha den här kontakten med Årstafältets kolonister, för det tycker jag är viktigt. Jag tror att man skulle uppskatta att få veta att en flytt inte ska kosta dem någonting.

Anförande nr 31

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Den dialogen kommer jag definitivt att ha. Jag är helt övertygad om att de plus övriga som får möjlighet att få en kolonilott, om det är möjligt att göra fler sådana, kommer att ha en fin plats där även i framtiden.

Fråga nr 5. Slussen

Anförande nr 32

T o m a s R u d i n (s): Det här är en kär gammal vän i repris, kan man säga. Jag ställde en fråga i december om vad vi ska göra åt denna plats i staden som alla verkar ha glömt bort. Det har blivit så otroligt snuskigt där. Jag kallar det för Sunkslussen.

I december sade Sten Nordin att det var på gång, att man jobbar med det. Man har gjort en överenskommelse, och fakturorna skulle gå till SL. Jag ska visa några bilder som är tagna för bara några veckor sedan på Slussen under devisen ”Avsunkifiera Slussen”. Det syftar på hur det ser ut i gångarna. Det är oklart om det är stadens eller om det är SL:s ansvar. Det är överfyllda papperskorgar, det är grisigt och vidrigt. Det är trappor som är fyllda med någonting riktigt äckligt, jag vet inte vad.

Det är genomgående så här. Varför har ingenting hänt? När kommer någonting att hända?

Anförande nr 33

Borgarrådet N o r d i n (m): Ser det ut på det sättet är det inte acceptabelt. Det ska inte se ut så där. Jag var mycket tydlig i mitt svar i december att om två huvudmän träter är det inte ens sak vem som har ansvaret. Men så här får det inte se ut. Jag accepterar inte att det ser ut på det viset.

Anförande nr 34

T o m a s R u d i n (s): Jag tror att det är ett svar som många resenärer blir glada över. Det är en av Sveriges mest trafikerade platser. Det verkar som att sedan beslutet fattades om att totalrenovera Slussen har alla ansvariga för Slussen dragit tillbaka sitt ansvar och slutat upp med att sköta om denna plats. Vi har en aktion för att rensa upp vid Slussen. Vi är där nere och städar faktiskt på plats och försöker uppmärksamma människor på hur det ser ut. Vi får väldigt mycket reaktioner. Människor säger att det har blivit värre och värre, påtagligt värre.

Ett tag var det lite bättre städad, men nu under de senaste månaderna har det sunkifierats igen. På sistone har det blivit riktigt vidrigt. Man tar inte ens undan det som är så uppenbart vidrigt. Det är oroväckande att behöva se sådant mitt inne i staden.

Anförande nr 35

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag har ingen annan uppfattning om Slussen. Det är ingen ursäkt att vi ska bygga om Slussen för att sluta sköta det. Slussen ska fungera många år till, och vi ska kunna ta oss fram i en trevlig miljö. Jag har som sagt ingen annan uppfattning än att så får det inte se ut.

Anförande nr 36

T o m a s R u d i n (s): Det var en annan sak som var bra. Vi har varit där nere tre gånger och kommer att vara där en fjärde gång nu i mars. Mellan andra och tredje tillfället hade någon målat pelarna där nere och gjort dem lila. Då tänkte vi allihop: Nu är visst någonting på gång. Men det visade sig att det är sidogångarna – och det vill jag uppmärksamma majoriteten på – som man inte alls bryr sig om. Där har det blivit värre. Jag tror att det helt enkelt är så att ingen känner ansvar för det som sker ovanför plattformen.

Jag är glad för svaret, och jag hoppas att jag slipper återkomma. Vi är där nere nu hela tiden och kommer att ta nya bilder om ingenting blir bättre.

Fråga nr 6. Snöröjning

Anförande nr 37

A n n M a r i E n g e l (v): Jag förstår att du är trött på de här frågorna, men jag tror att många stockholmare är trötta på snöröjningen. Egentligen skulle jag vilja veta exakt hur avtalet ser ut som ni har träffat med entreprenören. Såvitt jag vet avtalar man om inom vilken tid som snön ska vara borta och på vilka gator. Det vore intressant att höra, för jag tror att det är många som ifrågasätter resultatet.

När vi hade hand om detta på stadsdelsnivå hade vi egna kontrollörer som var ute och tittade på varenda trappa och såg till att det följdes. Det hänger ihop med frågan: Hur ser avtalet ut, och hur kontrollerar man att det följs?

Anförande nr 38

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag tycker att det är en väldigt bra princip att det är tjänstemännen som håller kontakten med entreprenörerna, inte borgarrådet. Borgarrådet har inte kunskap om innehållet i avtalet. Jag utgår från och vet, eftersom jag får löpande rapporter, att man jobbar mycket hårt gentemot entreprenörerna när det gäller snöröjningen. Man har en väldigt tydlig prioritering som jag har redogjort för tidigare i den här salen. Det är ett faktum att man inte kan köra bort all snön, framför allt i ytterstadsområdena, på det sätt som många förväntar sig på grund av det regelverk som finns om att forsla bort snön, kvittblivning av avfall, som det så vackert heter, ett annat byråkratiskt uttryck för att forsla bort snön.

Man måste göra på det sätt som man gör på många håll, att man lägger snön på den ena trottoaren och röjer på den andra sidan gatan. Man lägger upp snöhögar på gatorna där det finns möjlighet så att man inte hindrar trafiken alltför mycket. Detta på grund av att det helt enkelt inte är möjligt att forsla bort all snön.

När det kommer så här mycket snö på en gång blir det jättestora problem. Så är det. Det finns en förväntan att man ska kunna snöröja sträckor som motsvarar 2½ gånger Sveriges rikes längd, men man klarar inte av det på en natt.

Anförande nr 39

A n n M a r i E n g e l (v): Jag är ganska förvånad över att du som ansvarigt borgarråd inte känner till innehållet i det avtalet. Jag tycker självklart inte att det är

du som ska följa upp att det följs, det får tjänstemännen göra. Men du måste känna till hur det ser ut i avtalet, eftersom ni har kommunicerat systemet att man inte ska utföra saker med egen personal utan tar in andra personer som man betalar för. Då måste man se till att de gör det de får betalt för. Det står ganska ordentligt i avtalet.

Det är väldigt anmärkningsvärt att det råder olika regler för ytterstaden och innerstaden. Såvitt jag förstår beror det på att man har fått dispens när det gäller att tippa snön i vattnet i innerstaden. Men det har nästan blivit en klassfråga. Det är omöjligt att ta sig fram i vissa delar av ytterstaden, medan det på vissa delar är acceptabelt i innerstaden, vissa inte. Det är en lag som har funnits i tio år, så det har funnits ganska gott om tid att hitta på någonting annat än att plötsligt få dispens i innerstaden.

Hur ser du på det här med ytterstaden och innerstaden? Varför kan du inte själv känna till innehållet i avtalet?

Anförande nr 40

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag tycker att vi har urusel situation i Stockholm just nu när det gäller snöhanteringen just på grund av att det i princip är förbjudet att flytta på snön som ligger på marken och staden måste begära dispens från Naturvårdsverket. Stadens tjänstemän försökte så tidigt som möjligt, redan i augusti, lämna in en dispensansökan till Naturvårdsverket, men fick inte något besked förrän i december i frågorna. Så gör man en skattning baserad på hur mycket snö det har kommit de senaste åren. Då gjorde man en bedömning att ungefär 600 000 kubikmeter skulle behövas. Sedan kom det 2½ miljoner kubikmeter bara i innerstaden på sex veckor. Man lämnade genast in en ansökan om en utökning. Dispensen gällde från början bara innerstaden. Det var det Naturvårdsverket hade sagt.

Det är klart att man inte kan se de olika delarna av staden på olika sätt, utan vi måste ha en snöhantering som gör att vi kan hantera snön i hela staden. Det är givet.

Jag kommer att göra allt för att ändra på ordningen.

Anförande nr 41

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tycker att det är bra att du som ansvarigt borgarråd erkänner att situationen är bedrövlig. Men det är också tråkigt att det låter som att felet är Naturvårdsverkets. De här reglerna har funnits länge, och man löser det här inte bara med dispens från lagen. Onekligen är det en massa förorenad snö som hamnar i vattnet i Stockholm, och det tycker väl inte heller du som miljöborgarråd är särskilt bra.

Frågan är hur man löser detta på lång sikt. Vart ska snön ta vägen? Det är stadens styrelses ansvar att hitta en lösning som inte bara handlar om dispenser. Det är inte bara brandkårsutryckningar som behövs utan en långsiktig lösning. Finns det en plan för en långsiktig lösning av snöhanteringen? Det vore intressant att veta.

Anförande nr 42

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag skulle välkomna om Vänsterpartiet hjälpte till i arbetet med att hitta ytor där vi kan lägga snön på landdepåer. Men vi har inte sett

speciellt mycket hjälp i den delen hittills. För något år sedan kom det ett antal förslag om att man skulle ha ett antal landdepåer runt om i staden för att minska tippning i sjön. Det var bara nej, nej, nej överallt både från stockholmarna och från stadsdelsnämnderna, från exploateringskontoret och alla delar av staden.

Nu har jag lagt en skrivelse till trafikkontoret där jag säger att vi gör ett nytt försök. Jag välkomnar och uppmanar alla i den här församlingen och alla som sitter i olika nämnder och styrelser att bidra till att vi får en lösning på problemet. Vi kan inte fortsätta att ha den situation som vi har just nu. Det krävs att alla hjälper till.

Fråga nr 7. Hökarängens fritidsträdgårdar

Anförande nr 43

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): När våren närmar sig är det trevligt att prata om koloniträdgårdar i stället för snöröjning.

Madeleine Sjöstedt är ju ansvarig för idrottsförvaltningen som är fastighetsägare och arrenderar ut marken till Hökarängens fritidsområde. Det är en by som kom till på 30-talet när arbetarna fick två veckors lagstadgade semester. Man fick uppföra ett tält där under sommaren, tält som sedan skulle tas ned över vintern. Så småningom blev det masonitstugor som också skulle tas ned över vintern och sättas upp på sommaren igen.

Nu har man låtit masonitstugorna stå kvar, och man har panelat in väldigt många av stugorna. Det här området är helt hotat, inte som Årstafältet av flyttning, utan av rivning. Det är mycket tråkigt.

Varför ska denna kulturskatt bort för ny bebyggelse?

Anförande nr 44

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är för mycket att säga att jag är insatt i frågan, men detta är ett område som ligger vid Drevviken på andra sidan Nynäsvägen. Vad jag vet är det så att de södra förorterna runt Farsta är i stort behov av nya bostäder. Där finns det ytor att bebygga. Nu råkar det vara så att man behöver bygga i närheten av det här området, varför man har sagt att det vore vettigt att bygga permanenta bostäder där i stället. Jag har bott i söderort i många år och vet att det finns ett stort behov hos ungdomarna i söderort att ha någonstans att ta vägen när de flyttar hemifrån. Det är grunden till hur hela den här frågan har uppkommit.

Jag ska naturligtvis noggrant sätta mig in i frågan, men jag vill redan ge en vink om att när det står mellan att låta ungdomar få nya bostäder där de kan bo permanent och att ha trädgårdar som har blivit någonting annat än vad de var från början måste jag säga att jag oftast tycker att det är mer prioriterat att låta ungdomar få någonstans att bo. I söderort finns det stora behov.

Men som sagt ska jag sätta mig in i frågan.

Anförande nr 45

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Det tackar jag för. Gör det! Det här är en kulturskatt, det är inte så att flerfamiljshus ska byggas där de här trädgårdarna ligger, utan de ligger naturskönt i en tallbacke. Där ska man foga in andra små permanenthus som inte är de här masonitstugorna.

Jag ser det här som en kulturskatt. Det är det enda masonitstugeområde som vi har kvar. Det är ett så skyddsvärt intresse för länsstyrelsen att man är beredd att rusta de här kolonistugorna med de miljoner som man har för rustning av kolonistugor. Masonitstugor har inte bevarats tidigare. Här finns det några kvar.

Stadsmuseet är för att bevara området därför att det är unikt. Jag skulle vara väldigt glad som du satte dig ordentligt in i frågan om det här området. Jag tror också att ungdomar behöver bostäder, men det vore en oerhörd förlust för staden om det här skulle rivras. Odlingsträdgårdarna får en ny plats, men de här får ingen ny plats.

Anförande nr 46

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det här är ett stadsutvecklingsområde som ligger väldigt centralt till. Pendeltåget stannar i närheten av Farsta Strand. Sedan ligger hela Larsboda industriområde där som nu håller på att exploateras, och så kommer man över Nynäsvägen ned mot Drevviken. Jag måste säga att jag kvarhåller principen. Det handlar om 700 nya bostäder. Om vi kan få 700 nya bostäder till ungdomarna i söderförort känns det prioriterat och viktigt. Men jag lovar att sätta mig närmare i detta, men jag tror att det finns en riktning mot det håll som jag nämnde där jag kommer att landa i den här frågan.

Jag tycker att det är viktigare att staden bygger och att vi gör det i söderförort. Det behövs verkligen.

Anförande nr 47

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag tycker också att det är viktigt att man bygger. Det är inte 700 lägenheter som ska ligga just där det här området ligger. Det här området tar upp en väldigt liten del, men ändå ska de bort. Det blir väldigt få bostäder där de här stugorna ligger.

Stadsdelsnämnden har i enighet yttrat sig över det här och vill bevara området. Man skulle kunna tänka sig kanske att göra ihop dem lite så att de inte upptar så stor yta, vad vet jag? Sätt dig in i det här, Madeleine, och försök att se till att bevara en kulturskatt!

Fråga nr 8. Isborttagning, halkrisk i Fatburstrappan – vems ansvar?

Anförande nr 48

M a r i a H a n n ä s (v): Min fråga gäller som sagt Fatburstrapporna. Det finns några i salen som bor där. De ligger mellan Medborgarplatsen och Fatbursparken. Där finns det värme under som normalt gör att trapporna och nedfarterna är helt snö- och isfria. I går kväll exakt klockan åtta när jag gick från jobbet stod en man och hackade bort is. Det har varit så de senaste dagarna att det varit stora isklumpar

överallt där. Jag frågade honom var han kom ifrån. Då sade han: Jag bor här, och jag tycker inte att det här verkar så bra. Man halkar så lätt.

Det är jätteproblematiskt att gå där, det finns problematiska ställen överallt i staden. Men här är det uppvärmt och borde funka.

Därför undrar jag: Vem är ansvarig när snön och isen inte smälter bort som den ska på den här platsen? Vem har ansvaret?

Anförande nr 49

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är en väldigt intressant fråga. Jag kan svara ärligt att jag inte vet, men jag ska naturligtvis ta reda på det. Det kan vara antingen trafikkontoret eller stadsdelsnämnden. Det beror på var gränsen går. Det får vi helt enkelt kolla upp.

Anförande nr 50

M a r i a H a n n ä s (v): Tack, men jag tycker att någon borde göra något. Det är livsfarligt halt att gå där. Jag vet inte var det beror på att det blir så här. Det är inte som en vanlig gata vid Medborgarplatsen där snön ligger packad, och där halkar man inte. Här blir det ett jättekonstigt underlag på grund av att det blir islager. Jag fattar inte varför, men det måste ha med uppvärmningen att göra som inte klarar av att smälta bort isen när det blir för kallt i luften, antar jag.

När får jag svaret? Kan jag få det vid nästa fullmäktige är jag tacksam.

Anförande nr 51

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vågar inte säga, men kanske vid nästa fullmäktige.

§ 12 Överenskommelse mellan Stockholms läns landsting och Stockholms stad om hälso- och sjukvårdsansvar för äldre samt personer med fysisk funktionsnedsättning, utvecklingsstörning eller autismspektrumstillstånd samt för personer med förvärvad hjärnskada eller annan kognitiv svikt (utl. 2010:16)

Anförande nr 52

E i v o r K a r l s s o n (mp): Herr ordförande! Vi har ingen invändning mot överenskommelsen med det underlag som presenterats, men vi vill beakta att kommunstyrelsens handikappråd är starkt kritiskt till att handikapprörelsens synpunkter efterfrågats först vid detta sena skede. Därför avstår kommunstyrelsens handikappråd från att yttra sig i ärendet. Det låter inte bra. Handikapprådet brukar tillföra värdefulla synpunkter.

I instruktionen för kommunstyrelsens handikappråd står det bland annat: ”Rådet ska ges tillfälle att framföra synpunkter på stadens övergripande arbete med handikappfrågor. Rådet ska ges tillfälle att yttra sig över förslag till policy och styrdokument som berör funktionshindrade.”

Kommunstyrelsens pensionärsråd anser att avvikelserapporter är viktiga och vill att det ska delges rådet för kännedom. Rådet vill också ta del av överenskommelsen när den är undertecknad av alla parter. Kommunstyrelsens pensionärsråd önskar också få en närmare presentation och genomgång av begreppet egenvård.

Vi får hoppas att de båda rådens kunskaper inom respektive område framöver efterfrågas tidigare.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets särskilda yttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 53

A b d o G o r i y a (s): Herr ordförande! Precis som föregående talare har vi absolut ingenting mot överenskommelsen som sådan. Vår förhoppning är att den ska genomföras utifrån de intentioner som anges i själva överenskommelsen.

Men när man läser ärendet upptäcker man att det har brustit redan i början. Precis som sades nyss har kommunstyrelsens handikappråd inte fått den tid som de behöver för att yttra sig över ärendet.

Då är min fråga till borgarrådet Ewa Samuelsson, som är föredragande i detta ärende: Tycker du att detta är acceptabelt? Om svaret blir nej, är min följdfråga: Vad kommer du att göra åt det? Det är tyvärr inte första gången som kommunstyrelsens handikappråd upplever att de inte får den tid som de behöver.

Anförande nr 54

B e r i t K r u s e (s): Herr ordförande! Som de tidigare talarna sagt är vi överens om denna överenskommelse, vilket ju är bra. Den bygger på det beslut som vi tog 2002. Tyvärr har det inte hänt så mycket under denna mandatperiod.

Det finns en revisorsrapport som bland annat presenterar att det finns bristande intresse i att samverka. Man säger att det är svårt att hitta den som är ansvarig i

respektive kommun och landsting för att mötas och ta upp frågor som är angelägna för dem det berör. Man säger i revisorsrapporten att stadsdelarna, kommunerna, faktiskt ska vända sig till utförare för att komma överens om insatser av olika slag och inte beställarna, vilket gör att det blir väldigt rörigt.

Stadsdelarna ska alltså handla med utföraren. Vi menar att majoriteten i Stadshuset och i stadsdelsnämnderna måste se över hur denna samverkan ska utvecklas. Det har inte hänt mycket, utan ni har snarare raserat det som vi byggde upp förra mandatperioden. Det blir intressant att höra vad föredragande borgarråd tycker att man ska göra för insatser på detta område. Vi är överens om att det är oerhört viktigt. Sätt i gång!

Anförande nr 55

A n n M a r i E n g e l (v): Vi talar tydligen för döva öron i dag. Det kanske är ingen idé att jag ställer samma fråga, men jag står bakom det särskilda uttalande som vi har gjort och som handlar om handikapprådets roll. Jag vill hänvisa till det som handikapprådet skriver, att de till och med avstår från att yttra sig därför att de bedömer att det inte finns realistiska möjligheter att få eventuella synpunkter beaktade.

Det är anmärkningsvärt, och det är inte första gången som det här händer. Om man har ett handikappråd måste man väl ändå ha en process som innebär att man tillfrågar dem i frågor som i högsta grad berör dem. Vi är flera här som gärna skulle vilja ha en förklaring från borgarrådet.

Jag skulle också vilja lyfta fram pensionärsrådets uttalande. De vill följa frågan och skriver att de vill ha en närmare presentation och genomgång av begreppet egenvård. Det tycker jag är en väldigt berättigad fråga. Det är lite oroväckande om man förutsätter att människorna ska ägna sig åt egenvård.

Vi väntar med spänning på borgarrådets förklaring till hanteringen av handikapprådet. Det är som sagt inte första gången, men vi hoppas förstås att det är sista gången som vi behöver ställa den här frågan.

Anförande nr 56

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! De är väldigt viktigt att vi gör de här överenskommelserna och förnyar och utvecklar dem allteftersom det händer saker i kommunen och i landstinget. Det är roligt att fyra personer från oppositionen gick upp och sade samma sak, att de är överens med oss om den här överenskommelsen, och jag är glad att ni vill markera det så tydligt att ni är överens med oss andra.

Det pågår en hel del samarbete mellan kommun och landsting naturligtvis. Senast i förra veckan var jag på ett intressant seminarium där det handlade om gemensam kompetensutveckling för att förbättra den palliativa vården på våra särskilda boenden, vård- och omsorgsboenden. Vi räknar med att vi ska kunna gå vidare så att personalen känner att de kan jobba nära varandra oavsett om det är ifrån landstinget eller från kommunen som de verkar kring de äldre.

Jag beklagar naturligtvis att handikapprådet inte fick det här i god tid som gör att de inte känner att de ens vill yttra sig i frågan. Det är klart att vi får ta lärdom av det. När det gäller kommunstyrelsens pensionärsråd har de däremot fått vara med och har kunnat uttala sig.

När det gäller egenvård pågår en diskussion mellan kommunen och landstinget. Det är ett uttryck som egentligen landstinget har. Man säger att de äldre ska klara en del när det gäller egenvård. Som sagt diskuteras det från kommunens sida om det blir våra hemtjänstmedarbetare som ibland får gå in och hjälpa till i den delen, som landstinget har kallat för egenvård. Den diskussionen tror jag kommer att fortsätta ett tag till framöver. Där är man inte riktigt överens ännu.

Som sagt: För handikapprådets del ska vi se till att det inte upprepas.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 57

A b d o G o r i y a (s): Ordförande, fullmäktige! Jag uppfattar inte det politiska uppdrag som jag har fått att jag skulle vara emot majoriteten, alltid. Jag har ett ansvar även i opposition, och så vill jag se på politiken. Har ni en överenskommelse som är bra är det en självklarhet för mig att gå med på den. Men det som har brustit i det här fallet gällande en viktig organisation i frågor som vi kommer att fatta beslut om och som berör dem direkt är att den inte fått möjlighet att yttra sig över huvud taget.

Nu har man sagt att detta inte ska upprepas, men vi vet att det skett redan tidigare. Då är min direkta fråga till dig, borgarrådet: Vad kommer du att konkret göra för att garantera att handikapprådet ska få vara med när det gäller bland annat den här typen av ärenden?

Anförande nr 58

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Dels handlar det om handikappråd gentemot äldrenämnden. De kan vara med och uttala sig. Dels handlar det om kommunstyrelsens handikappråd som inte har fått uttala sig i det här fallet. Andra handikapporganisationer har fått vara med och uttala sig tidigare.

Det är bara att vi, när ärenden är på gång, kollar av så att alla remisser går till rätt instanser. Det är inte så krångligt, så det ska vi nog lösa.

Anförande nr 59

A n n M a r i E n g e l (v): Tyvärr är det mer en regel än ett undantag att man inte lyssnar på handikapprådet. Men det finns två steg i detta. Dels bör man ge dem möjlighet att yttra sig, dels bör man bry sig om vad de säger. Där har det brustit mycket. Det har vi sett i andra nämnder, facknämnder och stadsdelsnämnder. Pliktskyldigast tar man kanske in uttalanden, men avsikten är väl att man noga ska lyssna på vad de säger. Vi hoppas att det blir en förbättring även på den punkten.

Anförande nr 60

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är alltid enkelt att komma med svepande repliker. Det vore mycket bra om du hade konkreta saker att föreslå.

Jag tar ansvar för det som händer när det gäller handikapprådet gentemot äldre-
nämnden och själva kommunstyrelsens handikappråd.

Anförande nr 61

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Vi skriver ett centralt samverkans-
avtal. Det är jättebra, det kan vi enas om och har gjort så. Men det är ändå viktigt att
man ser till att sådana avtal börjar fungera där de måste fungera för att man ska nå
dem som berörs.

Då är min fråga, som jag försökte antyda i mitt första anförande: Vad kommer ni att
göra för att förbättra samverkan så att det fungerar i stadsdelarna i verkligheten? Vi
vet att det skiftar lite grann i stadsdelarna. Det viktigaste är inte att skriva ett centralt
avtal om det inte följs upp att det fungerar i stadsdelarna. Centralt skrivna avtal måste
följas upp, och därför blir min fråga till dig: Vet du hur det ser ut i dag? På vilket sätt
kommer du att följa upp det? Det behövs förbättringar.

Anförande nr 62

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Du vet mycket väl, Berit, att det pågår
ordentliga uppföljningar på olika sätt. Varje stadsdelsnämnd har sitt ansvar för att se
till att man tar itu med saken när det fallerar. Det vet du lika bra som jag.

Anförande nr 63

B e r i t K r u s e (s): Ja, jag vet att det pågår en massa uppföljningar, men det är
tydligt så att det inte lett till det bättre. Revisorsrapporten visar ändå att det finns
svaga länkar. Ni måste ta i lite grann för att ni ska kunna se till att vi får i gång en bra
samverkan. Det görs inte i dag.

*§ 13 Angående långsiktig ekonomi och begäran om underskottstäckning
Skrivelse från Stiftelsen Barnens Dag (utl. 2010:17)*

Anförande nr 64

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det är ett ärende där vi är överens, men det finns anledning att understryka ett par saker. Dels är det mycket glädjande att vi nu kan fatta det här beslutet som kan säkra verksamheten på Barnens Ö för Stiftelsen Barnens Dag. Dels är det viktigt att stadens dialog med styrelsen och ledningen för Stiftelsens Barnens Dag fortsätter om de olika idéer man har för att utveckla och förstärka verksamheten och för att gemensamt på det här sättet skapa en långsiktig trygghet och stabilitet för en mycket uppskattad och värdefull verksamhet.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 65

Borgarrådet J ä m t i n (s): Herr ordförande! Som Sten Nordin sade är det ett ärende som vi är överens om, och det glädjande. Det är en verksamhet som har funnits under många år, och det är en verksamhet som förhoppningsvis kommer att finnas under många år framöver.

Det beslut som alla här inne kommer att fatta utom Sten och jag, för vi får inte vara med, kommer att vara en viktig förutsättning för fortsatt verksamhet.

Det vi inte är överens om från den här sidan är de nedskärningar på gjorts på driften av barn- och ungdomsverksamheten under hela den här mandatperioden. Den budgetpost som hanterar kolloverksamheten har varit föremål för nedskärningar tre år på raken. År 2009 var påslaget 0 kronor, så det är väl inte en nedskärning. För att kollo ska funka behövs det fysiska upprustningar, men det behövs också pengar för att man ska kunna utveckla verksamheten och låta fler barn och ungdomar åka på kollo i den stad som är vår och där så många unga behöver få en bättre fritid också på sommaren.

Jag är glad för att vi är överens som detta, äntligen kommer detta till stånd. Jag hoppas att vi kan vara överens om att kolloverksamheten behöver mer pengar till driften och att vi därför kan enas om större anslag i framtiden. Vi har mer pengar i vår budget för den verksamheten.

Bifall till förslaget till beslut!

§ 15 Strategi för elbilar och laddhybrider (utl. 2010:19)

Anförande nr 66

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Det här är ett ärende som rör framtiden. Vi har sedan ett och ett halvt år från stadens sida ett samarbete med Fortum som rör elbilar och framför allt en infrastruktur för elbilar i Stockholm. Fortum har byggt om ett antal Toyota Prio, har testat dem i verksamheten och har därmed fått och får intressanta erfarenheter om hur man behöver tänka, vad man behöver reflektera över när det gäller att bygga ut infrastruktur för elbilar runt om i staden.

Jag känns väldigt bra att vi nu går vidare och från stadens sida tar fram en strategi för hur vi ska jobba med elbilar och laddhybrider. Det pågår en teknikutveckling på det här området. Samtidigt vet vi att det kan komma att innebära att vi har innerstad 2030, som vi har presenterat i en elbilsvision, med en helt annan utomhusmiljö. Den är bullerfri och utsläppsfri om vi kan få en situation där vi har väldigt många elbilar i staden. Det vore en fantastiskt bra förbättring för hela vår stad och för stockholmarna.

Redan nu jobbar Stockholm Parkering med att investera i laddplatser i sina parkeringshus. Det är flera privata aktörer som på olika sätt bidrar på det här området. McDonald's och även Preem har laddstolpar på flera ställen runt om i staden och länet.

Det känns roligt att på det här sättet ge uppdrag till kommunstyrelsen att jobba vidare på basis av det som miljöförvaltningen redan har gjort. Det finns väldigt många intressanta idéer i det underlag till beslut som vi har på fullmäktiges bord. Jag ser verkligen fram emot att vi kan få på plats en riktigt bra strategi från Stockholms stad när det gäller elbilar och laddhybrider. Jag tror att vi är den första kommunen i landet som kommer att få en sådan när vi fattar det här beslutet.

Med det, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 67

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande! Övriga ledamöter och åhörare! Vi tycker rent generellt att det är ett intressant förslag för stadens del att man vill satsa på en miljöbilsutveckling på det här sättet. Det fattas i och för sig en del miljöbilar på marknaden i dag. Som ett exempel kan jag nämna att den elbilmässa som skulle ha varit i Kista i höstas ställdes in därför att det inte fanns något nytt att visa då. Men det hindrar inte att det kommer att komma en fortsatt utveckling inom det här området. Det är främst Toyota men även Renault och andra som är på gång med elbilar.

Vi vill gärna se att man utvecklar parkeringsnormer för även andra miljöbilar. Det finns mer teknik som är på gång, till exempel bränsleceller och andra förfinade hybridbilar.

Vi vill slå ett slag för bilpooler. När man ändå ser över parkeringsnormer hoppas vi att det ska tas med i det fortsatta arbetet.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 68

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker också att det är en bra strategi, och jag yrkar bifall till förslaget om den. Jag är glad över det engagemang som miljö- och trafikborgarrådet har visat i den här frågan under flera års tid.

Det är intressant med de olika inställningar som finns till miljöbilar. Själv tycker att miljöbilar är någonting väldigt positivt, det är något som kan rädda vår livsstil för framtiden. Det är miljöbilar som gör det möjligt att investera stora pengar inte bara i spår i Stockholmsregionen i framtiden utan också i en och annan väg. Miljöbilarna ökar lavinartat. Utvecklingen går snabbt, och det är mycket positivt. Men det behövs en support både från kommunen lokalt och från staten. Det senaste är att regeringen nu tittar på hur man ska kunna lösa frågan om att reservera parkeringsplatser med laddstolpar. Det är ett viktigt steg på vägen. Det finns många fler man kan ta på flera nivåer.

Jag tycker att det är tråkigt att det finns ett par partier som inte verkar gilla det här med miljöbilar riktigt. Jag tycker mig höra en viss skepsis här. Vänsterpartiet skriver i sitt yttrande att man inte ser miljöbilarna som en lösning. Det andra är att Miljöpartiet här uttryckte skepsis, och en representant för Miljöpartiet i en debatt i landstingsfullmäktige sade att det inte finns något som heter miljöbilar. Det var en representant som heter Marie Åkesdotter som sade: Att ha en miljöbil är ingenting att vara stolt över.

Jag förstår inte riktigt hur man kan ha den inställning som Vänsterpartiet och Miljöpartiet har till miljöbilar och ändå vilja ha en strategi för fler elbilar och laddhybrider. Jag tycker att vi ska säga ja till förslaget, och jag hoppas att ni också gör det.

Anförande nr 69

S t e l l a n H a m r i n (v): Herr ordförande! Jag tycker att det här är ett på många sätt bra förslag. Vi säger ja till det, även om vi har en del synpunkter. Vi är också glada för att majoriteten aktiverat sig på det här området. Det kommer att underlätta arbetet framöver.

Det är dåligt med miljöbilar, jag håller med Miljöpartiet om det. Man beklagar att Volvo och Saab inte har satsat på den nischen i tid. Hade man gjort det hade man sluppit en del problem, tror jag.

Det vi skulle vilja lägga till förslaget är att få en strategi också för förvaltning där man preciserade på en lägre nivå för olika förvaltningar och kanske bolaget hur man ser till att anpassa strategin på ett ordentligt sätt till den övergripande strategin och gör bra miljöval när man väljer elektricitet. Marginalen är inte så himla bra.

En certifiering av etanol behövs. Etanol har visat sig ha en del problem, som vi har sagt tidigare. Det är viktigt att man tar fram etanol som verkligen är miljövänlig i

hela sin livscykel. Det är nog ingen slutlig lösning, men det är säkert ett viktigt steg på vägen.

Det är alldeles riktigt, som Centerpartiet säger, att vi inte tror att elbilar räddar vår livsstil. Vi är tveksamma till om vi över huvud taget ska rädda vår livsstil. Vi tror kanske att det är mycket som behöver förändras för att vi ska kunna leva upp till klimatmål och annat. På det stora hela handlar det kanske inte om vad vi driver bilarna med utan om den energiförbrukning som det absolut blir när man kör bil. Det är mycket bättre att det sitter många i ett och samma fordon än att man åker bara en och en. Vi tror att vi nog måste ändra vår livsstil, och där skiljer Vänsterpartiet sig från er.

Anförande nr 70

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag tänkte bara kommentera påståendet att det inte finns så många elbilar på marknaden just nu. Det är därför som vi redan nu vill ta fram en strategi. Vi vet att det kommer att komma framöver, och därför bör man vara väldigt tidigt ute.

Grön el är nästan bara det som vi har i staden. Det finns inskrivet i vårt miljöprogram. Det som jag finner lite spännande i det här sammanhanget är det vi diskuterat i samband med Norra Djurgårdsstaden, att vi gärna vill se plushus som levererar energi. Kan man ladda de bilar som finns där med den energi som kommer från fastigheterna är det en jättespännande utveckling.

Det är många saker som man behöver tänka på i det här sammanhanget. Det finns massor med möjligheter på det här området bara man tänker till lite och är ute i tid.

Anförande nr 71

S t e l l a n H a m r i n (v): Vi instämmer gärna i det. Vi tror också att det finns andra sätt att producera energi på, som vi diskuterat tidigare. Sedan kan vi säkert komma överens om solceller och annat som kan användas i både stor och liten skala i staden.

Anförande nr 72

P e r A n k e r s j ö (c): Jag tycker att det är tråkigt att det inte räcker till med miljöbilar. Jag tror att en dag, inte alldeles långt fram i framtiden, kommer vi att ha miljöbilar som är klimatneutrala.

Biogasbilar kan rent teoretiskt ganska snart bli mer än klimatneutrala. Jag tycker att det är väldigt spännande och någonting att ge sig in i med hull och hår. Jag tror att Vänsterpartiet egentligen är lite mot bilen som tanke och den livsstil som hänger ihop med den individualism som bilen ger möjlighet till. I så fall ska man vara ärlig och säga det rakt ut. Men det är bra att ni är med på det här.

Anförande nr 73

S t e l l a n H a m r i n (v): Nej, vi är inte emot bilar som tanke. Det finns många ställen i landet där det behövs massor med bilar, men Stockholms city tycker vi kanske inte att det bästa stället. Där kan vi säkert dra ned väsentligt.

Anförande nr 74

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett välkommet och välbehövt ärende. Som borgarrådet var inne på är det viktigt att vi i god tid försöker hitta ett system som gör det möjligt att jag som vanlig person kan köpa en bil och få den att funka hela vägen. Dock undrar jag om en hel del av de här sakerna egentligen redan borde vara lösta sedan tidigare. Det är inte bara vi som har suttit med det här problemet. Det är fler, på såväl nationell som EU-nivå, som borde ha legat framme.

Hur som helst har vi drivit på, det vet vi. Från att det knappt fanns någon miljöbil över huvud taget är det nu snarast på modet. En tredjedel av bilförsäljningen utgörs av miljöbilsförsäljning i Stockholm, så vi får helt enkelt fortsätta att driva på och ta initiativ för att det ska hända någonting.

Personligen vill jag säga att det är viktigt att man får till laddning som inte alltid kräver garageplats eller P-plats i ett särskilt område. Vi vet att det är svårt att knäcka den nöten.

Jag känner mig lite besviken på bilindustrin. Det låter väldigt bra, mycket bilar är på gång, säger man. Men när man väl ska visa dem inser visar det sig att det är väldigt lite. Det som kommer, känns det, kommer alldeles för sent. Vi hoppas att de snabbar så att vi är väl förebredda den dag det verkligen finns bra elbilar på marknaden.

Till alla som kanske tycker att man bör åka mindre bil ska jag säga att det kommer att behövas transporter framöver också. Det gläder mig att få säga att i den här staden finns de absolut bästa, världens bästa, förutsättningarna för att använda videokonferenser och annan ny teknik för att planera resandet och därmed minimera utsläppen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 75

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Jag har egentligen bara en liten fråga. Jag delar din uppfattning när du säger att det är bra att vi driver på. Jag undrar hur du menar att ni just nu driver på. Det drevs på ganska hårt under den förra mandatperioden. Det stimulerades till inköp av miljöbilar. Det var då som försäljningen av miljöbilar i Stockholm satt fart. Nu kommer ni efter tre och ett halvt år med ett papper om att man ska ta fram en strategi. Är det detta som är att driva på?

Anförande nr 76

A n d e r s B r o b e r g (kd): Som jag sade har Stockholm under en längre tid drivit på. Det är det ena. Ett exempel på det som borde ha hänt är de statliga reglerna för hur laddning ska få ske. Där är det gammaldags regler som egentligen kräver separata utrymmen för att man ska kunna ladda bilar, och det bygger på att bilbatterier såg på ett helt annat sätt än vad de gör nu. Det är en sak som måste ordnas. Det är förvånande att ingen har ordnat det redan tidigare. I det fallet kan man fråga sig: Om ni nu gjorde så mycket, varför antog ni ingen elbilsstrategi under förra mandatperioden? Det kunde ni ha gjort. Det var inte så att vi hindrade er direkt. Det blir jättebra att vi gör det nu och försöker få fram en sådan.

Anförande nr 77

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande! Jag skulle vilja bemöta Per Ankersjö. Miljöbilar, finns de? Ska vi vara riktigt petiga skulle jag säga att alla miljöbilar som vi har i dag släpper ut någonting i någon form så att man kan säga att de är miljövänligare i olika grad än gängse bensinbilar. Så ligger det till, och det vet Per Ankersjö också. En miljöbil, om vi ska prata om en ren miljöbil som alltså skulle vara miljöneutral eller till och med förbättra miljön, skulle vara något slags bränslecellsbil vars enda avfallsprodukt skulle vara rent vatten. Det skulle man kanske kunna definiera som en miljöbil i ordets egentliga bemärkelse.

Vi tycker att förslaget är bra. Det är bra att man satsar på elbilsutveckling, men vi skulle önska att staden hade satsat lika mycket på infrastruktur för gasbilar. Där ligger vi lite efter. Om jag skulle återge en del av de kommentarer som jag hört från stadens ledning i kön till gasbilstanken skulle herr ordföranden vara tvungen att ge mig en reprimand för olämpligt ordval i fullmäktigesalen – bara som en liten jämförelse.

Anförande nr 78

P e r A n k e r s j ö (c): Jag tycker att kön till gasmackarna är ett bra bevis på hur bra det fungerar med miljöbilar. Det är jättemånga som har köpt gasbil. Det har överskridit över alla prognoser, vilket gjort att det har blivit svårt att få fram sådana, men jag förstår att det är något som kommer att ordnas längre fram.

Dessutom om jag inte läst helt fel skrev någon forskare i en tidning att biogasbilarna faktiskt har förutsättningar att bli mer klimatneutrala om man använder biogaser. Jag tycker att det är väldigt spännande och hoppas att ni reviderar den syn som er kolleger i landstinget har till miljöbilar – de tycker ju att miljöbil inte är någonting att vara stolt över – och omfamnar den här tekniken. Det hoppas jag att ni gör i framtiden, för det har ni inte visat hittills.

Anförande nr 79

M a t s L i n d q v i s t (mp): Sanningen är väl den, Per Ankersjö, att man kan vara stolt över en miljöbil i dag och ännu mer stolt över nästa generation miljöbilar och ännu stoltare över den som kommer därefter, och så vidare tills man når till något slags nollutsläpp eller kanske till och med en bil som släpper ut syrgas eller något sådant i framtiden. Då skulle vi verkligen kunna prata om miljöbilar.

Det jag tog upp angående biogasbilar var bristen på infrastruktur, inte att jag är emot gasbilar i sig, tvärtom. Jag ser det som ett naturligt och vettigt utvecklingsstadium på bättre motorer, bättre sätt att ta oss fram helt enkelt. Det hoppas jag att vi är överens om.

Anförande nr 80

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Parallellen mellan elbilar och gasbilar är lite intressant, tycker jag. Det är inte staden som ser till att elen och laddstolparna kommer på plats, utan det är företaget Fortum. Det är marknaden som fixar infrastrukturen. Det är på samma sätt på fordonsgassidan. Problemet är att

marknaden inte har varit speciellt alert, tyvärr, när det gäller att fixa infrastrukturen för biogasbilar.

Däremot är det uppenbart att flera av marknadens aktörer är betydligt mer intresserade och alerta när det gäller infrastruktur för elbilar, vilket jag välkomnar. Jag börjar se att det nu finns ett helt annat engagemang och ett helt annat intresse från marknadens olika aktörer att se till att vi får en bättre fungerande infrastruktur i Stockholms stad när det gäller gasbilar. Detta bland annat på grund av det som Per Ankersjö pratade om, att det är fler som köper miljöbilar. Det gör de på grund av att vi nu har sagt att det är okej att ha back upp när det gäller naturgasen.

Anförande nr 81

M a t s L i n d q v i s t (mp): Om det ska skällas mer på gasbranschen är jag hemskt gärna med och biträder miljöborgarrådet i den frågan. Det vill jag vara den första att göra. Jag håller med om att man hade kunnat göra mycket mer. Men jag tycker att staden har ett övergripande ansvar. Man pekar ut strategier med mera på elbilssidan, och det borde man göra också på biogassidan. Stockholms stad ställer krav på att det gärna ska vara miljöbilar, bland annat gasbilar, för att utföra olika tjänster för stadens räkning. Det ser man som att staden redan har ett delansvar även i denna fråga. Det som har skett nu är att gasbilar åker runt och tankas med bensin eftersom det inte går att få tag på gas i den omfattning som behövs för att företagen ska kunna upprätthålla en bra service.

Anförande nr 82

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag är tvungen att gå upp i debatten därför att vi i Miljöpartiet har all anledning i världen att vara stolta över den miljöbilsboom som vi har sett i Sverige, i synnerhet i Stockholm. Den miljöbilsboomen beror på en medveten politik som fördes av tidigare rödgrönt styre. Politik gör skillnad när det gäller klimat och miljö.

Det finns länder i världen, i Europa, som har ett fastprissystem för biogas för att få fram en biogasproduktion. Det är faktiskt så att vi har haft befrielse från trängselavgift, vi har haft sänkta klientavgifter för miljöbilar för att få fram en miljöbilspark och för att kunna ha en medveten politik.

I dag vill vi utveckla miljöbilsdefinitionen och se till att man satsar på den som i dag är den bästa miljötekniken, där etanolbilen inte står i framkant på miljösidan. Det finns mycket tveksamheter kring hur etanolen produceras men också var vi ska prioritera våra resurser. Det är biogasbilar och elbilar som är framtiden.

Man löser inte frågan om hur Stockholm som storstad utvecklas genom att säga att det bara handlar om att byta ut fossilbilen mot en miljöbil. Det handlar om att vi måste använda oss av kollektivtrafik i större utsträckning och i större utsträckning se miljöbilen som ett komplement till kollektivtrafiken eller till att cykla eller gå. Man ska inte använda bilen som främsta verktyg hela tiden. Om vi ska ha en stad med mindre trängsel där fler får plats och där vi tar större miljöansvar måste vi ha en bättre politik än en politik som medför en massa bilar med en person i bilen som åker och som skapar trängsel på våra gator.

Vi i Miljöpartiet är stolta över den miljöbilspolitik som förts. Vi har varit drivande för den miljöbilsboom som finns. Men vi ser nya miljöalternativ i dag på marknaden. En av dem handlar den här debatten om, nämligen elbilar. Vi tycker att det är bra att de utvecklas men tycker att staden skulle kunna göra mer för att bidra till den utvecklingen.

Anförande nr 83

P e r A n k e r s j ö (c): Herr ordförande! Jag noterar att Miljöpartiet inte med ett ord har kommenterat vad landstingskollegerna har sagt när de hånar stockholmarna som har investerat pengar i miljöbilar. Problemet är inte bara era landstingskolleger, utan problemet är också att ni inte tycker att miljöbilarna ska köra över huvud taget. Ni säger nej till väginvesteringar, till exempel till Förbifart Stockholm där man med ny teknik kan bygga en trafikled för de framtida miljöbilarna för Stockholm på 2000-talet.

Anförande nr 84

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Det Stockholm behöver är en fungerande infrastruktur, och vi behöver satsa otroligt mycket på att bygga ut kollektivtrafiken. Vi behöver satsa på kollektivtrafik norr-söder, och vi behöver satsa på kollektivtrafik på tvären så att säga. De investeringar som Moderaterna planerar när det gäller kollektivtrafik är inte tillräckliga och inte ens finansierade.

Man har i dag i Stockholm en politik för ökad bilism när vi borde ha en politik som ser till att vi får en mer hållbar stad och där vi minskar bilismen, förbättrar kollektivtrafiken och gör de historiska satsningar som dagens Stockholm behöver för att folk ska kunna åka till jobbet och ha en fungerande fritid. Vi har trängsel i staden, inte bara på vägarna utan också i kollektivtrafiken. Här sviker man i dag från borgarna och gör inte de satsningar som behövs. Man satsar miljardtals kronor på ett projekt som är att slänga pengarna i sjön.

Anförande nr 85

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Vi är väldigt stolta över vår politik, säger Yvonne Ruwaida. Det är intressant. Pumplagen och ert stopp för naturgas har ju inneburit att vi har hamnat väldigt långt efter i Stockholm. Det var först när det blev ett maktskifte som vi fick klart för oss vad det var som ni hade förorsakat för Stockholm. Ni höll på att radera hela fordonsgasmarknaden i Stockholm med er inställning om att man absolut inte får se till att säkra marknaden och försörjningen av fordonsgas i Stockholm i form av en back up när det gäller naturgas så att konsumenterna kunde lita på att de kunde tanka.

Nu har vi ändrat på det. Pumplagen har varit ett jättestort problem. Det har inneburit att man har investerat massor i etanolpumpar, vilket har hämmat investeringarna i fordonsgas. Det är jättebra jobbat, tycker jag.

Anförande nr 86

Borgarrådet R u w a i d a (mp): När det gäller fordonsgas är Ulla Hamilton medveten om att vi har accepterat fordonsgas som back up. Däremot verkar

Moderaterna föra en politik där det blir fordonsgas, det vill säga fossilgas, som är lösningen och där man inte satsar på biogas.

I Västerås har man lyckats få en matavfallsinsamling som inom loppet av fyra år har ökat till 70 procent, och man producerar biogas av det. Var har vi i Stockholm sett matavfallsinsamling så att vi kan ha biogas som är producerad här i Stockholm? Det är ett kretslopp, det är att ta miljöansvar. Den politiken för man inte i Stockholm i dag därför att Moderaterna inte vill samla in stockholmarnas matavfall. Det är någonting som vi betalar dyrt för att slänga och bränna.

Anförande nr 87

E r i k W a s s é n (fp): Herr ordförande! Det är lite grann: Surt, sa räven i Yvonne Ruwaidas anförande. Bilen är ett betydande frihetsinslag för medborgarna i Stockholms stad, särskilt för dem som bor i ytterområdena. Det är lite av en ideologisk katastrof över Miljöpartiet. Man kan inte inse att bilen kommer att ha en viktig funktion även i framtiden. Vi är glada från liberalt håll att det sker en utveckling mot miljövänliga bilar, och vi vill främja det med den strategi som finns i dag.

Jag kan inte förstå varför Yvonne Ruwaida inte kan acceptera att vägar behövs även för miljövänliga fordon. Det behövs vägar för bussar och minikollektivtrafik, som Yvonne Ruwaida kallar taxibilarna.

Vi har från Folkpartiets sida sagt att det här är lite grann av moment 22. Det krävs politiska insatser för att de som vill investera i en elbil ska känna sig säkra och trygga för att den kan användas i staden. Därför ska vi möjligen inrätta en miljöbilskommission.

Anförande nr 88

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag vet inte vad det är som tolkas in i det här rummet när det gäller bilar, för vi är inte emot bilar. Miljöpartiet ser bilar som ett komplement till kollektivtrafiken, och vi inser att ute i landet har bilarna en helt annan betydelse än vad de har i storstaden. I storstaden, den vackra stenstad som Stockholm är, finns det inte mycket plats. Vi har en kamp om plats hela tiden när det gäller att bygga hus, bevara grönområden, när det gäller att bygga ut spår och vägar.

Som vi ser det är det klimatsmart men också ett sätt skapa en bra och hållbar stad att satsa på kollektivtrafiken och se till att bilen är det komplement som bilen ska vara till kollektivtrafik. Det gör man inte genom att satsa jättemycket pengar på att bygga ut vägarna men däremot försumma cykelvägarna, försumma den satsning på kollektivtrafik som kollektivtrafiken behöver.

Det är ett ideologiskt val. Vi står för en hållbar och fungerande trafik i Stockholm.

Anförande nr 89

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! När jag hör en del av de borgerliga debattörerna tycker jag mig höra en viss frustration över att vi i Miljöpartiet inte säger att vi är bilhatare. Nej, vi är inte bilhatare. Vi anser att bilen är

en viktig del i en storstad som Stockholm för en del människor. Men det är en stor skillnad mellan landet och Storstockholm. Behovet av bil ser helt olika ut.

Vi behöver självklart en del vägar även i Stockholmsområdet. Förbifart Stockholm är dock inte ett exempel på en väg som behövs. Tvärtom kommer den att leda till att bilismen tar, om jag får använda det uttrycket, marknadsandelar på kollektivtrafikens bekostnad. Vi kommer att få ett samhälle som är mer bilberoende, om vi satsar dessa 30–40 miljarder på Förbifart Stockholm. Som Yvonne sade här nyss är det att slänga pengarna i sjön.

Vi kan titta på hur det har sett ut de senaste veckorna i Stockholm. Var är behoven störst? Var finns underfinansieringen? Det är ganska uppenbart att det är kollektivtrafiken som behöver mer finansiering, pendeltågstrafik och SJ till exempel som har fungerat på illa de senaste veckorna. Bygger vi in oss i de här 30–40 miljarderna för förbifarten har vi inte de medel som vi behöver för att göra stora investeringar i framtidens kollektivtrafik.

Det är viktigt att se att bilen behövs. Ja, det behövs bilar, men det är viktigt att planera långsiktigt så att fler människor inte behöver ha bil för att leva i den här regionen.

Anförande nr 90

P e r A n k e r s j ö (c): Då tycker jag att Stefan Nilsson ska berätta detta för landstingskollegerna, för de verkar inte riktigt dela den uppfattning som Stefan Nilsson nu ger uttryck för i talarstolen. Vad det handlar om är att bygga spår och vägar.

Vad menar Miljöpartiet egentligen med att säga att alliansen för en politik för ökad bilism? Jo, man får tro att det handlar om att vi vill kränga bilar på alla här i Stockholm. Det är inte alls vad det handlar om. Det är falskt. Det Miljöpartiet gör är att man inte tar hänsyn till befolkningsutvecklingen. 200 000 nya stockholmare de närmaste två decennierna och många fler runt om i Mälardalen räknar man med. Det är klart att fler av dem som flyttar hit kommer att ta med sig en och annan bil eller kanske köpa en elbil. Det tycker jag att de ska få göra. Det Miljöpartiets politik leder till är att flera av dem ska få stå i kö i in till staden i sina nya och gamla bilar.

Vi har en plan för befolkningstillväxten, Miljöpartiet har det inte. Er politik är inte framtidsförsäkrad.

Anförande nr 91

S t e f a n N i l s s o n (mp): Jodå, Per, det är en framtidspolitik. Vad vi pratar om, och det blir mer och mer uppenbart, är proportionerna mellan kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik gentemot biltrafik. Den proportionen tycker vi inte är bra i dag.

Vi tycker att det behövs större investeringar i cykeltrafik. Det behövs bättre utrymme att gå på, och vi behöver göra jättestora investeringar i kollektivtrafik.

Som en konsekvens av en sådan politik behöver färre människor att ha behov av bil. Men det är naturligtvis så att en del människor kommer att fortsätta att behöva bil.

Men åter: Det är proportionerna vi vill ändra på och satsa på mer investeringar i cykel-, gång- och kollektivtrafik.

Anförande nr 92

E r i k W a s s é n (fp): Ordförande! Stefan Nilsson vill inte i fullmäktige säga att han hatar bilar, men vid varje tillfälle som Miljöpartiet kan bestraffar man människor som har valt bil som ett fortskaffningsmedel. Det gällde höjda skatter, det gällde höjda avgifter, att inte bygga ut vägar. Varenda väg säger man nej till i princip. Man säger nej till de parkeringstal som vi föreslår från alliansens sida.

Om du nu inte hatar bilar, vad är det för fel på principen att människor själva ska få välja det transportmedel de vill färdas med?

Anförande nr 93

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ett bra exempel på ekonomiska styrmedel som vi är för är trängselavgifterna, som vi fick väldigt mycket kritik för under förra mandatperioden med den typ av argument som vi nyss hörde från Erik Wassén, att det inskränker folks valfrihet. Nu har trängselavgifterna omfamnats av den borgerliga sidan, och det är jättepositivt. Det är ett ekonomiskt styrmedel. Vi vill använda investeringar framför allt på kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik för att det ska vara lättare för människor att välja att inte ha bil.

Fortfarande är det upp till var och en att bestämma vad som bäst uppfyller deras behov, men vi tycker att proportionerna bör ändras. Vi behöver ha fler människor som väljer att åka kollektivt.

Anförande nr 94

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag ska inte tala endast om elbilar. Det har annars varit ämnen i den här debatten som kanske tillhör ämnet under nästa punkt.

Miljöpartiet börjar tala om matavfallsinsamling. Lyssna på det en gång till: matavfallsinsamling. Vet ni vad det är? Jo, min gamla svärmor, sjuklig, på Första tvärgatan i Gävle, skulle sortera sina matavfall i bruna papperspåsar som sedan hemtjänsten i bästa fall ska gå ut med över gatan in i ett skjul och lägga på ett visst ställe i ett visst litet kärl. Det är vad matavfallsinsamlingen är.

Det finns modernare alternativ till detta, och det är därför som jag och Folkpartiet avfärdar matavfallsinsamling.

Vi har tagit initiativ till och för en diskussion med Stockholm Vatten om att börja en stor satsning på avfallskvarnar. Avfallskvarnar gör att vi kan producera biogas själva i Stockholm i stället för att importera biogas från Västerås, där man förvisso har matavfallsinsamling. Men avfallskvarnar är en mycket bättre strategi, och det är en strategi, ytterligare ett miljöalternativ, som vi från alliansen tagit initiativ till och som ni tydligen inte alls kom ihåg var möjligt under er tid vid makten.

De radikala miljöåtgärderna vidtas av alliansen, inte av den rödgröna röran.

Anförande nr 95

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Du glömmer din historia, Björn. Vilket parti var det som initierade en utredning hos Stockholm Vatten om man kan använda matavfallskvarnar i Stockholm eller inte? Det var nämligen så att man sade att det inte går att använda matavfallskvarnar i Stockholm därför att ledningarna skulle proppa igen. Vem initierade en utredning som var färdig lagom till början av den här mandatperioden? Jo, det var ett miljöborgarråd som var miljöpartist, Viviann Gunnarsson.

Hela anledningen till att du kan stå här och prata om matavfallskvarnar i Stockholm är ett initiativ från Miljöpartiet.

Vi ska ha matavfallsinsamling i Stockholm. Det fungerar på äldreboenden i Västerås, det fungerar i miljonprogramsområdena i Västerås. Vi ska ha både och. Matavfallskvarnar är ett alternativ, men matavfallsinsamling behövs också. Det vi ska göra är att se till att matavfall i Stockholm tas om hand, upp till minst 70 procent. Vill du stå upp för det, Björn?

Anförande nr 96

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Som ni hör är det alliansen som går från ord till handling. Miljöpartiet kommer dragandes med en utredning. Utredning är väl inget resultat. Är det några som tycker bra om matavfallsinsamling och trasiga bruna påsar är det våra små fyrbenta ovänner som springer omkring på gatorna, nämligen råttorna. Jag vet inte hur mycket råttor det finns i Västerås, men i Stockholm har vi nästan Sverigerekord på antal råttor per invånare. Jag tycker inte vi behöver föda dem ytterligare.

Därför är matavfallskvarnarna ett bra alternativ för att producera ytterligare biogas i Stockholm.

Anförande nr 97

S t e l l a n H a m r i n (v): Vi är alla fullständigt ense om avfallskvarnar, så jag tycker att det är lite märkligt att du gör en så stor sak av det. Sådana kvarnar vill vi alla ha. Att samla in matavfall direkt ger en bättre kvalitet på produkten. Sedan inser vi till fullo att det är besvärligt ibland. De som inte vill behöver absolut inte göra det. Men varför hindra dem som vill ha en insamling av matavfall att göra det? Den produkt som vi får när vi samlar in avfallet direkt och gör biogas av det är mycket bättre, mer värd och ger mer pengar än den biogas vi får från rötslammet i reningsverk.

Det finns väldigt bra skäl att göra båda delarna. Kan vi inte enas om det i stället för att tjafsa på det här viset?

Anförande nr 98

B j ö r n L j u n g (fp): Jag konstaterar bara att du, Stellan, brukar ha rätt i din faktabeskrivning, så jag litar på dig. För min del föredrar jag avfallskvarnarna framför ytterligare föda åt Stockholms råttor.

Anförande nr 99

K a r l B e r n (fp): Ordförande, fullmäktige! Vi har fortfarande inte fått något svar på vad miljöpartisten Marie Åkesdotter i landstinget menade med uttalandet om bilar, att miljöbilar inte var någonting att vara stolt över. Nu kan det vara en ganska vettig förklaring att hon inte finns här, men jag tror att någon av er skulle kunna säga exempelvis: Ja, det är nämligen så att de lyssnar på professor Sören Wibe på Lantbruksuniversitetet. Han berättar att etanolsatsningen i Sverige har kostat 20 miljoner extra ton koldioxidutsläpp jämfört om vi hade kört på bensin. Etanol är inte det optimala miljöbränslet.

Därför är jag mycket glad att den nu sittande majoriteten bryter etanolmonopolet och satsar på el- och gasbilar. Tack för det, Ulla Hamilton!

Anförande nr 100

S t e f a n N i l s s o n (mp): Jag kan inte låta bli att reagera när Karl Bern tar fram ett enstaka uttalande från en landstingspolitiker. Det är inte den församling vi sitter i, utan det är kommunfullmäktige. Vi kan säkert också hitta olika uttalanden som ni har gjort i landstingsfullmäktige eller riksdagen, men detta är kommunfullmäktige.

Jag kan bara påminna den borgerliga majoriteten om att så sent som för fem år sedan gjordes det från Moderaternas sida ett uttalande om klimatfrågan där innebörden var: För det första vet vi inte om det verkligen sker några klimatförändringar som människan orsakar och för det andra är det inte så mycket vi kan göra åt det. Där har det skett en klar förändring hos Moderaterna, och det förtjänar ni credit för. Men om ni ska hålla på och gräva upp gamla uttalanden har säkert också ni på er sida gjort er skyldiga till en del förhastade sådana.

Anförande nr 101

K a r l B e r n (fp): Ja, Marie sitter i landstinget och jag är inte moderat. Men jag vill framhålla att det jag är glad över är att frågan nu har börjat diskuteras. Är etanolen den slutgiltiga lösningen? Är det det bästa? Nej, det är det inte. Det är många som ifrågasätter det. Därför är jag glad att Stockholms stad äntligen satsar på el- och gasdrift och bygger ut det. Men det är alldeles för dåligt utbyggt. Jag tror att vi behöver alla krafter att bygga ut både det ena och det andra när det gäller alternativa bränslen.

§ 16 Stockholms stads miljöbilsdefinition och mål för stadens fordonsflotta 2011 – 2014 (utl. 2010:20)

Anförande nr 102

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Det här är ett ärende som innebär att vi vill förtydliga miljöbilsfrågorna lite grann. Vi har ett mål som den nuvarande majoriteten fastställde i samband med maktskiftet 2006. Det innebär att 100 procent av stadens egen bilpark ska bestå av miljöbilar vid det här årets utgång. Det ser bra ut. Men under arbetets gång har vi upptäckt att det finns ganska många bilar som köptes in för många år sedan, till och med innan definitionen miljöbil fanns, och som går på förnybart bränsle men som inte i strikt formell mening definieras som miljöbilar.

Ärendet innebär att en bil som är införskaffad av staden och som lever upp till miljöbilsdefinitionen, som ju också baseras på förnybart bränsle och hur mycket utsläpp man gör, också ska betraktas som miljöbil även om man ändrar definitionen på rikspanet. Vi har ju kopplat definitionen till detta. Det viktiga i sammanhanget är inte att se till bilens ålder utan till vilka typer av utsläpp den förorsakar. Det handlar ganska mycket om att se till att vi har en rimlig politik i staden som också gäller kostnadseffektivitet kopplad till miljöpolitiken. Man ska inte in absurdum tvinga stadens olika förvaltningar att byta bilar bara för sakens skull, utan fokus måste vara på den miljöeffekt som bilarna har.

Därför vill vi förtydliga detta. Har man vid inköpstillfället köpt en bil som är en miljöbil gäller det också framöver. Det är det som är syftet med ärendet. I ärendet hanteras också ersättningen för merkostnaden, som staden erbjuder de olika förvaltningarna och bolagen.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 103

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande, ledamöter och övriga åhörare! Vi tycker att det är bra att man skaffar en enhetlig miljöbilsdefinition. Frågan har varit rörig under många år med olika kommuner som har olika definitioner. Det är bra att det finns en likriktning där.

Däremot ifrågasätter vi detta att en bil som en gång är klassad som miljöbil ska kunna vara det i princip hur länge som helst. Alla som kan någonting om bilar vet att effekt och slitage ökar med åren. Det lossnar hela tiden små delar och rostflagor. Pumpar och andra saker blir långsamt lite sämre. Man kan givetvis reparera bilen och byta ut delar mot nya, men det skulle vara bra för teknikutvecklingen – som en del i den här salen gärna förespråkar – att man hela tiden utvecklar det hela och lägger ribban högre och högre för miljöbilarna. Det skulle gynna utvecklingen.

En bil i Stockholms stads tjänst tjänstgör i ungefär tre år. Det är så lång tid som leasingavtalen brukar gälla. I vissa fall kanske det finns bilar som leasas i fyra eller fem år. Det finns också en del bilar som man köper in, men eftersom det är olika personer som kör bilarna slits de definitivt hårdare än en bil som en privatperson har

där det är samma person som vårdar och använder bilen. Det är också ganska kända delar i det här.

Därför tycker vi att det är rimligt att det finns en utveckling hela tiden som säger att en miljöbil inte ska vara äldre än så och så. Det ska hela tiden komma nya miljöbilsdefinitioner. Man kan jämföra med området för tunga lastbilar och arbetsmaskiner i Stockholms stad. Stockholms stads regler vid upphandling säger att ingen sådan maskin ska vara äldre än åtta år generellt sett. Sedan finns det en del undantag; om man uppdaterar motorn och så vidare kan det gälla lite längre. Vi tycker att det är en god princip. Man kan givetvis diskutera åren mer eller mindre beroende på olika modeller. Men generellt tycker vi att det ska vara en maxgräns.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 104

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag hade inte tänkt gå upp i replik, men jag kan inte låta bli att konstatera följande: Om man har ett leasingavtal som löper på tre år, förnyar det och får en ny bil får man förmodligen en ny miljöbil. Därmed uppfyller man precis det som Mats Lindqvist efterfrågar.

Anförande nr 105

M a t s L i n d q v i s t (mp): När man får en ny bil efter tre år har teknikutvecklingen gått framåt under den tiden. Då kan man ställa kraven lite högre. Generellt brukar man ha leasingavtal på tre år därför att man vet att det är ungefär under så lång tid som en bil är funktionell i stadens tjänst.

Anförande nr 106

S t e l l a n H a m r i n (v): Herr ordförande! Både vi och majoriteten hade synpunkter på förvaltningens förslag men åt lite olika håll, så förvaltningens förslag kanske egentligen var väl avvägt.

Vi tycker dock också att man ska ha ytterligare krav. Vi vill ha en högre andel biobränslen, och man bör förnya kraven i takt med utvecklingen. Min personliga synpunkt är att det nog är lite svårt att säga om gränsen ska gå vid fem år eller någon annanstans. Det kostar ju också resurser och annat att köpa och tillverka en ny bil, så det gäller att göra en avvägning över hela livscykeln som är vettig. Men jag tycker att man bör skärpa kraven och ha en gräns för ett lämpligt tidsavstånd.

Stöd åt Vänsterpartiets reservation!

*§ 19 Motion om förverkligandet av Västra City med skyskrapor och Central Park-
inspirerad stadsmiljö längs Klara sjö (utl. 2008:192)*

*Motion om utredning av under samrådet inlämnade alternativa lösningar för
Slussenområdet*

*Slussen, begäran om utredning av förändrad tunnelbanesträckning m.m.
Skrivelse från Rådet till skydd för Stockholms skönhet (utl. 2009:155)*

Motion om vinterträdgård vid kvarteret Brovakten (utl. 2009:156)

Anförande nr 107

P e r A n k e r s j ö (c): Herr ordförande, fullmäktige! Har storleken betydelse? Ja, det har den. En stad måste för att sticka ut finnas på kartan och kunna få turister, företag, kapital, idéer och stolthet och göra en del saker som faktiskt är stora. Men det är lika viktigt att vi här i Stockholm också gör saker som är vackra och miljövänliga. Det är självklart. Men då måste vi bli mer liberala, mer tillåtande och mer toleranta för de idéer som läggs fram i vår stad.

Vi har Stockholmsbaserade arkitekter som hyllar Malmö, Helsingborg och Göteborg för att de ”visat betydligt större mod när det kommer till förändringar av stadsbilden liksom utveckling av det offentliga rummet med nya mötesplatser”. Det finns också andra – inte bara jag – som pratar om risken att degraderas från The Capital of Scandinavia till ”Europas Gävle”.

Men det behöver inte vara så. När jag läser borgarrådets synpunkter blir jag glad – så glad att jag faktiskt tänker yrka bifall till kommunstyrelsens förslag i stället för min motion. Det viktiga är att vi kommer framåt i ambitionen att förnya Stockholm. Jag hoppas att alla är med på det.

För snart två år sedan lanserade Stockholmscentern Trifoliumskrapan. Det är en 200 meter hög miljövänlig skyskrapa ritad av arkitekten Peter Hallén. Trifoliumskrapan var tänkt att ligga i just Västra City. Det är ett viktigt område. Snart finns inga centrala platser kvar att bygga riktigt höga hus på. Västra City är en utmärkt plats för förnyelse av stadens arkitektur och silhuett. Med start från platsen för blivande Stockholm Waterfront och norrut över dagens spår- och vägområde till Karlberg finns nu chansen att på mestadels jungfrulig mark skapa ett stråk med vacker och spektakulär storstadsmässig arkitektur.

Skyskrapor, såsom begreppet definieras internationellt, ska enligt mig vara en självklar del av den här bebyggelsen. Det finns redan förhållandevis höga byggnader i området, och markvärdet motiverar att staden ställer krav på extraordinär utformning.

Samtidigt vill Centerpartiet uppgradera området vid Klara sjö till park. Genom att ta en del av överdäckningen i anspråk ges möjligheten att skapa en Central Park-inspirerad miljö med ett livligt rekreationsområde som inramas av skyskrapor och annan spektakulär bebyggelse.

Vi tänker oss en oas mitt i det pulserande city där man kan jogga, ha familjepicknick eller hyra trampbåtar. Det är synd och skam att vi upplåter en av Stockholms vackraste platser åt trafikleder och spår. Med vårt förslag kan man göra både och.

Det gäller att smida medan järnet är varmt. Citybanan byggs. Jernhusen exploaterar området. Därför är det bra att staden går vidare med sin process för området. Debatten om förnyelsen av Stockholm lär fortsätta. Och vem vet – kanske får vi inom några år en egen motsvarighet till Londons the Gherkin, som till och med skönhetsrådet i London har ställt sig bakom? Jag och Centerpartiet tänker arbeta hårt för det.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 108

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige, medborgare, lyssnare och tittare – till och med! Vänsterpartiet är för en överdäckning av spår och spårrområden liksom överdäckning av stora motorvägar, trafikleder och andra former av gator. Spårrområden är barriärer, och det är inte bra. Därför är det bra att man bygger bostäder på sådana områden. Vi behöver bostäder.

700 ungdomar skulle få bostäder ute i Farsta, var det någon som sade tidigare här i kväll. Men vi tycker att det vore bra om dessa 700 lägenheter kom till i form av hyresrätter i city. Problemet när man ska bygga på ett spårområde är att det blir väldigt dyrt. Det är höga kostnader. Det blir då också höga priser eftersom man måste ha ett högt exploateringstal för att ha råd. Vi tycker att man måste ha en lägre bebyggelse. Det kan inte vara skyskrapor här. Det är dessutom inte bra därför att det blir mycket utrymmen i skyskraporna som går åt till olika hissar, utrymningsvägar och sådant.

Däremot välkomnar vi en bebyggelse och överdäckning, men inte riktigt på det sätt som Centerpartiet föreslår. Vi välkomnar också en central park i området med gröna ytor ned mot Klara sjö och strandpromenader ända bort till Karlberg och Pampasområdet. Stockholm behöver fler gröna ytor. Det är ett bra alternativ att göra en parkdel på det här området.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen, som innebär delvis bifall till, delvis avslag på motionen!

Anförande nr 109

P e r A n k e r s j ö (c): Maria Hannäs sade att det blir dyrt att däckta över. Självfallet blir det mycket dyrt. Men det är också en mycket viktig del av Stockholm som kan bli mycket bättre och trevligare än den är i dag. Det är just därför – eftersom det är dyrt och kostsamt – som vi måste exploatera området tätt för att få ekonomin att gå ihop. Jag tillhör ett parti som inte tycker att vi ska lägga ut en massa kommunala pengar till höger och vänster. Finns det möjligheter att få in pengarna på ett annat sätt tycker jag att vi ska försöka med det. Det blir i så fall genom en tätare bebyggelse, vilket också innebär en högre bebyggelse.

Det finns en del myter om höga hus. De skulle innebära att man får tråkiga kvarter, stora servicegator och en massa utrymme som går till spillo. Det behöver inte vara så. Utvecklingen har gått framåt. Jag var i Rotterdam för ett tag sedan. Där har man begått en hel del misstag. Men man har också lärt sig av misstagen, så man kommer att bygga sin stad på ett helt annat sätt med levande kvarter som breder ut sig i botten och torn i mitten. Det går att göra.

Anförande nr 110

M a r i a H a n n ä s (v): Vi menar att om man bygger på det sättet, särskilt i innerstaden, är det stor risk att det blir ett slags reservat för dem som har mycket pengar och har råd att köpa lägenheterna. Det har inte mina barn och våra ungdomar. Det är stor risk att det blir ett segregerat område, och det är vi emot.

Anförande nr 111

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag har två motioner som behandlas i detta sjuk och jag vill också naturligtvis gärna kommentera Centerpartiets motion.

Vi väckte en motion för två år sedan om att man under samrådet ordentligt bör utreda alternativa lösningar som har lämnats in. Få frågor har så stor betydelse för Stockholms framtida stadsbild som omdaning av området kring Slussen. Det är en av Stockholms viktigaste mötesplatser och knutpunkter för kollektivtrafiken. Under samrådstiden lämnades ett antal alternativa förslag in från enskilda medborgare eller grupper av personer. Det var ett stort engagemang i detta samråd. Därför väckte vi motionen; vi ville att man verkligen skulle utreda alternativförslagen. Det var mycket tankemöda, mycket arbete och mycket kunskap nedplöjt i alternativförslagen. Samråd är till för att inhämta synpunkter. Det är så vi ska använda samrådsförfarandena – just för att tillvarata inkomna synpunkter.

Det gjordes en utredning, men av den sort som förekommer alldeles för ofta i den här staden. Det var en utredning som kändes som att den var till för att avfärda alla alternativ på ett ganska oseriöst sätt, tyvärr. Jag tycker att det är ett allvarligt problem i den här staden att det görs alldeles för många utredningar där resultatet redan är bestämt i förväg. Utredningar är tydligen till för att bekräfta det som av prestige, slentrian eller som en fix idé har bestämts sedan tidigare. Det är ett stort problem för staden att samrådsförfarandena inte riktigt fungerar som de borde göra. Jag tycker att man kan se det i andra ärenden. Vi har Lindgården, Aspudsbadet och en spårvagnsdepå i Johannesfred. Samråden funkar inte riktigt. Det finns lösningar i systemet.

Man kan som politiker välja att gå in och avfärda en utredning som är framtagen av tjänstemän och diverse experter. Man kan påstå att utredningen inte skulle vara sanningsenlig. Men man behöver egen expertkunskap för att kunna påstå att något är felaktigt vinklat eller bristfälligt.

Vid Slussensamrådet fanns det grupper som pekade på en elegant lösning där man lyfte bort t-banan som med sitt höga läge låser hela konstruktionen. Efter det att utredningen, som mer eller mindre bara avvisade alla alternativförslag, gjordes har vi väckt ytterligare en motion. Men det lär väl dröja två tre år till innan den dyker upp.

Samtidigt lade jag en skrivelse i stadsbyggnadsnämnden för att få lite fart på det hela. I den föreslog vi att man skulle göra en tidsbegränsad tekniktävling just för att lyfta bort processen från tjänstemän och politiken i staden. Man borde snabbt kunna försöka utreda om detta är möjligt. Är det tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt? Är det helt orimligt, eller hur ser det ut? Jag talar om att försöka se till att gräva ned tunnelbanan när man ändå håller på att bygga om Slussen. Det vore ju fantastiskt! Det vore också långsiktigt kanske det som är mest hållbart om man tänker på klimatproblematiken.

Nu bygger vi så att vi kan släppa ut mycket vatten i Mälaren. Men om vi får problemet att Saltsjön stiger måste Mälaren höjas i samma nivå. Då sitter vi fast i detta; vi har en basnivå där vattnet kommer att rinna in i tunnelbanan. Naturligtvis vore det bra att få ett sammanhängande tunnelsystem. Det har också visat sig att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap skulle vara beredd att gå in och finansiera med upp till 80 procent av lösningar för att förhindra översvämningar på viktig infrastruktur. Därför lade vi också in den motionen, men den handlar det egentligen inte om nu. Jag vill ändå peka på den, för det här hänger så pass nära ihop. Det handlar om att göra en snabb tekniktävling. Tävlingar har vi ju ganska gott om i den här staden.

Jag yrkar på att vår motion bifalls.

Jag går nu över till att prata om nästa motion. Ni ser här en bild på hur Tors torn kommer att resa sig över slottet och bilda kaninöron, på tal om höga hus som Centerpartiet talade om i sin motion.

Anförande nr 112

A b i t D u n d a r (fp): Överdäckningen av spårområden är positivt, och det är bra att man bygger ihop Kungsholmen med city. Men vi vänder oss emot att man bygger skyskrapor i Västra City. Stockholm är en av världens vackraste städer och är känt just för sin skyline och silhuett. Därför vill vi bevara Stockholms skyline. Jag menar att detta är en viktig fråga. Stockholmarna ska känna till vad vi politiker står för, för frågan engagerar många stockholmare.

Självfallet vill vi bygga höga hus, men vi ska bygga där det passar. Vi ska bygga i de nya utvecklingsområdena, till exempel Norra Station, Västra Kungsholmen och Värtan, inte minst. Vi menar att det är oerhört viktigt att man väljer den riktning som man har valt i Paris. Där har man valt att bygga sina skyskrapor i La Défense – det område som är ett nyutvecklingsområde. Men vi ska inte välja den linje som London har valt, som Per tog upp här. När man tittar på erfarenheterna i London ser man att politikerna pratar om pinnar. Vi menar att det inte är riktigt att välja den linjen. När jag tänker på London och när jag tittar på Texas känner jag ytterligare lust att kämpa. Stockholm ska inte bli London.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 113

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande, fullmäktige! Nya stadsdelar kan nu byggas på platser där vi tidigare aldrig ens hade tänkt tanken att vi skulle kunna se nya stadsdelar. Vi ser det bland annat genom att vi nu har en teknik som gör att vi kan däcka över spårområden och vägområden. Norra Station är ett sådant exempel, som nu sakta kommer att byggas i ordning under de kommande åren. Västra City är ett annat område, där vattenavsnitten kan göras tillgängliga för oss stockholmare. Vi kan i framtiden ta en stadspromenad utefter vattnet i områden och miljöer som tidigare bara har varit tillgängliga för en och annan skrämmd anka, möjligen, och bilar och tåg. Exakt hur ett sådant område, i det här fallet Västra City, kommer att se ut är oklart. Det pågår ett övergripande arbete.

Men en sak är i alla fall klar: Jag tycker att Stockholm behöver sätta arkitekturen i fokus. Det är viktigt att återigen ha en filosofi där vi lämnar över någonting spännande till nästa generation. Om vi inte gör någonting spännande i vår stad i dag kommer nästa generations politiker inte att kunna prata om ett kulturarv eftersom vi i vår generation aldrig vågade lämna efter oss ett sådant. Det tycker jag egentligen är intressantare än att prata om än om huruvida höjden på ett hus ska vara x eller y våningar. Det är arkitekturen och funktionen som behöver vara mer i fokus när vi pratar om hur staden utvecklas. Jag tror att Västra City kommer att ha en utveckling med en kvartersstruktur och en stor park som fyller en funktion både för boende och för besökare.

Till Vänstern vill jag bara säga att jag tror att en utveckling av hyresrätter i city är helt rätt. Det var en av anledningarna till att jag efter sommaren tog det initiativ som jag kallar för Cityinitiativet. Nu har vi redan sett det första resultatet: en omdaning av Brunkebergstorg som i sin tur kommer att kunna leda till 100 nya lägenheter mitt i bästa cityläge. Minst 70 av dem kommer att vara hyresrätter.

Det finns parker. Det är viktigt med parker på många ställen i staden. I samma takt som staden växer blir parkerna för oss stockholmare och besökare allt viktigare. Som svar på Cecilia Obermüllers motion vill jag säga att jag tror att det är viktigt att parkerna placeras på ställen där vi stockholmare och besökare verkligen har möjlighet och intresse av att besöka och använda oss av dem. Det får gärna vara vinterträdgårdar. Jag delar bedömningen att vi inte bara kan ha parker och trädgårdar för de soliga och varma årstiderna utan även kanske för årstider som den vi har nu. I vilket fall som helst är inte platsen under Essingeleden den som är mest lämpad.

Den tredje motionen handlar om Slussen. Jag säger: Äntligen kommer vi här inne i den här församlingen och även stockholmarna att kunna gå vidare med Slussen, att bygga om Slussen och få ett Slussen som står i förhoppningsvis 100 år till!

Jag tror att vi med ganska stor stolthet, i alla fall vi i det här rummet och även bland alla andra tidigare inblandade i kommunfullmäktige, kan vara tydliga med att säga att de allra flesta alternativ och förslag nu har utretts från 1990-talets början fram till i dag. Det finns många förslag som inte har kunnat förverkligas och det finns många förslag som länge har funnits med i diskussionen. Men nu finns det ett förslag som är ute på samråd. Där råder det ganska stor politisk enighet om vikten av att gå vidare

och ta hänsyn till många olika intressen, platsens historia, platsens funktioner och allt vad det innebär.

För att ha ett så bra underlag som möjligt för kommunfullmäktige men även för stockholmarna har vi självfallet i den beslutsprocessen tagit fram ett beslutsunderlag och en utredning som visar på problematiken när det gäller tunnelbanans nedgrävning. Det handlar om en kostnad som inte är att förakta – 7–12 miljarder kronor dyrare – för att inte tala om den tid som det tar att om. Det handlar om en utsträckt ombyggnadstid på i storleksordningen flera år. Och hur ska vi ha en kollektivtrafik under tiden?

Miljöpartiet är mer av ett parti som vill men inte kan. Det kommer tyvärr till uttryck i era önskedrömmar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 114

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande! Du är en skicklig talare, Kristina! När du är engagerad är det roligt att lyssna på dig. Jag blir glad av att höra att du tycker att man ska lämna efter sig kulturarv, att man ska parker och att människor ska finna sig väl tillrätta.

Men jag undrar om vi egentligen har samma syn på det här. Man kan inte planera att bygga ett kulturarv. Det är väl någonting som så småningom växer fram och blir just ett kulturarv? Man får hoppas att en generation inte plötsligt river det här i en majoritet. Mitt kulturarv, som jag pratade om tidigare, är stugorna i Hökarängen. De är faktiskt ett kulturarv, men de ska ju bort nu.

När det handlar om parker var hela Årstafältet menat som en park. Vad ska det nu bli av stadsparken på Söder? Där ska det ju bli 700 bostäder, eller hur många det nu är. Ni flyttar på kulturområdet med koloniträdgårdarna. Nu är det ett upplag för snö där, så det ser ut ungefär som i Alperna. Vad ska ni göra av den snön när Årstafältet är bebyggt?

Anförande nr 115

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ska försöka hålla mig till motionerna. Ingen av dem handlar vare sig om Årstafältet eller om de sportstugor som exploateringskontoret hyr ut. Vi pratar om hur staden växer och om den möjlighet som vi har att bygga en jättespännande stadsdel – överdäckningen av spårområdet. Där tror jag att vi verkligen har möjligheter att lämna någonting fantastiskt och bra efter oss till nästa generation. Självfallet är det den generationen som i sin tur gör bedömningen av om det var tillräckligt bra för att klassas som ett kulturarv.

Min poäng är att om vi inte vågar ta nya tag och nya grepp om den här staden så har inte nästa generation någonting att ta ställning till. Det tycker jag skulle vara lite ynkligt av dagens generations politiker.

Anförande nr 116

M a r i a H a n n ä s (v): Det är ju val snart, Kristina. Det kanske är därför det här med hyresrätterna dyker upp. Men det är bra; vi gillar hyresrätter och har alltid slagits för det.

Du sade att det är viktigt att det blir ett avtryck. Jag känner mig lite orolig för det avtryck som är på gång när det handlar om mörka, trånga gårdar som i Norra Stationsområdet. Det blir inte bara trångt för förskolorna utan också olämpligt för de fysiskt funktionsnedsatta. Vad ger det för avtryck? Det undrar jag verkligen. De som är 30 år året 2040 kommer att undra: Hur kunde de bygga så trånga gårdar? Hur kunde de bygga utslussningsfällor för förskolebarn, som i Lindhagenområdet?

Vi vill ha luft, ljus och bra bostäder som ska vara vackra. Det tror jag är ett bra avtryck.

Anförande nr 117

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Vi fortsätter nu Stockholms fantastiska tradition av att bygga en nära stenstad. Jag har inte uppfattat att vi som har flyttat hemifrån har den där uppfattningen om den arkitektur och det sätt som staden byggdes och växte fram på för 200 år sedan. Vi älskar den. Vi trivs i den. Det är den staden vi fortsätter bygga. Det är de innergårdarna som barnen kommer att kunna leka på. Det är den närheten som föräldrarna kommer att kunna ha när de ska gå och handla.

Det är inte någonting som jag tror att nästa generation kommer att vara irriterad eller upprörd över. Jag tror att de kommer att tacka politiker som har fortsatt att planera staden på ett stockholmskt vis.

Anförande nr 118

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Norra Stationsområdet är en fråga för sig, men exploateringstalen där är någonting som vi aldrig tidigare har skådat i Stockholm. Det kan vi diskutera mycket.

Du apostroferade också motionen om en nedgrävning av tunnelbanan. Miljöpartiet säger inget annat än att det förslag som föreligger nu är intressant. Det håller på att utvecklas till någonting mycket bra, tycker jag. Men jag tycker också att man illa förvaltar de förslag som kommer in under samråd. Man tar dem inte riktigt på allvar. Man lät SL självt utreda om det var möjligt att gräva ned t-banan. Det var därför vi skrev skrivelsen och motionen om att man parallellt med fortsatt arbete borde genomföra en kort, tidsbegränsad tekniktävling. Om man ska gräva ned tunnelbanan i samband med Slussens omdaning är det *nu* som vi måste göra det – under det här seklet. Därför är det viktigt att man utreder frågan ordentligt, i botten. Annars kommer den att fortleva under lång tid och förfölja oss.

Anförande nr 119

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tror att när det gäller Slussen är tiden slut för tävlingar och utredningar. Nu förväntar sig stockholmarna och även det skick som Slussen befinner sig i att vi faktiskt kommer till skott och fattar beslut. Vi kan inte

hela tiden köra utredningar och fler tävlingar. Nu måste vi visa att vi är politiker som kan fatta beslut.

Det är självklart att vi ska lyssna på invånarna. Därför har vi också tagit fram en utredning. Jag skulle också önska att vi kunde gräva ned tunnelbanan. Men det kostar 7–12 miljarder kronor ytterligare och det innebär att tunnelbanan måste stängas av i minst ett år med en ersättningstrafik bestående av 480 bussar i timmen i rusningstrafik. Lägg till det en försening av rivnings- och byggnadsarbetena på mellan fem och nio år. Då är priset för högt.

Anförande nr 120

Cecilia Obermüller (mp): En oberoende tekniktävling kanske hade kommit fram till någonting annat. Den kanske hade kommit fram till andra siffror och andra tider. Eller så hade den inte gjort det. Då hade vi fått svaret: Nej, det är orimligt. Det är för dyrt. Det går inte. Det är alldeles för kostsamt, och vi kan inte genomföra det här! Då hade man kunnat avföra det på ett vettigt sätt. Men den utredning som gjordes nu var inte tillfredsställande. Därför har vi väckt motionen.

Det tog faktiskt ett år från det att motionen var väckt till dess att den skickades ut till remissinstanserna. Den första motionen lades i kommunfullmäktige, och det tog ett år innan den dök upp på stadsbyggnadskontoret. Vi försökte alltså väcka frågan ganska tidigt.

Nu ska jag prata om den andra motionen och visa lite bilder. Motionen handlar om att anlägga en vinterträdgård under Essingeleden i stället för att, som det är planerat nu, göra en ogästvänlig park där man inte ska vistas. Jag tycker att det här är väldigt synd. Här bygger vi spännande, höga hus kring Essingeleden. Ett högt hus kommer också att finnas vid Lindhagensgatan. I kvarteret Brovakten kommer att finnas 270 lägenheter. Tusentals människor kommer att bo på nordvästra Kungsholmen.

Parken som ligger under Essingeleden är ogästvänlig på grund av buller- och avgassituationen. Ni ser på bilden jag visar här hur otrevligt det ser ut. Det är mörkt, skuggigt och bullrigt – tämligen förfärligt. Det ska ligga parkeringshus här också. 35 meter – tror jag att det är – på vardera sidan om Essingeleden kommer husen att ligga, och det kommer alltså att bo mycket folk där.

Det är synd att man inte kan göra något sådant som jag visar på denna bild. Man anlägger ett vackert växthus under Essingeleden som lyser upp i den mörka årstiden. Det skulle ligga skyddat för olyckor och så vidare. Jag har kollat med länsstyrelsen, och det är inte helt omöjligt att man kan ha något slags byggnad där som lyser upp under de mörka årstiderna.

Det känns helt enkelt inte tillfredsställande att anlägga Stockholms kanske fulaste park där man inte vill vistas och på en plats som man bara ska gå igenom. Det ska inte finnas några parkbänkar eller leksaker därför att miljön är så otrevlig. Det var förresten Skönhetsrådet som föreslog vinterträdgårdsidén. Jag tycker att den är fantastisk. Jag har även pratat med byggherren, som inte var negativ. Det är ju alltid en kostnadsfråga, men visst vore det väl underbart att få till en lugn oas för alla

människor som bor i området? Helst skulle det vara öppet under dagtid för alla människor som kommer förbi där. Det skulle höja områdets kvalitet oerhört.

Jag hoppas att vi kanske kan göra ett tillägg till detaljplanen. Vi brukar kunna göra små förändringar, och det här är inte någon stor sak.

Anförande nr 121

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande! När det gäller Slussen vill jag ändå säga att det fanns en tävling om trafiklösningen 2004. Det har alltså inte saknats tillfällen att komma fram med bra idéer om hur trafiklösningen ska se ut. Det har funnits idéer sedan 1991, bland annat i den här salen men även utanför.

Jag tror att även Cecilia Obermüller nu har sett hur det ser ut på Slussen. Det är dags. Vi måste göra någonting. Det är ett kritiskt läge. Dessutom tror jag att andra i ditt tilltänkta rödgröna experiment förväntar sig att det ska hända något eftersom det har ställts frågor till finansborgarrådet om hur det ser ut där i dag.

När det gäller vinterträdgården blir det en park där. Det kommer inte att se ut som på de bilder du har visat. Men platsen är inte lämplig för stadigvarande vistelse eftersom det finns stora risker under Essingeleden. Det är de svar vi har fått. Och den fulaste parken kommer det inte att bli, för det är Järnvägsparken. Så illa kommer det inte att bli!

Anförande nr 122

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det blir nog ett ganska tråkigt ställe. Ingen kommer att vilja vara där som parken kommer att utformas. Det kommer att vara parkeringsdäck under den, och man hugger redan nu bort alla träd som fanns där i utkanten. De försvinner. Det blir mörka och trånga gårdar ut från de stora och höga byggnaderna. De skänklar ut där. De är också underbyggda, så man kan inte plantera några träd eller någonting annat. Det vore trevligt med den här lilla juvelen under Essingeleden. Där kunde man sätta sig i mer tystnad och njuta av frodigheten inne i vinterträdgården.

När det gäller Slussen vet vi att processen har framskridit ganska långt – visst. Det kanske till och med är för sent att göra en tekniktävling nu. Men det hade varit bra att utreda frågan bättre.

Anförande nr 123

S t e l l a n H a m r i n (v): Herr ordförande! Jag hade en mycket vänlig diskussion med Sten Nordin för något halvår sedan om något byggärende vid Mälaren. Vi konstaterade då tillsammans att underlaget vad gäller vattenståndshöjningen var bristfälligt. Men Sten lovade att han skulle fixa det här till något senare tillfälle. Nu är varken Ulla eller Sten här, tyvärr. När jag läser det här blir jag allvarligt bekymrad. Utlåtandet om Slussen är gjort både av exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret. Någon mer expertis på frågorna lär vi väl inte ha.

Om ni tittar på sidan 69, under Översvämningsrisk, kan ni se att man räknar med att Mälaren möjligen kan stiga med 20 centimeter utöver högsta vattenstånd. Det klarar man, så då finns det inga problem. Jag vet inte om ni har lyssnat på radio och sett på tv om sådant här, men det kom alldeles nyss en utredning om havsytans stegring. Delvis stiger havsytan därför att själva havet blir varmare. Då stiger den med ungefär 6 decimeter. Man kan konstatera att det stämmer eftersom vattenytan har stigit med 20 centimeter på 30 år. Det blir 60 centimeter på 100 år, så det verkar faktiskt vara helt korrekt.

Det man inte har tagit med är Grönlandsisen smältning, som ni säkert också har hört om. Uppgifterna om hur mycket den smälter ökar tyvärr med varje utredning som kommer. Den senaste utredningen kom för någon månad sedan. Då konstaterade man att den högre sannolika stegringen av havsytan var 1,6 meter. Det var alltså inte 60 centimeter utan 1,6 meter. Eftersom Mälaren bara ligger en halvmeter över havsytan innebär det att Mälarens vattenyta stiger med en meter. Till det ska läggas havets högvattenstånd – för 1 meter är vid normalvattenståndet – som är plus 1,2 meter.

Inom inte alltför lång tid kommer Mälaren alltså att stiga med 2,2 meter med de försiktiga beräkningar vi gör i dag. Då säger man glatt här: De här invändningarna är inget problem, för Mälaren stiger bara med 20 centimeter och det fixar vi! Det här gör mig allvarligt oroad också för planerna för det som verkligen ska bli fallet om nu inte motionen kan godkännas, nämligen alla andra planer för Slussens ombyggnad. Om man räknar med en vattenyta i Mälaren som stiger med 20 centimeter när den i verkligheten stiger med 2,2 meter blir det problem. 2,2 meter är så pass mycket att man allvarligt kan börja fundera över hur tunnelbanan ska klara sig.

Jag har inte kopplat ihop de här två ärendena tidigare. Men det kan faktiskt vara så att en stegring av Mälarens vattenyta med 2,2 meter är så mycket att nuvarande lösning med tunnelbanan över huvud taget inte är möjlig.

Anförande nr 124

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag råder Stellan att fortsätta läsa i underlaget. Det står att det finns en kapacitet när det gäller eventuella risker för att vattnet höjs med mer än 20 centimeter. Det står tydligt att man kan möta framtida översvämningsituationer på olika sätt. Staden arbetar utifrån klimat- och sårbarhetsutredningens förslag att öka avtappningskapaciteten från Mälaren. Det finns ett ganska tydligt resonemang om hur den ska kunna användas i de fall som du tar upp.

Om vi har en vattennivå som ökar med över 2 meter har staden oerhörda problem på många platser. Det förklarar inte att vi ska göra någonting på de platser där vi gör någonting nu som vi ångrar i efterhand. Det är en enorm utveckling som du pekar på, men den finns även med i beslutsunderlaget i dag.

Anförande nr 125

S t e l l a n H a m r i n (v): Det gör mig ännu mer orolig. Klimat- och sårbarhetsutredningen struntade högaktningfullt i Grönlandsisens avsmältning, kan jag berätta. Den tog bara hänsyn till ökad nederbörd som gör att Mälarens vattennivå stiger eftersom det blir mer vatten från Bergslagen. Den tog över huvud taget inte hänsyn

till att havet stiger. Det skapar ytterligare ett problem. Om havsytan stiger blir det mycket svårare för vattnet att rinna ut, för det finns ingen nivåskillnad längre. Det gör att även den första beräkningen blir i underkant.

Jag vill inte göra det här till någon politisk debatt, som ni förstår, men jag är fortfarande jätteorolig för detta. Mälaren kommer att stiga med 2,2 meter. Det är ingen siffra som jag har hittat på; det kan ni gå och fråga experter som sysslar med sådant här om. Det är så pass mycket att det löser man inte utan vidare. Jag tycker faktiskt att man bör titta allvarligt på tunnelbanelösningen. Klarar den en vattenståndshöjning på 2,2 meter? Vi kan inte stänga ute havet, om någon möjligen tänker sig att man bygger skyddsvallar och sådant. Det är tekniskt och praktiskt inte möjligt.

Anförande nr 126

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Frågan är intressant. Har vi en sådan här havsnivåhöjning, vilket är mycket möjligt, så får vi de här ökade vattennivåerna i Mälaren. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap skrev att vägnätet i delar av centrala Stockholm – områdena i Gamla stan, Slussen, Tegelbacken, järnvägsnätet vid Stockholms central och särskilt tunneln under Riddarholmen – anses vara så beläget att översvämningar allvarligt kan påverka trafiken. SL:s tunnelbanestation i Gamla stan anges också vara i riskzonen för översvämning. Vid en översvämning motsvarande en dimensionerande nivå, alltså den högsta förväntade, skulle tunnelbanan vid Gamla stan vara översvämmad och tunnelbanetrafik skulle inte kunna bedrivas i centrala staden.

Kommuner kan söka bidrag för att få anslag hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med upp till 80 procent av kostnaderna. Det är därför vi har lagt fram förslagen om teknikutredning. Man måste verkligen titta på det här ordentligt. Med tekniker utanför staden skulle man kunna lyfta fram frågan och få en seriös bedömning av det hela.

Anförande nr 127

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag vill bara tillägga att det inte finns några utredningar som belyser de aspekter som jag tog upp. Man har faktiskt inte tänkt på att havet kan höja Mälarens vattenyta, och man har inte tänkt på att man då också drabbas av ett högvattenstånd som man i dag saknar eftersom Mälaren är så pass reglerad att allt högvatten är borta. Vi får alltså en ökad normalvattenyta och till detta havets högvattenstånd. Tyvärr finns det ingen utredning av detta.

Jag tycker att staden med det snaraste bör titta på det här. 2 meter är så pass mycket att ni själva kan inse att det skapar en massa problem. Det är synd att Sten Nordin och Ulla Hamilton inte är här, men de lyssnar kanske.

Anförande nr 128

P e r A n k e r s j ö (c): Fru ordförande och fullmäktigeledamöter! Jag går tillbaka till de höga husen och Västra City i debatten, som vi hoppas fram och tillbaka i.

Vad sitter egentligen Stockholms skönhet i? Är det i vykortsvyn? Eller är det kanske i byggnaderna, i gatulivet och i vyer från det mänskliga gatuplanet som den sitter? Vi

har kanske lite olika uppfattningar om det. Jag tror att det är i mångfalden som Stockholms skönhet verkligen sitter. Delvis är det kanske i vykortsvyn, men det handlar framför allt om det vi ser när vi går i och lever i staden.

Jag konstaterar att konservatismen är stark i Stockholm – kanske inte så mycket hos medborgarna som hos de olika strukturer som finns och kanske också hos en del politiska partier. Jag menar att det är dags att vi blandar in marknaden i vår stadsplanering. Självfallet ska vi ha ett politiskt ansvar – och det har vi – men vi måste också få in realism när det gäller ekonomin och finansieringen. Om man bygger höga hus ute vid kommungränsen i stället för i city där markvärdet är högt blir det kommunala bolag med skattebetalarnas pengar i ryggen som får ta risken. Marginalerna för att bygga exceptionellt vackra byggnader finns inte. De finns däremot i city.

Handlar det då enligt Centerpartiet om att bygga ett nytt Manhattan i Stockholm? Nej, det gör det inte. Det handlar om att tillåta mångfald i Stockholm, vilket vi inte har i dag. I dag är det förbjudet att bygga högt både reellt i stadens politik och enligt länsstyrelsen. Vi har ett skyskrapeförbud. Handlar det om Manhattan? Nej, det handlar kanske om ett fåtal torn – gärna vackra och miljövänliga – som kan räknas på ena handens fingrar. Jag håller med stadsbyggnadsborgarrådet när hon talar om arkitektoniska kvaliteter. Då måste vi tillåta mer, och inte förbjuda mer.

Det handlar också om att bygga en stad som på ett miljövänligt sätt tar hand om de 200 000 nya stockholmare som kommer inom de närmaste två decennierna. Vi ska inte stänga innerstaden, utan öppna upp den för fler människor att bo i. Här får vi helt enkelt välja: Ska vi ha en tät, miljövänlig stad där vi åker mer kollektivt och där det är nära till allting eller ska vi ha en utglesad, alltmer bilberoende stad vilket blir resultatet när vi sätter stopp för utvecklingen i stadens centrala delar? Jag har valt. Jag hoppas att ni också väljer rätt.

Anförande nr 129

M a r i a H a n n ä s (v): Du pratar om konservatism, Per. Jag tycker att det är konstigt. Alla partier i den här staden har faktiskt varit med och fattat beslut om att bygga höga hus. Det gäller det kvarter som Cecilia pratade om – husen vid Essingeleden. Vi har gått med på att bygga höga hus i vissa lägen. Det är precis som Folkpartiet sade: Det handlar om var man bygger. I just det område där du föreslår att man ska bygga så väldigt höga hus tycker inte vi att man ska bygga så väldigt höga hus.

Anförande nr 130

P e r A n k e r s j ö (c): Det var synd att du inte bemötte mina argument lite bättre. Min poäng var just att om vi ska bygga höga hus i Stockholm måste det bli centralt. Det är där det finns ekonomi i att bygga höga hus. Det är framför allt också där det finns ekonomi i att bygga vackra höga hus.

Jag är inte en person som tycker att vi ska bygga högt till varje pris. Självfallet ska det också vara vackra hus och gärna klimatneutrala, miljövänliga hus som vi ska bygga. Om vi bygger husen ute vid kommungränsen är det kommunala bolag som tar

risken med skattepengar. Jag förstår att du kanske tycker att det är okej. Men jag tycker inte att det är okej.

Anförande nr 131

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det är intressant med höga hus, Per. Du pratar om kommungränserna, men jag ser andra lägen som kan vara lämpliga, som ligger hyfsat centralt och som ska bli delar av Stockholms innerstad. Det gäller till exempel Värtanområdet. Där finns den stadsmässiga öppenheten och skalan för att lägga in höghus längs med vattnet. Då får du en intressant silhuett.

Men vi har redan sett skräckexempel på hur man lägger höghus mitt inne i staden som konkurrerar med den gamla klassade bebyggelsen, bland annat Stadshuset. Vi vet ju hur Stockholm Waterfront ser ut och hur den byggnaden syns från många platser runt omkring i staden. Den konkurrerar allvarligt med Stadshuset och stadsbildens silhuett. Stockholms innerstad är ett riksintresse, och det tycker jag är bra.

Klararivningarna har ställt till det för oss. Vi måste försöka läka såren och göra det på ett bra sätt. Vi måste göra stadsmässighet igen, och det får vi inte genom bara höga hus. Det splittar allt.

Anförande nr 132

P e r A n k e r s j ö (c): Jag är inte emot att bygga i Värtan om det är ekonomiskt försvarbart. Jag vet inte om det är det. Jag vet inte hur det blir med Stockholmsfyren nu, men om den byggs tycker jag definitivt att det är någonting som också kommer att berika Stockholm. Där är vi säkert överens.

Vi är inte överens när det gäller Stockholm Waterfront. Jag tycker att det är vackert. Det leder oss återigen tillbaka till frågan: Vad är det vackra i Stockholm? Jag tror att det är subjektivt. När Stadshuset byggdes var det många människor – kanske sådana som du, Cecilia Obermüller – som tyckte att man inte skulle bygga det. I dag hade man kanske varit tyst på den fronten.

Jag tycker att det är synd att Miljöpartiet inte tar chansen att skapa den miljövänliga täta stadsbebyggelse som många forskare är överens om är det rätta sättet att bygga den framtida staden. Så kan vi få den klimatneutral och miljövänlig, och så kan vi få människor att åka mer kollektivt i stället för att åka bil. Så blir det inte när vi bygger de höga husen utanför staden, vid kommungränsen.

Anförande nr 133

A b i t D u n d a r (fp): Vi är för utveckling av staden. Vi är för framtiden. Vi är för positivism. Stockholm ska bli en av de bästa städerna i Europa och konkurrera med andra stora städer. Vi vänder oss mot alla krafter som menar att Stockholm är färdigbyggt. Men Stockholm har också sin 750-åriga stadsbyggnadshistoria, som har bevarat Stockholms silhuett. Det är inte rimligt att bara ta bort den och bygga bort den.

Varje generation får naturligtvis sätta prägel på stadens utveckling. Men vi har också ett ansvar att förvalta. Vi måste ta ansvar för kulturhistoriska värden. Därför är vi oansvariga också gentemot nästa generation stockholmare om vi nu förstör Stockholms silhuett och dess karaktär. Jag menar att det inte är rätta vägen att gå.

Vi har exempel i Europa som Paris och London. Dessa exempel kan man dra erfarenheter och lärdomar av. Till och med Londonpolitiker börjar nu självkritiskt diskutera sin stads politiska utveckling, medan Paris ses som en förebild. Chefen för designmuseet i Londons och en av världens arkitekturkritiker, Deyan Sudjic, framhäver alltid Stockholms silhuett. Han menar att massor av skyskrapor stjäl uppmärksamheten från den blå himlen. När han ser Stockholm blir han avundsjuk och får lust återigen att kämpa för att London inte ska bli Texas. Jag väljer Paris, Per! Det tycker jag är den rätta vägen.

Anförande nr 134

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Jag måste börja med att säga att jag tycker att det här har varit en mestadels bra och saklig diskussion. Jag gissar att jag i likhet med många andra gläds åt att debatten följer ämnet, vilket är värt att påpeka i den här salen.

Jag tycker dock att det fläckvis har varit en något märklig diskussion. Till att börja med har vi Centern, som är ett litet men märkligt parti – jag ber om ursäkt! Vi måste bygga högt, säger Centern. Det har ett egenvärde. Det har ett så starkt egenvärde, får vi höra, att Centern har ritat en egen skyskrapa. Men det har inte ett så starkt egenvärde, såvitt jag förstår, att Centern tänker betala för skyskrapan.

Det är få av oss i den här salen som har principiella invändningar mot höga hus. Jag skulle vilja påstå att det finns en ganska trygg majoritet för att bygga högt. Problemen med att bygga högt kommer sig inte av ett politiskt motstånd eller konspirationer från Skönhetsrådet. Problemet är att någon ska betala. Problemet är just det som Per Ankersjö efterlyser, nämligen att vi lever i en marknadsekonomi. När man pratar med de stora exploatörerna och fastighetsägarna i Stockholms city hör man att de vill ha betalt av oss för att bygga skyskrapor. Det var så diskussionen om bonusar kom upp. När Centern ritar egna skyskrapor och fantiserar om dem är Centern den enda som lever på en ö av planekonomi.

Det andra märkliga tycker jag är stadsbyggnadsborgarrådets principer när hon säger att vi måste våga för att förse kommande generationer med nya kulturarv. Men staden kan inte byggas för att imponera på kommande generationer. Det är inget kulturarv. Vi måste sträva efter att bygga Stockholm vackert och funktionellt efter vår tids normer och i vår egen kontext. Det är det som ger ett kulturarv. Det är det som kommer att ge kommande generationer en bild av vår tid. Det måste vara det som är vårt ansvar i Västra City och vid Slussen. Jag tycker också att det hade varit det vid Odenplan. Jag tycker att det var felaktigt, inte minst i det perspektivet, att lägga ned biblioteksprojektet.

Anförande nr 135

P e r A n k e r s j ö (c): Roger Mogert! Socialdemokraterna är ett allt mindre och allt märkligare parti. Ni lyckas säga ja och nej på samma gång, och det är inte första gången ni gör det. Det kanske hänger ihop med att ni blir allt mindre.

Nej, det är inget egenvärde att bygga skyskrapor – tro det eller ej! Det är inget egenvärde för Centerpartiet att bygga skyskrapor. Men det är ett egenvärde att tillåta skyskrapor, och det är ett egenvärde att bygga en miljövänlig, tät stad för framtiden. Alltfler forskare är överens om att det är så vi måste bygga staden i framtiden. De två sakerna har ett egenvärde för mig.

Är det ett problem att få folk att betala? Ja, det är ett problem att få folk att betala om man envisas med att bygga höga, vackra hus långt bort ifrån där allting händer. Då får man vara beredd att öppna den kommunala plånboken. Det är inte det jag vill se framför mig. Jag vill se framför mig att det här byggs på marknadsmässiga villkor. Då blir det centralt. Det har ni aldrig provat.

Anförande nr 136

Borgarrådet M o g e r t (s): Principen för byggande av fastigheter i innerstaden när det gäller kontorsfastigheter har väl alltid mer eller mindre baserats på marknadsekonomiska principer. Det finns ett fåtal fall, oftast dem där vi har tvingats betala för att få bygga högt och Waterfront är ett sådant, där staden på olika sätt har lagt in pengar för att det ska bli av. Det är så det ser ut. Det är just marknadsekonomi som sätter upp hindren.

Vad du gör är att försöka profilera dig och ditt parti genom att *prata* om skyskrapor och rita egna. Men det ger inga skyskrapor annat än hemma i byrålådan.

Anförande nr 137

A b i t D u n d a r (fp): Jag vet inte om jag förstår dig rätt, Roger. Jag uppfattade att ni är kritiska till skyskrapor i Västra City. Det är min tolkning; jag kanske har fel. Du får utveckla det.

Stockholms silhuett är en principfråga. I ett liknande ärende har Socialdemokraterna ställt sig positiva till den byggnad som ska uppföras vid entrén till Citybanan. Det är alltså bara 70 meter därifrån. Jag undrar vad ni står för egentligen. Det är jätteviktigt att vi får veta det. Jag vet själv inte exakt vad Socialdemokraterna står för när det gäller Stockholms silhuett. Det skulle vara intressant att få höra dig utveckla det och berätta vad du tycker.

Anförande nr 138

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag tycker att skyskrapor har en plats i Stockholms silhuett. På så sätt delar jag Per Ankersjöes uppfattning. Men det måste vara rätt skyskrapor på rätt plats. Det här är ingen detaljplan för Västra City och ännu mindre en detaljplan för platsen utanför Centralen, som du pratar om. Jag tycker att det exempelvis där är intressant att titta på ett högt hus. Men det måste vara ett vackert högt hus. Det har inte ett egenvärde att det bara har många våningar.

Anförande nr 139

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Att bygga en tät och miljövänlig bebyggelse på en överdäckning är alldeles utmärkt. Det är perfekt. Det vill vi ha! Vi vill ha bostäder där. Att som Centerpartiet hålla på och förorda gigantiska skyskrapor och påstå att det är så himla miljövänligt är jag tveksam till. Jag har aldrig hört talas om ett passivhögghus. Det är väldigt svårt att bygga energieffektivt och högt med alla de tekniska installationer som man måste få till. Det är diverse hissar, pumpar, elsystem, sprinklersystem och luftventiler. Det är så många saker som ska in i höga hus som gör att det blir dyrare.

Det gäller även det projekt som vi gör, och som faktiskt är trevligt, med ett högt hus i slutet av Lindhagensgatan. Ni ser här en bild av det. Lägenheterna blir 20–30 procent dyrare än i ett normalkvarter. Vill vi bygga så att stockholmarna och ungdomarna har råd måste vi bygga normalkvarter. Det lönar sig inte att försöka bygga lägenheter i höga hus. I innerstaden blir det bara kontor och hotell. Det är bara de tunga finansierarna som har råd att gå in och göra märkesbyggnader över sig själva för att synliggöra sig. Även ute i ytterstaden har vi hotell i höga hus. Det finns inte riktigt ekonomi för bostäder i högghus. Om vi vill få till någonting som folk faktiskt har råd med nu med ökande bostadsräntor etcetera måste vi bygga normalstort.

Jag visar här en bild på Västra City-området och detaljplanen. Det ser ju bra ut härifrån, med vanlig kvartersbebyggelse. Det kan bli en tät och bra stad, och förhoppningsvis får vi plats med något slags stadspark. Det är ju också en del i att bygga stad. Det måste finnas allmänna utrymmen – torg och parker. Nu visar jag en bild av hur det skulle se ut med ett högghus i det läget. Hur kul är det? Inte speciellt roligt, tycker jag. Det är definitivt bättre utan högghus.

Här visar jag ett annat exempel på höga hus, som jag visade tidigare. Det är Tors torn, som kommer att förändra stadsbilden mycket i Stockholm. Miljöpartiet tycker att det är helt okej med höga hus i vissa lägen. Här visar jag förresten hur bygget av Stockholm Waterfront såg ut innan det var färdigställt. Det finns lägen där det blir kul med höga hus. Om någon vill bekosta det – så gärna för oss! Jag tycker att det vore mycket trevligt. Miljöpartiet välkomnar till exempel ett Residence Tower i Kista. Där finns ju redan ett Science Tower. Det gäller även Värtahamnen och nordvästra Kungsholmen. Det finns lägen som är utmärkta för höga hus om någon vill bekosta det. Men ofta blir det inte några billiga bostäder eller ens bostäder som folk har råd med.

Anförande nr 140

P e r A n k e r s j ö (c): Det blir så att man pratar mycket om fakta som man har inhämtat. Jag har varit ute och träffat rätt många, både i byggbranschen och arkitekter, under de senaste åren för att prata inte bara om höga hus utan om arkitektur i allmänhet. Det de säger är att just bostäder skulle vara någonting som skulle ge ekonomi i det här om man bygger centralt.

Jag tycker att ni borde lyssna lite grann på forskare i forskningsprojektet Den goda staden, The Sierra Club eller möjligtvis på förnuftet. Ni kanske borde lyssna på ert eget ungdomsförbund för att se att en tät stad är någonting som är bra för miljön i

framtiden. Jag citerar: "För att bygga Sverige grönt vill vi förtäta och bygga på höjden. Att bygga högt är att utnyttja städernas begränsade utrymme mer effektivt samtidigt som det är en många gånger miljövänlig och energieffektiv lösning på dagens bostadsbrist. Vi ser positivt på initiativ för att skapa en mer modern storstad som kommer till exempel från nätverket Yimby." Det är inte jag eller Centerpartiets ungdomsförbund som säger detta. Det är Grön ungdom som skriver så här. Lär av era ungdomar!

Anförande nr 141

Cecilia Obermüller (mp): Att bygga tätt och högt är bra. Det är miljövänligt – visst! Men frågan är hur högt. Det finns en viss gräns när det inte längre är ekonomiskt försvarbart, utan när det blir mycket dyrare att bygga. Den skrapa som ni har ritat och bostäderna i den blir betydligt dyrare; det lovar jag. Men man kan till exempel bygga elvavåningarshus och se till att höja nivån på det viset.

Nu bygger vi ju ofta sju våningar och gör en indragen takvåning. Det är ganska resurseffektivt och ekonomiskt försvarbart. Det blir bostäder som folk kan ha råd med. Men riktigt höga hus är en helt annan sak. Det blir minst 20–30 procent dyrare med bostäder i sådana hus. Då har du inte sparat någonting. Dessutom är frågan hur pass miljövänliga skyskraporna är. Det är också väldigt sårbart. Tänk på strömavbrott och barnfamiljer som inte kommer upp i huset! Om man tittar på det långsiktigt är frågan hur pass hållbart det är med mycket höga hus.

Anförande nr 142

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Jag följer diskussionen med stort intresse. Jag har det stora nöjet att i kulturnämnden hantera många av de detaljplaner som antas i staden. När Cecilia Obermüller säger att Miljöpartiet tycker att det är okej med höga hus blir jag något förvånad. För det mesta tycker inte Miljöpartiet att det är okej med hus över huvud taget. Västra City till exempel, som Cecilia visade bilder från alldeles nyss, har Miljöpartiet i kulturnämnden röstat emot att över huvud taget bebygga av kulturarvsskäl. Det skulle vara oerhört intressant att höra argumentationen för det. Vill ni över huvud taget bygga i Västra City? Det vill ni inte i min nämnd i alla fall.

Anförande nr 143

Cecilia Obermüller (mp): Jag vet inte hur Madeleine Sjöstedt läser saker och ting. Jag vet att man i kulturnämnden har tryckt på att det är viktigt att göra en välkomnande och bra centralstation. Men i övrigt har man inte haft någonting emot att överdäcka och bygga en tät bebyggelse. I kulturnämnden har vi tryckt på att Centralstationen ska vara bra, levande och välkomnande. Det är viktigt med tågtransporterna i Sverige om vi ska få ett långsiktigt hållbart samhälle.

Vi har inte satt oss emot byggandet av höghus vid Lindhagensgatan och inte heller dem som ligger kring Essingeleden. Vi har inte uttalat oss mot ett eventuellt höghus vid Hjorthagsområdet, även om vi tyckte det såg lite energislösande ut med lägenheterna som stack ut som tårtbitar och mycket ytterväggar. Frågan är hur pass energieffektivt, smart och miljömässigt man kan bygga höghus egentligen. Ännu finns det inga passivhöghus.

Anförande nr 144

M a r i a H a n n ä s (v): Det är lite svårt att hänga med i svängarna här i debatten. Ibland känner jag att du blundar för fakta, Per. Trots att du får fakta gång på gång när det gäller riktigt höga hus eller skyskrapor säger du: Nej, så är det väl inte! Jag tycker att det är lite konstigt.

Dessutom säger du att det är viktigt med en miljövänlig, tät stad. Men titta i alla våra program i budgeten! Alla skriver så. Det är inget parti som är emot att vi ska en tät, miljövänlig stad. Vi vill ha det bland annat för att minska bilberoendet. Däremot betyder inte det att man måste bygga skyskrapor för att ha en tät stad.

Ni går hela tiden i stadsbyggnadsnämnden med på att riva och förvanska. Det är bedrövligt, tycker jag. Man måste också bevara vår stad. Jag tror att också det som byggdes för 100 år sedan ska vara kvar. Ni anklagar oss för att vara museala. Men jag tror att stockholmarna vill ha de gamla byggnaderna också. I Norra Stationsområdet finns det till exempel ett hus som heter Klockhuset. En sådan typ av bebyggelse tror jag att stockholmarna vill ha kvar även om man bygger nytt och högt i olika områden.

Anförande nr 145

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande! Maria Hannäs säger att jag inte lyssnar på fakta. Det gör jag visst, men kanske inte just dina fakta! Jag träffar till exempel ofta internationella experter. Jag var i Rotterdam i höstas och pratade med de stadsplanerare som just nu jobbar med Rotterdams nya policy för höga hus. De medger att de har begått en hel del stora misstag, och de är väldigt ödmjuka. Däremot har de imponerande planer för hur man kan bygga en stad med höga hus på ett bra sätt. Så kan man till exempel få den gatumiljö som man i de gamla skyskrapesamhällena kunde gå miste om. Det har de en lösning för där. De har också lösningar för hur man kan få ned vindhastigheterna, vindstyrkorna och blåsigheten, som också ofta kommer upp i debatten här i fullmäktige.

Det finns alltså nya fakta. Jag skulle vilja råda dig att till exempel åka till Rotterdam och träffa de här experterna. Det finns också många andra runt om i världen som har massor med expertis på området. Vi har inte det i Stockholm, för vi bygger inte sådana här byggnader.

Anförande nr 146

M a r i a H a n n ä s (v): Jag vet också att man kan göra vissa kragar och andra saker just när det gäller vind. Det är på inget sätt något nytt. Däremot är det så att om man bygger mycket höga hus går det åt stora ytor eftersom man måste ha dubbla evakueringar och massor med hissar. Titta på tornen i USA som försvann, till exempel! Hur många hissar fanns det inte i dem? Det är stora utrymmen som går åt, och det blir väldigt oekonomiskt om man ska bygga bostäder.

Anförande nr 147

A b i t D u n d a r (fp): Jag vänder mig mot att Maria säger att vi river och förstör. Det är inte sant. Jag sitter i stadsbyggnadsnämnden tillsammans med dig, Maria. Det vi just nu diskuterar är Stockholms silhuett. Det är en principfråga. Det är oerhört

viktigt att man redogör för stockholmarna vad de politiska partierna står för. Här för du en helt annan politik. Du påstår att vi river och förstör när vi vill bygga och utveckla Stockholm. Ställ inte upp den bilden! Vi kan ha olika eller samma uppfattning när det gäller Stockholms silhuett, men kom inte med någonting annat!

Anförande nr 148

M a r i a H a n n ä s (v): Det var lite freudianskt att du uppfattade det som att du skulle vara den som river och förstör, för det sade inte jag. Men nu sade du det själv.

Anförande nr 149

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fullmäktige och Roger Mogert! Precis så är det; du är helt rätt ute när du säger att vi inte kan bestämma vilket som ska bli nästa generations kulturarv. Men poängen är att om inte vi bygger något spännande har inte nästa generation någonting att välja mellan. Det finns ingenting som är spännande och som verkligen talar vår tids språk. Jag tror att även du delar visionen om att ha en stadsbyggnadsstrategi som lägger årsringar till vår fantastiska stad. Vi ska inte bygga vidare på den tradition som vi hade under förra befolkningsrekordet i den här staden, under 60- och 70-talen. Då stod miljonprogrammen i fokus, och man såg mer till tre stycken filosofier: så mycket som möjligt, så billigt som möjligt och så snabbt som möjligt. Det är viktigt hur vi bygger, och inte bara var vi bygger.

Till Vänsterpartiet vill jag säga att för att riva och förvanska numera i den här staden krävs det verkligen rätt omfattande beslutsprocesser. Det är faktiskt inte ens möjligt i dag att riva och förvanska – kanske delvis tack vare vår historia. Det är ytterst ovanligt att vi över huvud taget ger rivningslov. Klockhuset vid Norra Station, som du tog upp som ett exempel, kommer att vara kvar till vissa delar just på grund av att vi vill slå vakt om den kulturhistoria som vi har. Inte ens graffitiväggen i Spånga kommer att rivas, utan den kanske kommer att flyttas. Så nog är det svårt att riva och förvanska numera i den här staden, och jag är inte heller förespråkare av det.

Jag tycker att det är bra att Stockholm Waterfront syns. Det är klart att den ska synas. Det är en viktig plats för Stockholm framöver. Många besökare kommer att komma hit. Jag tycker att det är tråkigt att vi tidigare har haft en annan filosofi. När till exempel Moderna museet byggdes var det enda tydliga kriterium som fanns att museet inte skulle synas. Det lyckades man bra med; det syns inte från något håll över huvud taget! Det gäller att följa skyltar om man ska dit.

Jag skulle vilja göra en sak klar i den här debatten. För mig är inte La Défence i Paris en förebild. Det är otillgängligt och det är dött efter kontorstid. Texas är inte heller en förebild för Stockholm. Stockholm ska vara sin egen förebild och hitta sin egen stil och blandning.

Anförande nr 150

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag får väl börja med att instämma i det senaste du sade, för det tycker jag var riktigt klokt. Det var också precis det som var poängen med mitt inlägg: Syftet med vårt byggande kan inte vara att skapa ett kulturarv. Så skapar man nämligen inte ett kulturarv. Vi måste bygga utifrån dagens värderingar och vår egen kontext. Det är så vi skapar ett kulturarv för kommande generationer. Det gör vi

inte genom att ta i och säga att nu måste vi göra någonting bra så att nästa generation blir glad och tycker att vi var duktiga. Vi gör det i stället genom att spegla vår samtid.

Utifrån det perspektivet tycker jag att det är omåttligt tråkigt att ni lade ned biblioteket. Vi hade en tävling med 1 200 arkitekter som gav ett fantastiskt tvärsnitt av den nutida arkitekturen och en vinnare som hade kunnat bidra till Stockholm. Jag tycker att det är synd att ni lade ned det med hänvisning till att det var för dyrt och sedan står och pratar om nya, storstilade projekt.

Anförande nr 151

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Visst är det så, Roger Mogert, att vi ska göra någonting bra. Men man kan inte göra någonting bra om man inte samtidigt erkänner att arkitektur, utseende på byggnader, hur vi bygger och var vi bygger faktiskt spelar roll. För att göra någonting bra har vi en viktig funktion när det gäller att ta fram bra platser och se till att arkitekturen blir bra. En del byggnader blir höga och en del blir låga. Det är Stockholms mångfald som måste stå garant för detta.

Anförande nr 152

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag satte mig ned och gjorde snabbt en lista på byggnader av kulturhistoriskt intresse som det de facto har fattats beslut om rivning för, eller som man kritiserar och skulle vilja riva, under den här perioden. När det gäller Klockhuset sparar man eventuellt kampanilen – det lilla klocktornet. Det var ingen nyhet. Det tycker inte jag är mycket att hänga i julgran.

Vi har Aspuddsbadet, som är kulturhistoriskt klassat. Vi har brandstationen ute i Aspudden. Vi har Lindgården, där det finns beslut om rivning. Vi har gravkapellet vid Roslagstull. Vi har Trygg Hansa-huset, där borgarrådet sågade expertisens utlåtande om att man borde blåklassa ett mycket intressant sammanhållet kvarter. Graffitiväggen kanske flyttas, säger du. Det var ju spännande att du har ändrat dig, för så lät det inte i den förra debatten.

Anförande nr 153

Borgarrådet A l v e n d a l (m): När det gäller graffitiväggen har jag alltid sagt att om det är någon som tycker att den är värd att bevara ska vi självfallet se till att den kan bevaras någonstans. Flera av de exempel som du nämner här är surdeg efter surdeg som majoriteter i det här huset har låtit gå år efter år. Äntligen har vi nu en majoritet i Stadshuset som även vågar ta i de svåra frågorna.

Lindgården har varit en lång följetong oavsett politisk majoritet under minst 20 år. Jag tror inte att vare sig du eller andra stockholmare tycker att den platsen är speciellt mysig. Äntligen har vi kunnat fatta beslut om att göra någonting som kommer stockholmarna och besökarna till del. Det är jättetråkigt att en gammal byggnad inte kan stå kvar i Stockholm. Men det är ändå väldigt bra att vi vågar fatta beslut.

Anförande nr 154

M a r i a H a n n ä s (v): Det hade varit mysigt – för att använda ditt ord, Kristina – att rädda Lindgården. Men det är problematiskt; det inser vi allihop.

Däremot tycker jag att det är glädjande att du säger att Klockhuset kanske kan räddas. Jag var den som föreslog det på stadsbyggnadsnämnden. Nämnden sade att det vore en jättebra idé. Om det verkligen blir så eller inte och hur man ska få in detta vet inte jag. Men du kanske har en daglig insyn så att du vet hur det blir, och det är väl bra.

Du pratar om ny arkitektur. Men arkitekturen på det som nu är på förslag när det gäller Tors torn är inte mångfald. Det ser ut som några gamla 30-talskåkar i New York. Det är inte alls något nytt. Det är ingen ny arkitektur, utan det är jättegammal arkitektur som inte alls passar i Stockholm.

Anförande nr 155

A b i t D u n d a r (fp): Fru ordförande! Det här är en otroligt viktig principfråga, som jag har nämnt gång på gång. Det är viktigt att vi debatterar ordentligt när det gäller Stockholms silhuett. Allmänt är det ibland förvirrande i debatten. Vi har redogjort för vad vi tycker och var det ska byggas höga hus. Vi är inte alls emot det, och det har jag sagt. Jag behöver inte vara som en papegoja när det gäller det. Men vi menar inte att det alltid är positivt och bra med höga hus. Stockholm har en specifik karaktär. Dess silhuett har en egen karaktär. Till och med experter i internationella sammanhang ser Stockholm som en förebild. Därför diskuterar vi det här. Därför tycker vi att det är viktigt att silhuetten inte förstörs.

När vi pratar om Paris menar vi att Paris har valt modellen att kombinera det kulturhistoriska arvet och förvalta det med en utveckling för framtiden. Sådana typer av inslag i stadsbilden är positiva. Det tycker jag är jättebra.

Jag vill gärna höra vad Socialdemokraterna vill. Jag blir förvirrad när det gäller vad ni tycker i frågan om Stockholms silhuett. I stadsbyggnadsnämnden hade man en reservation mot den här motionen. Ni var alltså mot skyskrapor. Men ni är för en annan, liknande skyskrapa, som vi hörde av Mogert. Jag menar att detta är inkonsekvent. Ni måste vara tydliga.

Det skulle vara intressant att höra vad Socialdemokraterna står för när det gäller Stockholms karaktär och silhuett när vi diskuterar här. Detta är viktigt för Stockholm. Frågan engagerar oerhört många medborgare och stockholmare. Jag har aldrig fått så många positiva synpunkter. Det är för oss en demokratifråga att man redogör för vad man står för. Det är dags för Socialdemokraterna att visa korten. Vad står ni för?

Anförande nr 156

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag svarade nyss på precis den frågan från precis dig, så detta är lite märkligt. Men jag kan naturligtvis svara på den en gång till.

Jag vill först bara fråga om jag förstod *dig* rätt. Ni är för skyskrapor så länge de inte syns ovanför silhuetten. Var det rätt uppfattat? Jag tycker inte att det är alldeles klockrent. Det är nästan lite motsägelsefullt.

Vi har sagt att silhuetten i sig inte är fullständigt helig. Vi tittar utifrån enskilda hus och deras givna plats och kontext. Då kan höghus vara riktigt bra och tillföra Stockholms silhuett något. Hur svårt var det?

Anförande nr 157

A b i t D u n d a r (fp): Det här är verkligen viktigt. Ni måste förklara er, för det är en viktig fråga där ni i ena stunden är emot och i andra stunden för. Den eventuella byggnad som ni gick med på, Roger, förstör exakt lika mycket som den cityskrapa som diskuteras här i Västra City. Det handlar om kulturhistoriska värden. Man förstör till exempel många byggnader från 1600-talet. Det förstör silhuetten över huvud taget. Då kan du inte säga att varje projekt ska bedömas var för sig. Stockholms silhuett har sin enhetliga karaktär. Om man ska bryta av här och där utifrån olika projekt hamnar man plötsligt där man hamnade i London. Du förespråkar pinnar.

Anförande nr 158

T o m a s R u d i n (s): Fullmäktigeledamöter! Jag tycker att den här debatten är jätteviktig, och jag tror att vi kommer att få föra den många gånger i den här salen. Det säger sig självt att intresset för att bygga på höjden kommer sig av att det blir dyrare och dyrare att bygga på bredden. Den mark som blir kvar i Stockholm kommer att bli alltmer värd, och det kommer att bli mer och mer omdiskuterat vad som ska stå på den mark som finns kvar. I takt med att det blir möjligt att bygga på höjden och göra det mer ekonomiskt kommer man att vilja göra det. Det här har skett i många andra städer runt omkring oss före Stockholm.

Just därför tycker jag att man bör fundera lite grann över de glada tillrop som finns till allt högre hus. Jag tycker att man mycket väl kan diskutera enskilda höga hus om de tillför en kvalitet till stadsbilden som känns betydelsefull. Jag blir otroligt imponerad av det hus som vi sitter i i dag, och det blir vi nog allihop. När man kommer till Nordiska museet ser man också en otroligt fantastisk byggnad som man kostade på sig en gång i tiden. Det är bara stora volymer, det är fantastiskt vackert och det är till allmänhetens fromma.

Men om man bygger ett väldigt högt hus på en liten plats som i proportion till omgivningarna slår ut hela den övriga stadsbilden så att det bara blir dominerande är det någonting som är av ondo. Jag tror att man måste diskutera varje enskilt objekt utifrån dess påverkan på den omkringliggande bilden av staden. Personligen tycker jag att Stockholm Waterfront är fult – gräsligt fult. Jag tycker att det dominerar alldeles för mycket i förhållande till det här huset. Men beslutet är redan fattat, och huset är redan byggt.

Vi kommer alla att ha olika uppfattningar om olika objekt i staden. Men att i största allmänhet ropa på högre hus är förskräckligt. Det kan till och med leda till att vi drabbas av det som har drabbat flera andra städer. I Philadelphia finns några av USA:s absolut äldsta hus. De är byggda i slutet på 1700-talet och i början på 1800-talet. Det är kanske det enda kulturarv som de egentligen har i USA över huvud taget. Dessa hus går inte alls att se i dag, för skyskrapor runt omkring dem har fullständigt tagit över stadsbilden. De är helt borta.

Människor reser hit från många ställen världen över för att titta på den silhuett Stockholm har och se vilka fantastiska hus som har byggts här under olika tidsepoker. Man har skapat både höga och låga hus som har gjort någonting med den här staden som inte finns någon annanstans över huvud taget. Jag tycker att det är lite enfaldigt att åka runt i världen och titta på Rotterdam och andra ställen där man bara bygger höga hus och säga: Å, titta vilka höga hus! Det vill vi ha hemma i Stockholm också!

Låt oss slå vakt om den här underbart vackra staden medan tid är! Sedan, när det är byggt, är det kört.

Anförande nr 159

A b i t D u n d a r (fp): När det gäller City måste man ta ett helhetsgrepp, menar jag. Man kan inte bestämma utifrån varje projekt och sedan säga: Oj, nu gjorde vi ett misstag! Stockholm har sin karaktär i innerstaden, i sin kärna och i sin identitet som bygger på den välkända silhuetten. Om man går in med enskilda projekt och förstör den menar jag att det är oansvarigt.

Återigen: När man läser Stockholms historia av byggande ser man hur man har resonerat i 750 år. Det finns en röd tråd i byggandet. Detta har vi ärvt i dag – det fantastiska, vackra Stockholm. Det är vi alla överens om. Om man börjar nagga det här i kanterna med varje projekt som ni gör med nya byggnader i city kommer det förstås att förstöra Stockholms silhuett. Det måste ni vara tydliga med och säga: Okej, vi är för att bygga höga hus eller skyskrapor i city! Det är mycket tydligare och ärligare, tycker jag.

Det handlar bara om exploatering. De politiska nämnderna står på knä för byggherrarna. För att projekten ska gå ihop måste vi förminska de kulturhistoriska värdena och den skönhet Stockholm har. Det är inte acceptabelt.

Anförande nr 160

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag satt i det längsta och funderade på om jag skulle gå upp i debatten. Den har varit intressant. Ibland får man en känsla av att det är svart eller vitt när folk är uppe här i talarstolen. Men när man fortsätter lyssna hör man att de flesta i slutet av sina anföranden landar ganska nära varandra i alla fall.

Vi är alla överens om att Stockholm har en fantastisk silhuett, som är välkänd och som vi på ett sätt ska bevara. Men allt som har liv växer och utvecklas, och vi måste också våga utveckla Stockholm när vi pratar om att Stockholm är en storstad och ska bli ännu mer av en internationell storstad. Tänk när Folksamhuset eller Skatteskrapan byggdes – så många som tyckte att det var förskräckligt! Det var väldigt höga hus på den tiden.

Jag menar att vi måste våga föreslå, men i varje enskilt fall naturligtvis ta ställning till hur silhuetten påverkas och våga varje enskilt förslag. Men jag ser det inte som en framtid för Stockholm att vi står här och säger nej, nej och nej – vi ska inte ha några

höga hus! Vi ska i stället fortsätta planera för att det ska kunna finnas höga hus också i Stockholms stad. För övrigt gillar jag Stockholm Waterfront.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 161

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det var tråkigt att höra att Kristdemokraterna har en sådan låtgåmentalitet när det gäller höghusbebyggelse. Jag är oroad av vad som kommer att ske i Norra Stationsområdet och med höghusen där. Det är en kraftig förändring av Stockholms stadssilhuett. Jag tycker att Stockholms skönhet handlar om samspelet mellan bebyggelse, vatten, grönska och den vackra stadssilhuett vi har. Besökare som kommer till staden lovprisar Stockholm därför att vi inte har byggt sönder staden såsom man har gjort med andra lika stora mellaneuropeiska städer Frankfurt är ett skräckexempel.

Jag tycker att det är en konstig låtgåmentalitet som finns hos alliansen när det gäller att bygga sönder stadens silhuett. Ni måste tänka efter före. Vi har snart en detaljplan på väg för Norra Stationsområdet. Det ni tänker bygga där är allvarligt – gigantiska, enorma hus.

Anförande nr 162

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är märkligt att säga att detta är en låtgåpolitik. Vi pratar om en nyanserad utveckling av Stockholms stad där varje nytt område planeras utifrån sina förutsättningar, men där höga hus kan vara en del i planeringen. Ingen vinner på att förstöra Stockholms stad och dess silhuetter. Varje enskilt projekt vägs. Det är vi beredda att ta ställning till, och det är inte att låta gå.

Anförande nr 163

M a r i a H a n n ä s (v): Kära borgarrådet Samuelsson! Du säger så här: Ni säger nej, nej och nej till höga hus. Det är det vi inte gör. Alla partier har gått med på en del höga hus. Men jag tror att i nästa debatt vi har i den här frågan bör vi ha en definition av vad som är höga hus och vad som är skyskrapor.

Anförande nr 164

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det låter jättebra. Jag försökte säga just det: I varje enskilt område ska man väga in hur höga hus det ska vara och var vi också skulle kunna få in också en eller annan skyskrapa när vi planerar helt nya områden.

Anförande nr 165

P e r A n k e r s j ö (c): Fru ordförande! Cecilia Obermüller var uppe och hyllade riksintresset, som innebär att vi inte får bygga som vi vill här i Stockholm. Det finns ett generellt riksintresse som gäller Stockholms stad som lägger en död hand över Stockholms stad och de möjligheter vi har i större delen av innerstaden.

Det är bra att det togs upp. Detta är en viktig fråga som hänger ihop med den motion jag skrev om att tillåta att bygga högt i Västra City. Länsstyrelsen har alltså rätt att om deras antikvarier finner det lämpligt stoppa beslut här i kommunfullmäktige och

tvångsförvalta oss. Precis så gjorde man nämligen i Eslövs kommun för ett par år sedan, när alla partier över blockgränserna var överens om att rusta upp delar av en gammal kulturbyggnad mitt i staden samtidigt som man byggde nya bostäder centralt som behövdes. Detta stoppades, och Eslövs stadsbyggnadsnämnd sattes under tvångsförvaltning. Jag kan inte förstå hur partier som Miljöpartiet försvarar sådana ingrepp i det kommunala självstyret när man sitter i kommunfullmäktige. Jag skulle inte kunna göra det.

Jag har hört en massa myter om höga hus här i debatten. Det är myter som härstammar mycket från byggteknik från 50- och 60-talen. Vi hörde om World Trade Center här. Jag pratar om 2010. Jag pratar inte om 1960-talet. Jag bemöter en del av myterna, men jag verkar prata för döva öron. Man kan fråga sig hur det kommer sig att det finns höga hus över huvud taget runt om i världen, inte minst i Europa men också på andra ställen, om det nu är så dyrt och så omöjligt att bygga.

Tomas Rudin! Jag ropar inte bara efter höga hus. Du vulgariserar debatten när du säger på det sättet. Jag har satt det i flera kontexter. Det ska vara vackert, och det ska tillföra staden någonting. Samtidigt ska det vara ett sätt att bygga en miljövänligare stad där vi tar hand om de 200 000 nya stockholmare som kommer hit. Vad är ditt och Socialdemokraternas förslag på hur man ska lösa problemet? Är det att bygga den breda staden där alla ska sitta i varsin bil och åka kors och tvärs runt staden? Det är ju alternativet. 200 000 personer är väldigt många människor. Ni har koalitions-kamrater som säger nej till nästan allting. Hur ska ni lösa det här?

Anförande nr 166

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Länsstyrelsen och riksintresse – man hör på orden vad det handlar om. Riksintresse är ett intresse som är viktigt för riket. Därför finns riksintressena. Länsstyrelsen har att se till att Sveriges rikets lag följs. Den ska genomdriva regeringens politik och se till att den genomförs. Länsstyrelsen har att se till att de allmänna intressena värnas mot de enskilda och kanske också mot småpåvar som har planmonopol i kommunerna och kan hitta på vad som helst. Det är ganska bra ibland med en länsstyrelse som säger: Det där ser inte riktigt bra ut. Nu får ni tänka efter. Ni har en annan kommun att samverka med, och här har vi ett riksintresse som ni faktiskt måste beakta! Jag tycker att det är bra att länsstyrelsen finns och att riksintresset finns.

Anförande nr 167

P e r A n k e r s j ö (c): Det är inte jag som sitter i stadsbyggnadsnämnden, utan det är faktiskt du som gör det. Du håller just nu på att diskvalificera din kompetens. Det är ganska intressant.

Man tror kanske att riksintressena är något slags demokratiskt fattat beslut om att det finns vissa områden i Sverige som är så otroligt viktiga att vi ska värna just dem till varje pris. Men det är inte riktigt så. Det här är en stor tjänstemannaprodukt som togs fram under flera decennier på 70- och 80-talen. Tro det eller ej – men jag läste på samhällsplanerarlinjen och jag läste kulturgeografi en gång i tiden. Då fick jag höra hur lärarna alltid sade att det var så bra att det här kom till, för nu kan inte politikerna

fatta konstiga beslut. Men jag är demokrat. Jag tycker att det är vi som är valda av folket som ska fatta sådana beslut, och inte länsantikvarierna.

Anförande nr 168

T o m a s R u d i n (s): Jag tycker att det är bra att du är så tydlig i din ambition att bygga höga hus. Det leder till en tydlig debatt om vad det här handlar om. Men jag är inte alls av samma uppfattning som du – att det har ett egenvärde att bygga höga hus.

Jag tycker definitivt inte att goda råd från Rotterdam passar här i Stockholm. Jag tycker att man ska titta på vad Stockholm har för kvaliteter och jämföra det med städer i världen som kanske har motsvarande kvaliteter. Då måste man vända sig till ställen som Sankt Petersburg, Paris och andra ställen där man har en ganska lågmäld, men otroligt påkostad arkitektur som är fantastisk rik på kvaliteter. Man har låtit husen få en publik funktion som inte alls finns i andra länder. Man kan flanera genom staden på stora, öppna ytor och upptäcka saker och ting. Det hela är allmänt, och allting är inte privatiserat på höjden. Jag gillar inte den vision som du har målat upp i din motion.

Anförande nr 169

P e r A n k e r s j ö (c): Det respekterar jag förstås. Däremot tycker jag att man alltid ska lyssna på goda råd varifrån de än kommer, speciellt om de kommer från experter i en stad som har gått på en hel del nitar och gjort en hel del misstag och inser och erkänner det. De har stor kompetens när det gäller hur man ska göra det hela bättre.

Jag tycker som sagt att du vulgariserar debatten när du säger att jag tycker att det har ett egenvärde att bygga högt, trots att jag redan har bemött det en gång från en partikamrat till dig. Jag tycker inte att det har ett egenvärde. Jag sätter det i två kontexter. Dels ska det tillföra någonting till Stockholm och ha ett mervärde, dels ska det vara ett sätt att bygga den framtida miljöriktiga staden där vi tar hand om flera hundra tusen nya stockholmare som kommer hit. Jag har inte sett att ni har någon plan för att ta hand om dem, men det har jag.

Anförande nr 170

M a r i a H a n n ä s (v): Din plan för att lösa detta med alla dessa nya människor är att bygga skyskrapor i city. Det är inte vår plan. Vi i Vänsterpartiet har i alla fall en plan för hur vi vill bygga. Vi har också föreslagit platser i staden där vi vill bygga, och vi har ett program för det. Ett av de ställena skulle kunna vara Bromma flygplats. Där skulle man kunna få in enormt mycket bostäder på ett mycket bra och trevligt sätt.

Anförande nr 171

P e r A n k e r s j ö (c): Ja, man skulle kunna få in rätt många bostäder men inte på långt när så många som behövs för att kanalisera flera hundra tusen nya stockholmare som kommer hit. Jag tror att många här i fullmäktige inte riktigt har förstått vad befolkningsprognoserna faktiskt innebär. På 20 år ska flera hundra tusen människor komma hit. Det går inte att dutta lite här och där. Det räcker inte ens att bygga på ett helt flygfält.

Vi måste ändra sättet vi bygger staden på. Annars måste vi ha en diskussion om ifall vi ska ha en befolkningstillväxt eller inte. Jag tycker att vi ska ha det. Jag tror faktiskt inte att Vänsterpartiet och kanske inte heller ett annat parti som jag inte ska apostrofera här ställer upp på de här befolkningstillväxtprognoserna. Jag tror inte att ni vill ha ett växande Stockholm, och då tycker jag att ni ska säga det klart och tydligt.

Anförande nr 172

A b i t D u n d a r (fp): Det här är min sista replik – se det som ett löfte och inte som ett hot! Jag hörde vissa säga att vi skulle vara emot höghus över huvud taget, men det är vi inte. Jag har gått med på det vid Norra Station i stadsbyggnadsnämnden. Jag tycker att det är utmärkt i nya utvecklingsområden. Det kan bli hur positivt som helst för stadsbilden.

Däremot vill jag gärna hålla mig till city, för det tycker jag är jätteviktigt. Vi måste diskutera detta utifrån ett helhetsperspektiv. Ibland hör man att man får ta varje projekt för sig och göra ställningstaganden för vart och ett av dem. Det håller inte, menar jag. Man måste ha en helhetspolitik när det gäller city. Därför välkomnar jag en sådan debatt. Vi ska debattera ännu mer när det gäller Stockholms silhuett och city, för det är en oerhört viktig fråga. Man kan inte bara koppla det här till ett enskilt högt hus eller en skyskrapa och säga att man får ta ställning till vart och ett. Det här handlar om politik. Vilken stadsdel vill vi ha? Hur vill vi ha framtiden? Därför är det viktigt att vi redogör för stockholmarna. Det handlar inte om enskilda hus. Stockholms silhuett är oerhört viktig, och den ska vi slåss för.

Anförande nr 173

S t e l l a n H a m r i n (v): Fru ordförande! Du sade att du hade läst kulturgeografi, Per Ankersjö, när du pratade om riksintressen. Jag tror att det var någon föreläsning du missade. Riksintressen är inte en tjänstemannaprodukt. De är fastställda av Sveriges riksdag. Att kalla det för odemokratiskt och ett tjänstemannapåfund tycker jag är högst anmärkningsvärt. Det finns dessutom riksintressen för fiske och naturvård och till och med för jordbruk, som man tar stor hänsyn till. Jag tycker att det är ett av de bästa förslag som har antagits av Sveriges riksdag. Det är föregångaren till miljömålsarbetet, och det har varit oerhört värdefullt.

Du pratar om höga hus och miljö. Det du nämnde var detta att man hade löst problemen med vind och något annat – vad det nu var. Men det är inte miljöeffektivt att bygga högt. Det har med grundläggande energiprinciper att göra; det går åt en jädra massa energi ju högre upp du lyfter. Det är mycket miljöeffektivare att bygga två lägre fastigheter än att bygga en hög fastighet. Byggnadskostnaderna blir så mycket högre och du förbrukar så mycket mer energi när du bygger än vad du annars hade gjort. Som vi har sagt flera gånger nu är det också så att ju högre du bygger, desto mindre andel av själva bygget kan du använda att vistas i. En allt större del går åt till en massa andra grejer som du ändå inte kan vara i. Så är det; det finns massor av beräkningar som visar det.

När jag ändå har ordet ska jag ställa en fråga till Kristina apropå vattenståndet och Mälaren. Sten Nordin är ju också här nu. Jag tror att Sten och jag var överens om att

det var ett problem med de stigande vattenstånden och att man skulle ta hänsyn till det i de kommande planeringarna, vilket man inte har gjort i det här fallet med Slussen – återigen. Du kan väl till nästa möte komma tillbaka och fråga trafikkontoret hur stor vattenståndshöjning tunnelbanan klarar av utan att vi måste göra någon genomgripande förändring av hela systemet? Jag har inte sett någon bedömning av det. Det finns ingen sådan i ärendet. Jag tvivlar på att vi klarar 2,2 meter.

Anförande nr 174

P e r A n k e r s j ö (c): Jag tror att du får gå och titta igen på riksintressena och de lagar som styr vilka riksintressen vi har. Vi har riksintresse för naturresurser och vi har riksintresse för kulturmiljövård. Det är lite olika saker som ligger i olika lagstiftningar. Det är ganska komplicerade lagstiftningar som bland annat är till just för att politiker inte ska kunna upphäva dem. Det tycker inte jag är bra. Du kanske tycker att det är bra, men jag tycker som företrädare i ett kommunalt organ när vi har kommunalt självstyre inte att det är bra.

När det gäller att bygga högt och miljövänligt handlar det inte bara om det tekniska tornet och att det är det som är miljövänligt. Så kan det också vara. Men om man tittar på hur långt byggtekniken har kommit i utvecklingen finns det en del att hämta där också. Det handlar om stadsstrukturen och hur man ritat huset. Man kan bygga lågt i basen och ett torn i kvarteret. Det finns massor av olika lösningar för att komma runt de problem som du redovisar.

Anförande nr 175

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag förstod inte riktigt vad du sade om riksintressena. Det är fastställt av Sveriges riksdag. Det gäller rimligtvis också kulturdelen. Jag har svårt att tro att det skulle ha hanterats på något helt annat sätt. Det är fastställt av nationella politiker därför att lokala och regionala politiker inte ska kunna gå in och ändra på det. Jag tycker att det är alldeles utmärkt. Någonstans måste vi ha en övergripande nationell planering. Det tror jag att du tycker i många andra sammanhang också.

Det är miljöeffektivare att bygga två lägre hus än ett stort. Det kan finnas en massa andra skäl till att vi ska ha höga hus. Men använd inte argumentet att det är miljöeffektivt, för det är det inte!

Anförande nr 176

M a r i a H a n n ä s (v): Per Ankersjö! Vi är ganska många kulturgeografer och samhällsplanerare i det här gänget. Jag tänkte på en sak när det gäller de här 300 000 människorna: Alla behöver inte bo i innerstaden. Dessutom är Stockholm en stad som har kommuner som ligger nära, runt omkring. Ett exempel är Lidingö. Den ligger jättenära. Där kan man också bo om man ska flytta till Stockholm. Det är så himla nära. Man behöver inte bo i Västra City. Vi pratar med våra partikamrater på Lidingö, som ett exempel. Gör det, du också!

Anförande nr 177

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Per Ankersjö! Planer överklagas. Ännu har vi en politisk instansordning för överklagande av planer. Det är en politisk behandling.

Jag vet inte om du misstror regeringen på något sätt. Du sitter här och pratar om kommunalt planmonopol, men det verkar som om du misstror er egen regering.

Jag har bara en fråga till Folkpartiet: Hur sjutton ställer ni er till den mycket kraftiga stadssilhuettförändring som Norra Stationsprojektet kommer att innebära?

Anförande nr 178

P e r A n k e r s j ö (c): Poängen är just att länsstyrelsens antikvarier har tolkningsföreträdare. Som riksintresset för Stockholms innerstad är formulerat är det otroligt mycket godtycke. Läs det! Jag har gjort det. Det är långa texter, men inte speciellt konkreta. Det är just det som är problemet – det är svårt att förutse och det är svårt att säga emot länsstyrelsens antikvarier när de gör sin egen tolkning, vilket de har rätt till.

Det är klart att man kan överklaga. Men ska vi behöva överklaga saker och ting som vi själva har beslutat i vår egen kommun om vår egen stad? Det tycker inte jag. Men det verkar som du tycker det.

Anförande nr 179

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ja, jag tycker att det är väldigt bra med riksintressen som ser just till riksintressen. Det blir en politisk prövning. Om det inte skulle falla dig på läppen kan du alltid överklaga det vidare, så blir det en politisk prövning på högre nivå. Jag tycker att det är en utmärkt ordning.

Anförande nr 180

A b i t D u n d a r (fp): Jag fick en fråga. Om du hade lyssnat på debatten skulle du ha hört att jag gång på gång har sagt att Norra Station är ett område för ny stadsutveckling. Där är det positivt att man bygger blandat, det vill säga med mångfald. Det är positivt för stadsbilden. I det här fallet kan det också vara ett landmärke för entrén till Stockholm från Solna. Man skulle kunna upprätta massor med skäl som är positiva i de nya stadsområdena.

Men när vi diskuterar city ska vi veta att den redan är strukturerad och har sin egen karaktär. Jag menar att det är skillnaden. Man kan inte säga nej till allting där staden Stockholm ska utvecklas. Det kan handla om Djurgården, Västra Kungsholmen och Norra Station – det är utmärkta exempel. Men Västra City är oerhört viktigt.

Anförande nr 181

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det tycks inte som om Folkpartiet är medvetet om att Tors torn är någonting helt annat än den andra höghusbebyggelse som finns utspridd lite här och där i Stockholm. Wennergren Center är 86 meter. Det här är 144 meter, och mycket bredare. Det blir en enorm påverkan även på silhuetten i Stockholms innerstad. Jag undrar om ni verkligen har tagit ställning till detta och om resten av alliansen förstår vad det är som kommer att ske i samband med bygget. Höga hus – ja! Men i den utformning de har i dag är det inte riktigt kul.

Om man ska sammanfatta vad alliansen tycker är det allt ifrån att vi måste ändra sättet att bygga Stockholm på – vi ska tydligen inte fortsätta att bygga bostäder på ett

vettigt sätt – ända fram till respekt för stadens silhuett. Det är mångfasetterat och olika uppfattningar, och det är svårt att veta vad ni tycker.

§ 20 Motion om bandyhall i Stockholm (utl. 2008:219)

Anförande nr 182

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige, åhörare! Jag börjar med att yrka bifall till det gemensamma förslaget från Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänstern. Motionen handlar om en bandyhall. Bandy är en klassisk, gammal svensk idrott. Före ishockeyns genombrott på 50- och 60-talen var det den stora bollsporten på is. Det stora genombrottet för ishockeyn hängde för övrigt ihop med framväxten av ishallar. Det är en av orsakerna till att ishockeyn har blivit en så stor idrott i dag.

Bandyn har haft en pånyttfödelse under de senaste två tre åren, vilket många har uppmärksammat. Det finns två skäl för det. Det ena är bandyhallsexplosionen. Vi har snart passerat tio hallar i Sverige. För två år sedan fanns det bara två. Det hänger delvis ihop med den andra faktorn, nämligen tv-sändningar av bandy. Vi har publiksiffror på ibland uppemot en halv miljon personer för en elitseriematch, vilket jag tycker är makalöst. Bandy har blivit den tredje stora tv-sporten i Sverige.

I och med det här har många unga, barn och deras föräldrar tänt på bandy. Men många av dem ryggar tillbaka när de upptäcker att man bara kan spela bandy i fyra månader per år om man inte har tillgång till en hall. Då kan man förlänga säsongen med åtminstone två månader. Det här har ganska stor betydelse. Om man vill syssla med en sport vill man kunna spela mer än en tredjedel under året.

Det finns tre klubbar som har stor ungdomsverksamhet – Gubbängen, Hammarby och Spånga. De har elitverksamhet och en omfattande ungdomsverksamhet. Men det är brådskande att få till en bandyhall. Vi i Miljöpartiet väckte motionen för knappt två år sedan efter att först ha haft en dialog med de största bandyklubbarna i Stockholm.

Under budgetdebatten i november sade borgarrådet Madeleine Sjöstedt, Folkpartiet, att alliansen var villig att hjälpa till med en bandyhall under vissa förutsättningar. De förutsättningarna var för det första att det fanns ett regionalt samarbete, för det andra att bandyn i Stockholm hade en egen vision om finansiering och för det tredje att det fanns fler ungdomar och i synnerhet fler flickor som spelade bandy.

De här målen har uppfyllts under det senaste halvåret. Det gäller inte minst att det är fler flickor som spelar bandy. Vi tycker att det är glädjande att det förs en konstruktiv dialog mellan majoriteten, Madeleine och bandyklubbarna. Vi tackar för att ni tillsammans med oss och klubbarna jobbar för att vi ska få en bandyhall i Stockholm. Jag utgår från att det kommer att leda till resultat inom två eller allra högst tre år. Vi ser därför med förväntan fram mot kommande rapporter om hur samarbetet med bandyklubbarna konkretiseras, för vi behöver verkligen få en bandyhall i Stockholm.

Anförande nr 183

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Bandyhallfrågan har blivit het, framför allt eftersom Svenska Bandyförbundet kräver en bandyhall för att man framöver ska få delta i elitserien. Jag skulle tycka att det vore väldigt synd om bandyn försvann från Stockholm. Det finns, som vi hörde, ett antal hallar i Sverige

och i den här staden berömmar vi oss ibland över att i olika sammanhang hålla världsklass. Jag läser upp namnen på de metropoler där man nu planerar och projekterar för bandyhallar: Finspång, Ljusdal, Kalix, Vetlanda, Fagersta, Skutskär, Motala och Söderhamn.

Man kan tycka vad man vill om Svenska Bandyförbundets krav, men om alla de här hallarna kommer till stånd får det naturligtvis konsekvenser. En uppenbar sådan konsekvens är att vi kan få en spelarflykt från Stockholm. Bandy spelare vill utvecklas precis som alla andra som håller på med idrott, och utvecklas gör man framför allt genom att ha istid och spela bandy.

Frågan om bandyhall var uppe i budgetdebatten, och jag uppfattade inte att idrottsborgarrådet var så kategoriskt emot som du hade varit tidigare, åtminstone i förrförra budgetdebatten. Precis som Stefan sade hade du ett antal villkor som du tyckte att man skulle leva upp till, bland annat kring regionalt samarbete. Det pekade vi själva på i vårt svar. Dessutom var det en vision om finansieringen och en ökad satsning på ungdomsidrotten och flickbandy.

Jag upplever inte att det där på något sätt är några omöjliga villkor eller krav, och jag är säker på att bandyklubbarna själva inte tycker att dessa villkor på något sätt är orimliga. Vi har i dag en bandy av världsklass i Stockholm, så låt oss samarbeta så att vi även i framtiden har en bandy av världsklass i Stockholm.

Anförande nr 184

B e n g t S a n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag får börja med att erkänna att jag är hammarbyare – en stolt hammarbyare. En annan insikt som svaret i den här frågan ger är att man inte har varit på bandy, i alla fall inte utomhus. Man kan bara tänka sig situationen att de hade spelat en finalmatch i dag. När det är 20 grader kallt tar det ungefär en kvart så försvinner underdelen av kroppen. När matchen är slut är man fullständigt genomfrusen. De flesta går hem.

Jag tycker att det är lite märkligt att 2010 stå och diskutera behovet av, eller rättare sagt, om det finns möjlighet att ha en inomhushall när vi har ett elitlag som har varit i fyra VM-finaler av de fem sista. Det är en märklig uppfattning. Hade vi sagt samma sak om hockey, att vi fortfarande kan ha utomhusrinkar i Stockholm, hade vi inte haft något elitlag.

Träningsläget för Hammarbylaget är att man får åka till Västerås för att träna. Ett av Sveriges bästa lag får alltså åka till Västerås för att träna. Jag tycker att det är skamligt.

Den andra saken är att säsongens längd från säsongen 2013 kommer att förlängas så pass att det kräver en is som funkar för elitspel. Det klarar man inte utan en hall.

Jag yrkar därför bifall till denna självklara motion.

Anförande nr 185

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktige! I mellandagarna stoppade Vänersborg sina utbetalningar till den nya bandyhallen. Då kostade den 276 miljoner

kronor. Den var budgeterad till 170 miljoner, och räkningarna öste in på kommunkontoret. De vet fortfarande inte var det kommer att stanna. Taket rasade in häromdagen med en massa snö. Lilla Paris har stora problem.

Min hemort Lidköping där jag faktiskt har tillbringat hela min ungdom med att titta på bandy – jag är alltså mycket bekant med detta – har byggt en ny hall som man inte heller vet vad den kommer att kosta i framtiden.

Man kan konstatera att en bandyhall, åtminstone om man bygger en sådan som i Vänersborg som är en billighetsvariant, är en kostnad på fyra fullstora idrottshallar. Vet ni hur svårt det är att bygga en idrottshall i Stockholm? Det är kolossalt svårt. Man kan förstås tänka att vi vill göra det ändå eftersom det här är en klassisk svensk idrott, som Miljöpartiet säger. Men ni glömde att tillägga ”manlig”, för det är nämligen det det är.

Bandy är en extremt mansdominerad idrott i Stockholm, vilket faktiskt är något av ett problem. Trots detta är det bara 2 procent av alla mellanstadieungdomar – killar – som spelar bandy. Flickorna är en handfull. De har tydligen blivit fler, och det är jätteroligt, men de är fortfarande mycket få. Samtidigt är behoven inom idrotten oändliga, framför allt inom de stora idrotterna som står och knackar på oavbrutet för att få fullstora hallar.

Prioriteringen i Stockholm är att se till att många ungdomar kan få en möjlighet att röra på sig. Det handlar om flickor, det handlar om att det ska ske energieffektivt, och det handlar om att de som inte rör på sig ska kunna få någonstans att vara. Detta måste vara det som prioriteras. Jag är oerhört förvånad över framför allt Miljöpartiets inställning i den här frågan. Det finns få saker som kräver så mycket energi som att driva en bandyhall, och det är det enda förslag man har i sin budget vad gäller konkreta insatser för idrotten – en bandyhall.

Självklart ska vi hjälpa till att bygga en bandyhall om det är så att bandyn själv kan få ett regionalt samarbete om detta och man kan få in egna pengar och snurr på att flickorna blir mer aktiva och så vidare, men att i dagsläget säga ja till att nästa år ta hela årets idrottsbudget för investeringar, som nu är större än den någonsin var under vänsterperiodens maktutövning, och lägga den i en bandyhall vore inte försvarbart. Det vore inte försvarbart ur energisynpunkt. Det vore inte försvarbart ur jämställdhetssynpunkt. Det vore inte försvarbart ur aspekten att så många som möjligt ska röra på sig.

Bandy är en mycket liten idrott i Stockholms stad. Den kan möjligen bli större, och då ska vi svara upp mot det, men det kan inte vara så att vi ska bygga projekt i trehundramiljonersklassen för att se till att fler blir aktiva inom en viss idrott när vi har massor med idrotter där ungdomarna står och knackar på oavbrutet för att komma in och få del av våra resurser.

Jag ska delta i det här arbetet, konstruktivt och positivt, men vi kan inte säga ja till detta i dag.

Anförande nr 186

S t e f a n N i l s s o n (mp): Madeleine, jag vet inte riktigt om du inte har läst på eller vad det är, men en bandyhall sparar energi. Det är ganska logiskt att den gör det, för det är ganska komplicerat att behålla kyla. Det går åt mycket mer energi att kyla en öppen isyta jämfört med om man bygger in isytan med tak och väggar. Då är det lättare att behålla kylan, och det går åt mindre energi. Därför är det bra för miljön med en bandyhall.

Jag hoppas att de fyra villkor du nämnde i november fortfarande gäller och att alliansen är villig att bidra till att det blir en bandyhall om de här fyra villkoren uppfylls: fler ungdomar, fler flickor, ett samarbete i bandyregionen och idéer om finansiering. De har nu kommit med en utredning där de har samarbete och finansiering. Bandy har också ökat, även flickbandyn.

Jag ser därför fram emot att vi får en bandyhall här inom ett par tre år.

Anförande nr 187

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Miljöpartiet hävdar att det är effektiv resursanvändning och bra ur klimatsynpunkt att ha en bandyhall. Det är ni ganska ensamma om. Det finns ingen som styrker er i detta. Jag har naturligtvis ställt denna fråga till idrottsförvaltningen, och de säger att det inte är sant.

Jag kan konstatera att de bandytor vi hade förra året utnyttjades till 62 procent. Ändå tycker ni att vi ska bygga en bandyhall. Om man jämför det med hur det ser ut i våra sporthallar som används till 110 procent är detta inte en vettig prioritering i Stockholms stad just nu. Men kommer det andra pengar så visst ska vi titta på det.

Anförande nr 188

J a r i V i s s h e d (s): Jag har inte hört siffran 300 miljoner när det gäller en bandyhall. Jag tror inte att klubbarna själva har siktat på att det ska ligga där. Vi vet ju inte riktigt hur visionen för finansiering ser ut. Ändå är det så att om bandyn nu utnyttjar planerna till 62 procent behöver de inte stå outnyttjade resten av tiden. Jag är ganska säker på att en ishall går att använda till andra idrottsliga ändamål. Det finns till exempel konkurrens om de hockeyrinkar som finns i dag.

Men jag tror att det kan bli med bandyn som med hockeyn, att tjejer börjar spela. De kommer likaväl att börja spela bandy, och då är det klart att det måste finnas möjligheter till det. Om det finns möjligheter att spela bandy tror jag faktiskt att det leder till att fler flickor börjar spela bandy.

Anförande nr 189

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Vad en hall skulle komma att kosta vet vi naturligtvis inte. Vi kan bara titta på de hallar som har byggts i närtid. I Vänersborg är det 276 miljoner, och man vet inte var det kommer att sluta. Lidköping hade en budget på 180 miljoner, och man vet inte heller var den kommer att sluta. Det är uppe på över 200 miljoner nu.

Man vet alltså inte. Man kan bara titta på de hallar som har byggts ganska nära i tiden. Vi vet också att det alltid är dyrare i Stockholm än någon annanstans.

Jari Visshed säger att man kan använda isen till annat när den inte används för bandy. Men problemet är ju att om man går ut och frågar de ungdomar som inte rör på sig, till exempel alla de flickor som vi i dag inte når, så önskar de sig inte bandy. De önskar sig aerobicshallar, och det har vi inte råd att bygga. Med de pengar som en bandyhall skulle kosta skulle vi kunna bygga fyra fullstora idrottshallar. Fundera över hur många fullstora idrottshallar vi har byggt under senare år så förstår du att detta är en jätteinvestering.

Anförande nr 190

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande! Behovet av en inomhusbandyhall är brådskande och måste åtgärdas. Som ansvarigt borgarråd påpekade har det byggts många inomhusbandyhallar den senaste tiden runt om i landet. Svenska Bandyförbundet kräver att bandymatcher spelas inomhus från och med säsongen 2012.

Då undrar jag vad idrottsborgarrådet har för förslag till Stockholms enda elitserielag. Var ska de spela sina hemmamatcher, Madeleine Sjöstedt? Tror du att de med din politik kommer att kunna fortsätta sin verksamhet?

Bandysporten må vara en liten sport i jämförelse med andra sporter, men det är likväl en klassisk vintersport i Sverige. Sporten måste ges samma möjligheter och förutsättningar som andra sporter. Det var inte så länge sedan vi fattade beslut i den här fullmäktigesalen om att starta igång bygget av en gigantisk fotbollsanläggning söder om Globen. Jag tycker att det är diskriminerande att man inte behandlar olika sporter likvärdigt. Vissa sporter får finna sina egna lösningar, medan staden går in och pumpar in miljarder till andra.

Dessutom är investeringen i en inomhusbandyhall en investering för miljön, eftersom driften blir lägre inomhus. Det är också väldigt märkligt att Folkpartiet använder de konstigaste argument varför de, i det här fallet, inte vill bygga en bandyhall. Det är miljöskäl, jämställdhetsskäl och så vidare. Ni har inte direkt gjort er kända för att komma med radikala förslag i den här fullmäktigesalen när det gäller miljön, och det är väldigt konstigt att ni åberopar jämställdhetsskäl och påstår att bandyn skulle vara en klassisk herrsport. De flesta sporter som i dag utövas av både tjejer och killar har från början varit typiska kill- eller herridrotter. Bandyn har samma förutsättningar att så småningom bli en tjejidrott. Det är bara att ge dem samma förutsättningar så kommer det att lösa sig så småningom.

Anförande nr 191

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Som kvinna, om jag får vara lite personlig, kan jag inte förstå hur ni kan strunta i de enormt många unga flickor framför allt i våra invandrartäta förorter som inte rör på sig. Varför kan man inte lyssna på vad de säger? De säger att de vill dansa, gå på simhall och hålla på med aerobics. Men då säger Mehdi och Miljöpartiet att nej, de ska hålla på med bandy.

Varför kan man inte lyssna på vad de vill? Jag förstår inte det, och jag fattar inte att era två partier som både vill vara miljövänliga och feministinriktade och se på kvinnors rättigheter inte tar emot argumenten i den här frågan. Jag förstår det bara inte. Jag är ledsen, men mitt förstånd räcker inte längre än så.

Du kan inte anklaga mig för att inte ta fajten för miljön. Jag blev för två timmar sedan utskälld för att jag inte vill sätta på värmen på Stadshagens IP. Det om något är väl en fajt för miljön.

Anförande nr 192

M e h d i O g u z s o y (v): Att du, Madeleine Sjöstedt, inte värmer upp Stadshagens IP så att damfotbollen kan ha en rimlig chans att träna vintertid är inte av miljöskäl – det är för att du inte har pengar till driften. Det handlar om det. Rätt ska vara rätt.

Jag har inte sagt att tjejer ska utöva bandy. Tjejer ska ha möjlighet att utöva vilken sport som helst. När det gäller folkhälsoaspekten har Vänsterpartiet gått i bräsch för att lyfta upp frågan att idrott och folkhälsa hör ihop och hur viktigt det är att nå de grupper som inte utövar fysisk aktivitet. Vi införde gratis bad för barn och ungdomar. Det avskaffade din majoritet när ni kom till makten.

Rätt ska vara rätt, Madeleine Sjöstedt. Jag tycker att dina argument är ihåliga och svaga även i det här ärendet.

Anförande nr 193

B a r r y A n d e r s s o n (s): Jag tycker att det är trist när borgarrådet sätter annan idrott mot bandyn. Vi har hört argumenten om varför man vill ha en bandyhall, och borgarrådet svarade aldrig på Mehdis fråga om vad som händer 2012. Ska vi avstå bandyn i landets största bandydistrikt i de högsta serierna? Det tycker jag att man ska fråga sig.

Jag frågar mig också var Moderaterna står i den här frågan. Är man lika kategoriskt emot där med?

Jag tror att om man bygger en bandyhall, vilket vi tycker att man ska göra, måste man göra det på en ny isyta. Det tror jag man behöver, och jag tror också att borgarrådet vet att man behöver nya isytor. Då finns det ny teknik som man kan använda för att bygga en bandyhall. Man kan bygga en bandyhall, och sedan kan man bygga in två träningsplaner för ishockey med ny teknik som innebär att man hissar upp sargerna i taket och så där. Då möjliggör man också för hockeylagen som i dag tränar till exempel på Hovet – en publik arena som tar 8 000 åskådare. Det är nu en träningsanläggning för de två stora hockeylagen. Jag tycker att det är slöseri med de resurserna, så jag tycker att man ska tänka på det om det nu kommer.

Jag kan inte de här siffrorna som borgarrådet hänvisar till, att det är så och så många som gör det här. Det är klart att det är en tappad generation. Ungdomarna i den här staden kan snart inte åka grillor. Det är ju förtvivlat dåligt. Man skäms nästan som idrottspolitiker, oavsett vilka som har varit vid makten. Vi kanske inte heller har varit

speciellt bra, men då måste vi ta tag i det här och visa att bandy är en kommande sport. Tittar man på publika arrangemang ser man ju att bandyn slår både basket och innebandy, så den är inte helt död.

Jag är helt övertygad om att om vi skulle få en bandyhall så skulle intresset öka, både på tjej- och killsidan. Det är jag fullkomligt övertygad om. Det fördes samma resonemang på 60-talet när hockeyn kom inomhus. Det var också onödigt. Det fanns bakåtsträvare då med som tyckte att det var fullkomligt meningslöst. Men vem skulle i dag vilja gå ut och ställa sig och titta på ishockey i minus 15-20 grader? Då skulle det också vara en liten sport i dag.

Det här ska ske för sporten, och som sagt var: Vad händer 2012, Madeleine Sjöstedt? Vad kommer du att säga då, och vad säger Moderata samlingspartiet i idrottsnämnden? Det är jag väldigt nyfiken på att höra.

Bifall till motionen!

Anförande nr 194

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Jag har för länge sedan begripit att sakargument inte alls står sig mot särintressena i den här frågan, men jag gör ett nytt försök.

Bandyn utnyttjar inte de tider som redan finns i Stockholm. Det står tomma tider på bandyytorna. Ishockeyn utnyttjar inte de tider man har. Vi har en halvtom idrottshall i Husby. Varför skulle vi bygga nya ishockeyytor trots att vi har ytor som inte utnyttjas? Det är möjligt att man tycker att man har otroligt mycket pengar som måste plöjas ned i detta. Jag och majoriteten gör dock en annan prioritering. Vi försöker se till att de många kan få utnyttja de pengar vi har.

Sedan vill jag också uttrycka min förvåning över att Socialdemokraterna tycker att det bara handlar om att gå och beställa saker från Stockholms stad. Är det så att man inte vill spela bandy utomhus så ska man slippa göra det, och man går till skattebetalarna och säger att nu får ni lov att betala detta. Det är inte en syn som jag delar. Jag tycker att bandyn måste delta i det här arbetet och ser fram emot att de kommer att göra det. Jag kommer att träffa dem och prata med dem om detta.

Anförande nr 195

Barry Anderson (s): Jag märker att jag inte fick svar på min och Mehdis fråga: Vad händer 2012? Vad är ditt besked till Hammarby och de andra storklubbarna här? Är bandyn slut i Stockholm, eller ska vi lägga matcherna i Västerås eller Uppsala? Och om det nu är som du säger, Madeleine Sjöstedt, varför måste de åka till Västerås och Uppsala för att träna, om det nu står tomt på isytorna här? Jag kan inte gå emot dig, för jag vet inte om siffrorna är riktiga, men det visar väl ändå att det finns ett behov. Om det fanns massor av istider här i Stockholm skulle man väl inte åka till Västerås och Uppsala och träna?

Vad gäller träningstiderna som du talar om menar du alltså att du tycker att det är bra att upplåta Hovet, en publik arena, till två hockeylag som tränar, både juniorer och a-lag. Det tycker du är en bra politik, och det förvånar mig.

Anförande nr 196

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Du ska få ett kort svar, Barry. Du efterlyste var Moderata samlingspartiet står i den här frågan. Det är mycket enkelt: Vi i alliansen står enade även i den här frågan.

Det är mycket viktigt att vi hushållar med våra skatteresurser. Det är mycket viktigt att vi lyssnar på medborgarna och de unga när de talar om vad de vill ha fram. Det här är en så pass stor kostnad som inte riktigt är överblickbar, och vi ser hur det har gått. Precis som borgarrådet tidigare har sagt ser vi vad som händer med investeringarna i de här kommunerna ute i landet – kommuner som dessutom är nettomottagare i det skattebidragssystem som ni ligger bakom, vilket de facto innebär att det är vi stockholmare som i många stycken har betalat deras bandyhallar.

Vi skulle gärna vilja bygga, men vi måste också se till helheten och de behov som finns inom många andra områden. Det här kan man naturligtvis hårdra. Man skulle kunna ta fram mängder av idrotter som vill ha hallar. Jag har själv blivit kontaktad av exempelvis gymnastiken. De är också ute efter en hall. Det är många som vill ha, men vi måste vara realistiska och se vad vi gör med våra skattepengar. Det är ett klart budskap.

Anförande nr 197

B a r r y A n d e r s s o n (s): Tack, Anders, för svaret! Jag har respekt för det. Det var bra att jag fick ett svar. Men då måste ert besked till Stockholmsbandyn från både Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet vara att 2012 är bandyn slut i landets största bandydistrikt vad gäller spel på elitnivå. Det måste bli kontentan av svaret.

Jag tror inte att Bandy sverige tycker att det är ett bra beslut. Det är bara att beklaga, tyvärr.

Anförande nr 198

S t e f a n N i l s s o n (mp): En del saker som sägs här behöver bemötas. Det är helt klart. För det första: När det gäller exemplen i Vänersborg och Lidköping talar vi om stora hallar med stor publikkapacitet – upp emot 4 000-5 000 personer. Vad vi pratar om i det här fallet är framför allt en träningsanläggning för att kunna förlänga träningsäsongen för ungdomarna och även eliten. Framför allt gäller det ungdomarna; det är det som är huvudskälet till att vi behöver en sport som heter bandy.

Bandy är bra på det viset att det är få skador. Det är en perfekt sport för tjejer. Det finns en annan sport på is – ishockey – som passar för en del, men för väldigt många passar hockey inte alls eftersom det är väldigt mycket konfrontationer och tacklingar. För lite mindre personer som till exempel jag själv passar bandy väldigt bra.

När det gäller överskott på träningstider förstår jag det inte riktigt. Madeleine brukar hävda detta. Men ta till exempel Hammarby. Hammarby Bandy har brist på träningstider. De har haft ett tillskott på ungefär 100 barn bara i år, varav över 40 är flickor. Jag tycker att det är en ganska makalös ökning bara på ett enda år. De har alltså brist på träningstider.

Det är du säger egentligen, om vi tar de två andra stora bandyklubbarna, Gubbängen och Spånga, är att barn i till exempel Gubbängen ska åka till Spånga, träna klockan tio på kvällen och sedan åka hem och komma hem kvart i tolv på natten. Jag tror inte att det är så många föräldrar som skulle vilja att deras barn skulle åka någon mil vid den tiden och sedan tillbaka. Man kan laborera med siffror på olika sätt, men det stämmer helt enkelt inte att det är ett sådant stort överskott om man ser på den faktiska verkligheten. Det är dribbel med siffror som inte stämmer med verkligheten, helt enkelt.

Vad vi pratar om här är snarare om bandyn ska få den blomstring som den har fått i olika delar av landet och som är på gång här. En bandyhall finns för att man ska kunna träna längre tid. Det är därför vi behöver en bandyhall, inte för att spela elitmatcher. Vad vi kommer att få se om vi säger nej till en bandyhall är att bandyn tynar bort som sport i Stockholm, medan den blomstrar i övriga landet. Jag hoppas att ni får till den här dialogen med bandyklubbarna som du säger, och sedan ska det bli intressant att se vad den utmynnar i. Det här är viktigt!

Anförande nr 199

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag förstår att siffror i den här diskussionen känns väldigt besvärande, men jag vill ändå ta upp en ny siffra apropå att bandyn fått 100 nya ungdomar, vilket är väldigt tacksamt, och att man vill att bandyn ska blomstra och att man därför ska bygga en hall som kostar 200-300 miljoner.

Brommagymnasterna har en kö på, tror jag, mellan 500 och 1 000 flickor som köar för att få gympa tillsammans med Brommagymnasterna. De kan inte ta emot dem, för vi har inte hallar att erbjuda dessa flickor. De finns där. De står i kö och vill inget annat än att börja gympa med Brommagymnasterna.

För mig känns det faktiskt mer prioriterat att se till dem som har ett tryck, ett intresse och ett stöd än till dem som möjligen skulle kunna få en blomstring. Jag tycker att det är oerhört märkligt att denna mansidrott ställs mot alla de flickidrotter där vi har jättestora intressen.

Jag bara undrar: Hur många hallar vill Miljöpartiet ha i Stockholm egentligen om man inte ska åka? Och en träningsanläggning motsvarar inte de krav som Svenska Bandyförbundet har. Det var ju ursprungssaken – att de krävde en hall för matcher, inte för träning.

Anförande nr 200

S t e f a n N i l s s o n (mp): Två saker: När det gäller kostnaderna går det att få en bandyhall för alltifrån 50-60 miljoner och uppåt. Vill man ha en fin hall med stor publikkapacitet för att kunna visa elitmatcher på tv, då bygger man som i Vänersborg och Villa. Men det är inte det vi talar om här.

Det kommer att komma ett formellt krav från Svenska Bandyförbundet som innebär tillgång till en anläggning. Det räcker med att det är en träningsanläggning; man behöver inte spela matcherna där.

Återigen: Detta handlar om ungdomsidrotten, det handlar om *en* hall i hela Stockholm, och det handlar om att vi behöver ha en sådan hall inom ett par år för att ta till vara det intresse som har väckts genom alla tv-sändningar, VM-guld med mera. Vill vi att det stora intresse som Hammarby har erfårit det senaste året ska finnas kvar?

Den här sporten har också en roll att fylla på det smörgåsbord av olika idrotter som finns.

Anförande nr 201

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag känner mig nödgad att bemöta Madeleine Sjöstedts argument om varför byggandet av en ny bandyhall inte var prioriterat eftersom det fanns mer akuta behov som först måste åtgärdas. Bland annat nämnde hon att flickor, ur ett jämställdhetsperspektiv, efterfrågar till exempel simhallar där de kan simma, träna och motionera.

För sju år sedan fattade den här församlingen efter en motion av min partikamrat Maria Hannäs ett beslut om att man skulle bygga en badanläggning i Skarpnäck. Idrottsförvaltningen fick i uppdrag i att göra en förstudie, och de kom också med ett förslag. När detta behandlades av högeralliansen hävdade de att det inte fanns pengar till att bygga en badanläggning i Skarpnäck men att de skulle försöka få tag i en privat finansiär som skulle bygga, och så skulle idrottsnämnden i sin tur hyra av dem.

Än så länge har vi inte sett några som helst förslag, Madeleine Sjöstedt, om att man ska bygga en badanläggning i Skarpnäck med hjälp av privata finansiärer. Jag undrar när det kommer. Dina argument håller inte. Du har inte pengar att investera i de behov som i dag finns i Stockholm vad gäller diverse sporter, och då försöker du glida från ansvaret genom att ställa dem mot varandra. Jag tycker inte att det är sjyst. Jag tycker att du ska vara ärlig. Din attityd och den politik som du står för och driver i Stockholm i dag är tyvärr allmänt idrottsfientlig.

Anförande nr 202

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det får medborgarna bedöma själva. Om det är så att spendera pengar är det yppersta beviset på hur duktig man är – så är det i Vänsterpartiets värld men inte i min – slår jag ändå dig, för så mycket som vi i alliansen lägger på investeringar har ni aldrig gjort.

Anförande nr 203

M e h d i O g u z s o y (v): Jag tror inte att jag behöver skryta och köra någon pajkastningsdebatt här, men de investeringar som vi gjorde i byggandet av hallar, konstgräsplaner och upprustningar av befintliga hallar är välkända, så jag behöver inte nämna några siffror och jämföra dem med dina.

Men faktum kvarstår: Du har inga som helst pengar för att tillgodose de akuta behov som i dag finns och som måste åtgärdas. Du har ännu inte sagt vad du tänker svara Stockholmsdistriktets enda bandylag i elitserien var de ska spela sina hemmamatcher när det här kravet från Svenska Bandyförbundet om att matcher måste spelas i inomhushallar kommer. Du har ännu inte svarat på våra frågor. Jag vore tacksam om du åtminstone kunde anstränga dig och göra det.

Anförande nr 204

J a r i V i s s h e d (s): Det är knappt man törs ställa fler frågor till alliansen. Det är så kategoriska svar man får hela tiden. Jag hade tänkt fråga om Kristdemokraterna fortfarande står för sitt vallöfte om att det skulle bli en bandyhall här i staden. Men ni kan passa i den frågan.

Det finns ett konkret problem här så till vida att Svenska Bandyförbundet ställer det här kravet. Så som det ser ut nu blir det en död hand över bandyn. Vi kommer inte att kunna behålla de bästa spelarna här helt enkelt, därför att de vill utvecklas. De vill fortfarande vara med och spöa ryssarna, och har man inte de möjligheterna i Stockholm stannar man naturligtvis inte här utan åker till de orter där det finns hall och där man kan utvecklas som spelare.

Det måste man också kunna svara på. Hur ska vi hantera det? Är Stockholm slut som bandystad? Är det så vi ska tolka det här?

Sedan måste jag fråga: Vad är jämlikt inom idrott och sport? Vad är det som är manligt med bandy? Vad är kvinnligt i att rida på hästar? Vad är det i sporten som är manligt eller kvinnligt? Jag har väldigt svårt för att tänka i de banorna. Jag tycker att det är jättekul att allt fler går över de så kallade traditionella gränserna och prövar. Jag kommer ihåg när kvinnor inte kunde springa över ett antal tusen meter. Nu springer de maraton och allting. Det är väl en jättetrevlig utveckling.

Jag känner mig väldigt betryckt över att dagens sammanträde har varit så kategoriskt. Vi har pekat på ett antal vägar också i vårt svar som bygger lite grann på de tankar som Stockholms idrottsförbund har, det vill säga att de här lite mindre sporterna kanske inte ska byggas upp i varenda kommun i Stockholms län, utan att man faktiskt kan söka regionala samarbeten och ordna finansiering på andra sätt. Jag tycker inte att det finns någon anledning att vara så kategorisk. Låt oss titta på vad vi kan få upp och försöka lösa bandyns situation här i Stockholms län.

Anförande nr 205

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jari, vi ser fortfarande gärna en bandyhall i Stockholm, men vi inser också att man inte kan få allt på en gång. Den plan som finns är naturligtvis att så fort det ges möjlighet att bygga en bandyhall så ska det göras.

Det är dock det här med de regionala lösningarna som du själv nu nämner. För ett antal år sedan var man ute efter en hall för konståkning, och det fanns långtgående planer mellan olika kommuner. Men det stupar alltid på att det är Stockholm som ska ta största stöten. När det kommer till kritan vill inte de andra kommunerna vara med.

Arbetet med att försöka lösa den här frågan regionalt måste alltså fortsätta. Det kan inte vara så att Stockholm ska klara alltifrån skytte till bandyhallar och allt däremellan. Små kommuner kan göra satsningar på enstaka hallar eller annat, men vi ska liksom klara allt. Det gör det lite svårare. Men vår målsättning är fortfarande att vi ska få en bandyhall här i Stockholmsregionen.

Anförande nr 206

J a r i V i s s h e d (s): Det var trevligt att äntligen få höra någon från alliansen som inte var så fruktansvärt kategorisk.

Anförande nr 207

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag tycker att det är väldigt bra att ge raka besked, och det som finns i det här ärendet är att vi kräver ett regionalt samarbete och att bandyn förbättrar sig på vissa punkter om man ska kräva en hall. Gör man det ska vi naturligtvis träffas och prata igenom om det är möjligt att nå detta.

Jari ställde frågan vad som är manligt med bandy. Det är en relevant fråga. Jag skulle vilja svara på den frågan och säga att det är publiken, utövarna, önskemålen, intressenterna och debattörerna i frågan.

Anförande nr 208

J a r i V i s s h e d (s): Vi har ju sett många exempel på idrotter som tidigare har varit typiskt manliga som sedan har blivit kvinnliga. Det gäller allt från brottning till boxning, så varför skulle inte den utvecklingen kunna ske i bandyn? Det är väl det som är jämlikhet.

Anförande nr 209

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! I avvaktan på att Madeleine Sjöstedt tillsammans med övriga kommuner ska hitta en lösning vad gäller byggandet av en bandyhall vill jag fortfarande ställa samma fråga till henne: Tycker du att Hammarby Bandy ska flytta sin verksamhet eftersom du inte låter tillmötesgå deras krav och Svenska Bandyförbundets krav på att spelet måste äga rum inomhus från säsongen 2012?

Jag vill fortfarande ställa den frågan, och jag hoppas att du kan anstränga dig och åtminstone svara mig. Tycker du att de ska flytta sin verksamhet eftersom du som ansvarigt borgarråd inte kan se till att de får en bandyhall när kravet ska bli verklighet 2012?

Anförande nr 210

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag tycker naturligtvis inte att de ska flytta från Stockholm, men frågan är: Vad tycker du? Ni föreslår ju en träningsanläggning, och den lär knappast tillfredsställa de krav som finns. Vilka andra idrotter tycker ni ska komma och säga att får vi inte vad vi vill så flyttar vi härifrån?

Jag vill peka på den kö som Brommagymnasterna har. 500-1 000 flickor köar för att gympa. Det är också ett problem som är värt att ta på allvar, tycker jag. Jag är jåkligt förvånad över att det bara är jag som verkar göra det.

Anförande nr 211

M e h d i O g u z s o y (v): Det är sorgligt, Madeleine Sjöstedt. När du inte kan svara för din egen politik går du till angrepp mot våra förslag. I vårt förslag i ärendet står det klart och tydligt om en bandyhall med träningsmöjligheter och publikkapaci-

tet så att man också kan spela matcher. Om du läser ärendet noga kommer du att se att exakt så står det: De kan genomföra matcher också.

Om jag tolkar dig rätt är det fritt fram för Hammarby att söka sig till en annan ort eftersom de inte, med den här nya majoriteten, kommer att få en bandyhall till 2012.

Anförande nr 212

B e n g t S a n d b e r g (s): Jag måste bara fråga borgarrådet, för jag förstår inte hur man kan vara borgarråd för idrotten och vara så idrottsfientlig att man gör hela hallfrågan till en jämställdhetsfråga. Vad i herrans namn är det för diskussion? Är det mer kvinnligt och feministiskt att spela bandy utomhus än inomhus? Hur fan går det till? Ursäkta mig, men det vill jag gärna ha svar på.

Är det mer feministiskt att spela utomhus? Främjar det jämställdheten mer att spela utomhus än inomhus? Hur går det till? Förklara det för mig så ställer jag upp på den förklaringen!

Anförande nr 213

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag försöker bara lyfta fram den mycket enkla synpunkten, som jag faktiskt trodde att alla i den här fullmäktigesalen delade, att det är viktigt att våra investeringar går till både flickor och pojkar. Uppenbarligen tycker inte alla att det är lika viktigt som jag gör. Det beklagar jag oerhört djupt, men jag måste i mitt värv, i mitt dagliga arbete, göra prioriteringar mellan mäns idrott och unga flickors idrott. Det är faktiskt det det handlar om här, och då blir min prioritering klar.

Men jag inbjuder bandyn att komma och presentera sina förslag. De är mycket välkomna. Att det bara är alliansen som engagerar sig i en jämställd idrott och flickors idrottande beklagar jag.

§ 21 Motion om inrättande av Stockholms regnbågspris (utl. 2009:17)

Anförande nr 214

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Det här är kvällens sista motion. Är ni trötta? Är ni kalla?

Det var inte länge sedan hbt-personer i Sverige och Stockholm smög runt i väldigt slutna sällskap när de träffade sina partners eller umgicks. Det var inte så länge sedan homosexualitet sågs som en sjukdom. Det togs bort 1979 av Socialstyrelsen. Det kan vara värt att veta. Det är över 30 år sedan Christer Lindarw och After Dark fick mina böggompisar att komma ut ur garderoben. Ni kanske också hade kompisar som kom ut då.

Det är genom den här typen av personligt mod och starka lobbyrörelser som RFSL som vi har kommit dit vi har kommit i dag – ganska långt om vi jämför med länderna på andra sidan Östersjön och många andra länder i Europa, speciellt Östeuropa.

Därför var jag kanske lite naiv när jag skrev den här motionen. Jag trodde nämligen att vi tillsammans kunde sätta oss ned och besluta att det vore superbra om Stockholm kunde inrätta ett pris till någon som gjort någonting bra i den här frågan. Jag är därför lite förvånad över er lite tillbakalutade hållning, Sten. Jag tycker faktiskt att ni skulle ha gjort en liten våg.

Den här motionen gick på remiss till RFSL, och tydligen hamnade den på RFSL Riks och inte i Stockholm. Jag ska läsa upp svaret från Stockholm om en stund.

Man kan se det så att Kalle och Juan och Bea och Ulla ska kunna gå rakt fram på våra gator och andas med lätta andetag och veta att de är som vilka andra medborgare som helst i den här staden och inte i något sammanhang utsätts för våld, trakasserier och glåpord. Men riktigt så är det inte i Stockholm i dag. Mänskliga rättigheter, demokrati och ett samhälle grundat på tesen om alla människors lika värde har vi slagits för i ungefär 100 år, och vi måste slåss för det varje dag och inte ta det för givet. Sverigedemokraterna som är på väg in i allt för många kommunfullmäktige hade en partisekreterare, Björn Söder, som säger så här: Man kan jämföra homosexualitet med pedofili.

Så säger ett parti som kanske är på väg in i den här salen. Därför måste man höja den här frågan hela tiden.

Det är därför vi här tillsammans i kväll så självklart skulle kunna rösta igenom den här motionen som någonting vi kan göra tillsammans – vi i Stockholm som har vårt S:t Julian-pris, Ung chef-pris och Nelson Mandela-pris. Vi skulle kunna göra det här i samverkan med RFSL, och jag ska läsa vad de säger.

Alf Kronvall som är ordförande i RFSL Stockholm har skickat det här till oss: Jag fick ditt meddelande vidarebefordrat från Sören Juvas. Vi beklagar att vi inte tidigare har hört av oss. Att vårt remissvar uteblev beror på att RFSL och RFSL Stockholm är separata organisationer. Mot bakgrund av detta ser vi positivt på inrättandet av ett regnbågspris från Stockholms stads sida. Vi anser att jämförelsen med S:t Julianpris-

et eller priset Ung chef är adekvat och pricksäkert. Att staden bidrar till hbt-personers rättigheter genom att stötta RFSL:s arbete samt Stockholm Pride är en sak vi värdesätter stort, men att dessa kostnader skulle sätta stopp för möjligheten att inrätta ett regnbågspris anser vi inte vara korrekt. Att alls diskutera Stockholms stadsteaters medverkan i projektet tycks tveksamt, och vi förutsätter att detta skett under institutionens reglerade verksamhet utifrån en given budget. Vi ser det som en stor möjlighet att synliggöra frågor som rör hbt-personer samt synliggöra individuella prestationer om det inrättas ett regnbågspris. Att föredra är om en arbetsgrupp därefter upprättas i likhet med ovan nämnda pris, då priset kommer att få sin bästa utformning om det sker i samarbete med relevanta organisationer, till exempel RFSL Stockholm.

Min tid är slut, så jag återkommer.

Anförande nr 215

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Ordförande, ledamöter! Du har alldeles rätt, Karin Rågsjö, när du säger att vi har kommit långt de senaste 30 åren. Men tyvärr är det fortfarande behövligt att arbeta med frågor som rör bemötande och diskriminering av hbt-personer.

Du föreslår att vi ska inrätta ett kommunalt regnbågspris som ska delas ut under Prideveckan. Jag delar helt din uppfattning att det är viktigt att vi arbetar med hbt-frågor och att det är djupt olyckligt att människor i vårt samhälle fortfarande riskerar att utsättas för hot, trakasserier och våld på grund av sin sexuella läggning. Det är viktigt att det uppmärksammas, men jag tror inte att Stockholms stad är bäst på att axla den här uppgiften.

Jag tror att Stockholms stad ska ägna sig åt det som är vår kärnuppgift och det vi är bra på. Vi gör mer nytta genom att stödja Pridefestivalen och stödja organisationer som arbetar med de här frågorna, genom att fortsätta med det viktiga värdegrundsarbetet och med det antidiskrimineringsarbete som pågår och som måste ramla ned och genomsyra all verksamhet i Stockholms stad, bland annat skolor och ungdomsmottagningar som arbetar med sex och samlevnadsfrågor och med undervisning kring detta.

Det finns andra organisationer och andra aktörer som är mycket bättre lämpade än Stockholms stad att initiera och administrera ett sådant här pris, och då tänker jag, precis som du refererade till, på RFSL och på gayrörelsen. De har mycket större förutsättningar än vad staden har att ta fram värdiga pristagare och att plocka fram relevanta priser att dela ut. Låt dem sköta detta så kan vi koncentrera oss på vårt arbete med värdegrunden, att arbeta med hbt-frågor och göra dem synliga i staden så att de genomsyrar alla våra verksamheter.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 216

K a r i n R å g s j ö (v): Man skulle kunna diskutera så runt alla de priser vi delar ut i Stockholm i så fall. Varför ska vi sköta det? Det finns ju andra som är mycket bättre på det här.

Stockholm är Sveriges största stad, och jag tycker att det är självklart att vi i det här sammanhanget bör lyssna på RFSL som tyvärr inte hade fått in remissen till sitt kontor på ett korrekt sätt eller hade slarvat bort den. Men RFSL Stockholm skulle väldigt gärna vilja att vi delar ut det här priset. Det är vad de säger till oss.

Det vore ganska självklart att Stockholm delade ut det här priset tillsammans med en organisation som driver den är verksamheten, exempelvis RFSL. Jag tycker att det vore alldeles utmärkt för att visa var vi står någonstans i den här frågan. Vi kanske måste vässa oss lite om olyckan slår till och Sverigedemokraterna tågar in genom den där dörren.

Anförande nr 217

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Jag tycker att vi är väldigt tydliga i var vi står, och jag tycker att vi ska fortsätta vara det. Vi ska inte lämna över de här frågorna på det sättet, men det finns som ni alla vet en gaygala som ordnas av tidningen QX. Om jag minns rätt hade de en gaygala den 1 februari i år på Cirkus. Där delar man ut en väldig massa priser, och man gör det på ett väldigt bra sätt. Jag tycker att om de vill bjuda in någon politiker att vara med och dela ut priserna så är det helt okej, men det ska inte vara ett kommunalt pris. Vi ska ägna oss åt det som är vår kärnuppgift, att se till att motverka diskriminering, flytta fram positionerna, sprida kunskap och arbeta med värdegrunden och se till att den omfattar alla former av mångfald.

Anförande nr 218

Z a i d a C a t a l á n (mp): Ordförande, fullmäktige! Det här är en oerhört viktig fråga. Jag har själv en hel del kompisar i Stockholm som efter Pridefestivaler eller kanske bara normala promenader på stan har blivit misshandlade och påhoppade på grund av att de är hbt-personer. Vi vet att hatbrotten ökar, tyvärr också i Stockholm. Av någon anledning ökar intoleransen, och det är alltså ännu viktigare för oss politiker att markera de mänskliga rättigheterna och att Stockholm ska vara den staden där hbt-personer kan känna sig som tryggast, om inte i världen så i alla fall i Europa. Jämfört med många städer i världen känner de sig tryggare här, men vi kan i alla fall dra ett litet strå till stacken.

Det här priset kommer inte att lösa hatbrotten. Det vet vi allihop. Men det är en symbolisk fråga, och jag förstår inte riktigt vad motsättningen ligger i att instifta ett regnbågspris som Karin precis nämnde. Man kan göra det i samarbete med RFSL Stockholm och få deras goda råd om hur man kan göra detta. Vi har ju redan andra priser, till exempel tillgänglighetspriset S:t Julians-priset. Varför skulle vi då inte kunna göra detta? Det behöver inte ta mycket kraft av kommunens verksamhet eller mycket ekonomiska resurser, men det är en väldigt viktig symbolisk handling som visar Stockholms stads värderingar – våra värderingar att alla människor är välkomna här och att ingen kärlek är ful. De här personerna, som inte är en helt liten del av

Stockholms befolkning, skulle faktiskt uppskatta detta mycket, så vad är problemet egentligen? Det här med att det inte tillhör kommunens verksamhet faller ju rent logiskt när vi vet att vi har andra priser för att stödja personer som kan lida av annan diskriminering i samhället, till exempel tillgänglighetsdiskriminering.

Vad är problemet? Jag skulle vilja veta det.

Bifall till den rödgröna reservationen!

Anförande nr 219

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Jag tycker att det är lite småsnålt, måste jag säga. Här skulle vi äntligen kunna göra någonting tillsammans. Det blir lite bisarrt att säga att det här inte tillhör vår kärnverksamhet, utan någon annan ska dela ut priset som bättre kan det. Så skulle vi ju kunna diskutera när det gäller de andra priserna som vi delar ut också.

Det här är en viktig fråga, och jag tycker att ni har en lite lätt tillbakalutad hållning. Det skulle kunna vara en fantastisk grej för Stockholms stad att tillsammans med RFSL dela ut det här priset, exempelvis under Prideveckan. De säger själva som organisation att det är någonting de verkligen vill, så jag förstår heller inte problemet. Vad är problemet, när andra priser kan delas ut? Vi på den här sidan förstår inte det.

Skulle man inte i den här staden kunna dela ut ett pris som utgår från alla människors rätt att välja sina liv, sina partners, rätten att få vara kär i kvinnor eller män, rätten att vara sig själv? Stockholm som är Sveriges största stad skulle kunna lyfta upp frågan och stärka den bild vi så gärna förmedlar och det ni själva vill förmedla: att Stockholm är en stad för alla.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 220

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Skillnaden är man redan delar ut ett sådant här pris på gaygalan. De har tagit ett initiativ, och vi ska inte ta tillbaka det från dem. Tillgänglighetspriset S:t Julian-priset finns det ingen annan som delar ut, och därför har det varit så viktigt att vi gör det. Det är rätt stor skillnad.

Anförande nr 221

K a r i n R å g s j ö (v): RFSL svarar så här: Att föredra är om en arbetsgrupp därefter upprättas i likhet med ovan nämnda pris, då priset kommer att få sin bästa utformning om det sker i samarbete med relevanta organisationer, till exempel RFSL Stockholm. Tillsammans besitter vi vad den andra i viss utsträckning saknar – marknadsföringskanaler, förmågan att nå ut till en bredare massa av stadens invånare, förankring i gruppen.

Man vill ha ett samarbete runt det här, och det är precis det ni nobbar nu.

Anförande nr 222

A b d o G o r i y a (s): Marie, jag reagerade på ditt anförande när du sade att det är oerhört viktigt att vi stöder de organisationer som jobbar med hbt-frågor. Jag håller helt och hållet med dig, men hur ser verkligheten egentligen ut?

Låt mig ta ett konkret exempel från socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Egalia är en organisation som har funnits i cirka tre år. De har utfört ett mycket bra arbete. Den här organisationen får inte längre medel på riksnivå. De har ansökt om medel hos oss i Stockholms stad. De har ansökt om 1,2 miljoner kronor totalt, och vad är det de har fått hittills? Jo, 50 procent, det vill säga 600 000 kronor.

Innan vi fattade beslut senaste gången i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, mer exakt i organisations- och föreningsutskottet, fick vi ett brev från dem där de beskriver konsekvenserna för det arbete de utför om de inte får de här medlen. Bland annat kommer de att lägga ned minst en tjänst på Egalia där exempelvis informationen till ungdomarna kommer att utebli eftersom man inte har tillräckliga medel för det.

Tycker du verkligen att det här är ett stöd för de organisationer som jobbar med hbt-frågor?

Jag tror att ni använder er av mycket ord i den här salen. Det är mycket vackra ord, men i verkligheten är det inte mycket som sker. Det här med Egalia är ett konkret exempel.

Tillbaka till det här med priset. Det är precis som någon sade här: Man kommer inte att lösa problemen med diskriminering av dessa medborgare i Stockholms stad, men symboliskt är det oerhört viktigt att man visar att vi inte accepterar någon form av diskriminering gentemot våra medmänniskor, oavsett vilken sexuell läggning de har.

Jag yrkar bifall till motionen.